T. C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AİNOS TAŞALTI NEKROPOLÜ ROMA DÖNEMİ PİŞMİŞ TOPRAK FİGÜRİNLERİ (1986-1999)

ARZU LİNGA

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. AHMET YARAŞ

EDİRNE 2019

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ARZU LİNGA tarafından hazırlanan **AİNOS TAŞALTI NEKROPOLÜ ROMA DÖNEMİ PİŞMİŞ TOPRAK FİGÜRİNLERİ (1986-1999)** Konulu **Yüksek Lisans** tezinin Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 19-6 maddeleri uyarınca 09.09.2019 Pazartesi günü saat 15.00 'da yapılmış olup, yüksek lisans tezinin *KABUL EDİLMESİNE **OYBİRLİĞİ/~~OYÇOKLUĞU~~** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof. Dr. Ahmet YARAŞ (Danışman)	KABUL EDİLMİŞTİR	
Dr. Öğr. Üyesi Fuat YILMAZ	Kabul Edilmiştir	
Prof. Dr. Zeynep KOÇEL ERDEM	Kabul edilmiştir	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında "Kabul Edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
DOĞRULUK BEYANI

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında, tüm verilerin bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini, kullanılan verilerde tahrifat yapılmadığını, tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını, kullanılan tüm literatür bilgilerinin bilimsel normlara uygun bir şekilde kaynak gösterilerek ilgili tezde yer aldığını ve bu tezin tamamı ya da herhangi bir bölümünün daha önceden Trakya Üniversitesi ya da farklı bir üniversitede tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

07/ 10 / 2019

Arzu LİNGA

İmza

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Referans No	10301428
Yazar Adı / Soyadı	ARZU LİNGA SARIGÜL
T.C.Kimlik No	16603945464
Telefon	5061363438
E-Posta	arzulinga@gmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Ainos Taşaltı Nekropolü Roma Dönemi Pişmiş Toprak Figürinleri (1986-1999)
Tezin Tercümesi	Terracotta figurines in Ainos Taşaltı Necropolis at Roman Period (1986-1999)
Konu	Arkeoloji = Archeology ; Arkeoloji = Archeology
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Arkeoloji Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Arkeoloji Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2019
Sayfa	246
Tez Danışmanları	PROF. DR. AHMET YARAŞ
Dizin Terimleri	Roma Dönemi=Roman Period ; Ainos=Ainos ; Ainos=Ainos ; Roma Dönemi=Roman Period
Önerilen Dizin Terimleri	Terrakotta = Terracotta Taşaltı Nekropolü = Taşaltı Necropolis Figürin = Figurine

08.10.2019

İmza:.....

Başlık: Ainos Taşaltı Nekropolü Roma Dönemi Pişmiş Toprak Figürinleri (1986-1999)

Yazar: Arzu Linga

ÖZET

Coğrafi konumu itibariyle çok ayrıcalıklı bir öneme sahip olan Ainos'ta, çalışma konumuzu oluşturan Taşaltı Nekropolü'nde, 1986-1999 yıllarında gerçekleştirilen kazı çalışmalarında bulunan ve Edirne Müzesi envanterinde kayıtlı 98 adet Roma Dönemi terrakotta figürini incelenmiştir.

98 adet figürin üzerinde yapılan çalışmalar sırasında tipolojik değerlendirmeleri ve analojileri yapılarak, üretim merkezlerinin saptanması ve ticari ilişkilerinin belirlenmesi çalışılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen veriler katalog şeklinde düzenlenmiştir.

Tüm araştırma ve değerlendirmeler sonucunda, ilk etapta 98 olarak belirlenen figürin sayısı, farklı döneme ait olduğu anlaşılan iki figürinin kapsam dışı bırakılmasıyla 96 olarak değiştirilmiştir. Bu figürinlerin ağırlıklı olarak MÖ 1. yy. ile MS 1. yy.'a tarihlendikleri görülmüştür. Benzer örnekleri ile yapılan karşılaştırmalar neticesinde hangi kentlerle ticari ilişkilerin olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca benzer örneklerine rastlanılmayan ve Roma Dönemi figürin üretim merkezlerinde aynı atölye imzası görülmeyen figürinler sayesinde Ainos'ta figürin üretiminin olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ainos, Taşaltı Nekropolü, Figürin, Terrakotta, Roma Dönemi

Title: Terracotta figurines in Ainos Taşaltı Necropolis at Roman Period (1986-1999)

Author: Arzu Linga

ABSTRACT

98 Roman terracotta figurines recorded in the inventory of Edirne Museum and were found during the excavations carried out between 1986-1999 in the Ainos Taşaltı Necropolis that has a very privileged importance in terms of geographical location, and are our study subject were examined.

During the studies carried out on 98 figurines, typological evaluations and analogies were carried out to determine the production centers and their commercial relations. The data acquired in this direction are arranged as a catalog.

As a result of all the researches and evaluations, the number of figurines identified as 98 in the first stage was changed to 96 by excluding two figurines belonging to different periods. It is seen that these figurines were mainly dated to 1st century BC and 1st century AD. As a result of comparisons made with similar examples, it has been understood which cities have commercial relations. In addition, it was concluded that figurines could be produced in Ainos thanks to the figurines that did not have similar examples and did not have the same workshop signature in the Roman figurine production centers.

Keywords: Ainos, Taşaltı Necropolis, Figurine, Terracotta, Roman Period

ÖNSÖZ

Bu tez çalışması, Antik Çağ'da önemli kara yolu güzergahında bulunan ve iki limanıyla önemli bir ticaret merkezi olan Ainos'un Taşaltı Nekropolü'nde 1986-1999 yılları arasında yapılan kazı çalışmaları sonucu bulunmuş olan Roma Dönemi pişmiş toprak figürinlerinin incelenmesine yöneliktir. Modern yerleşimin, Antik kent üzerinde kurulu olması nedeniyle çok kısıtlı alanlarda çalışılabilen Ainos'ta, kentin sosyal, kültürel, ekonomik ve dinsel değerlerini anlayabilmek adına çalışılacak olan her konu fazlasıyla önemlidir.

2014 yılında kazı çalışmalarına katılma imkanı bulduğum, Trakya için son derece önemli olan bu kente ait, söz konusu çalışma grubunu incelemem için olanak sunan Ainos antik kenti Kazı Başkanı Prof. Dr. Sait Başaran'a ve tez konumu belirlememde yardımcı olan Ainos kazı ekibinde yer alan Arş. Gör. Gülnur Kurap'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez hazırlık süresince, her zaman sabırla ve itinayla yaklaşan, görüş ve bigilerini paylaşan, en zorlu süreçlerde telkin edici konuşmalarıyla beni cesaretlendiren tez danışmanım Prof. Dr. Ahmet Yaraş'a, en içten duygularımla teşekkürü borç bilirim.

Edirne Müzesi'nde yürüttüğüm, tezin hazırlık aşamasının omurgası sayılan, eserlerin fotoğraflama, analiz ve tanımlarının yapılması sırasında; eserlere kolaylıkla ulaşabilmemi sağlayan ve çalışma konusuyla ilgili olan müze envanter bilgilerini paylaşan, eski Müze Müdürü Hasan Karakaya, Edirne Müzesi Müdür vekili Şahan Kırçın, Arkeolog Elif Kırçın ve müze çalışanı Gülten Çakmaklı'ya ne kadar teşekkür etsem az olacaktır.

Hazırlanan tezin tüm aşamalarında deneyimlerini benimle paylaşan ve düzenlemelerin yapılmasında severek yardımcı olan arkadaşlarım Cüneyt Akgün ve Burak Orakçılar'a, imzalı figürinlerin çizimini yapan Tolga Karhan Günaydın'a ve

İstanbul'da yürüttüğüm kaynak araştırmaları sırasında bana evini açan, moral ve motivasyonumu yükseltmeme yardımcı olan arkadaşım Ecem Hacıcaferoğlu'na sonsuz teşekkürler.

Son olarak tüm öğrenim hayatım süresince her zaman yanımda olan, maddi ve manevi yardımlarını hep hissettiren anneme ve duraksadığım anlarda bile hep ileriyi göstererek tüm desteğini sunan hayat arkadaşım Bilal Sarıgül'e en samimi duygularımla teşekkür ediyorum.

Arzu LİNGA

Edirne-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER v
KISALTMALAR LİSTESİ vii
LEVHALAR LİSTESİ ix
1. GİRİŞ 1
2. AİNOS ANTİK KENTİ 3
2.1. Ainos Antik Kenti'nin Tarihi ve Coğrafyası 3
2.1.1. Ainos Antik Kenti'nde Gerçekleştirilen Araştırmaların Tarihçesi . 6
3. BULUNTULAR IŞIĞINDA AİNOS KÜLTLERİ 11
4. AİNOS TAŞALTI NEKROPOLÜ ROMA DÖNEMİ FİGÜRİNLERİ TEKNİK BİLGİLERİ 13
4.1. Hamur 13
4.2. Kilin Şekillendirilmesi 14
4.3. Fırınlama 15
4.4. Pişme Deliği 15
4.5. Boyama 16
4.6. İmza 18
5. FİGÜRİNLERİN TİPOLOJİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 20
5.1. Tanrı ve Tanrıça Figürinleri 20
5.1.1. Athena Figürinleri 20
5.1.2. Aphrodite Figürinleri 22
5.1.3. Herakles Figürini 28
5.1.4. Eros Figürini 28
5.2. Diğer Mitolojik Figürler 29
5.2.1. Telesphoros Figürini 29
5.2.2. Silenos Figürini 31
5.2.3. Kourotrophos Figürini 32

5.3. Dini Temalı Figürler 33
5.3.1. Rahip Figürinleri 33
5.4. Kadın Figürinleri 34
5.4.1. Oturan Kadın Figürinleri 35
5.4.2. Oturan Kolsuz Kadın Figürinleri 37
5.4.3. Tahtta Oturan Kadın Figürinleri 39
5.4.4. Kaide Üzerinde Kadın Figürinleri 40
5.4.5. Kadın Figürini Parçaları 41
5.5. Erkek Figürleri 43
5.5.1. Ayakta Erkek Figürinleri 43
5.5.2. Kaide Üzerinde Erkek Figürini 46
5.5.3. Savaşçı Figürini 47
5.5.4. Erkek Figürin Başları 47
5.5.5. Tahtta Oturan Çocuk Figürini 48
5.6. Hayvan Betimleri 49
6. DEĞERLENDİRME 50
7. SONUÇ 52
8. KATALOG 55
KAYNAKÇA 154
LEVHALAR 163

KISALTMALAR LİSTESİ

AJA	American Journal of Archaeology
ASCSA	American School of Classical Studies at Athens
Bkz.	Bakınız
Çev.	Çeviren
Çiz.	Çizim
Der.	Derinlik
DTCF	Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi
Ed.	Editör
Env.	Envanter
Foto.	Fotoğraf
Gen.	Genişlik
Gös. yer	Gösterilen Yer
Grf.	Grafik
Har.	Harita
Kat.	Katalog
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
Lev.	Levha
m.	Metre
mm	Milimetre
MÖ	Milattan Önce
MS	Milattan Sonra

Nu.	Numara
Pl.	Plate
p.t.	Pişmiş Toprak
Res.	Resim
s.	Sayfa
S.Ü.	Selçuk Üniversitesi
Ş.B.Yer	Şuanda Bulunduğu Yer
Taf.	Tafel
TÜBA-AR	Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi
TÜCAUM	Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi
vb.	Ve Benzeri
Vol.	Volume
Yük.	Yükseklik
yy.	Yüzyıl

LEVHALAR LİSTESİ

Levha 1: Çiz. 1: Kat. Nu. 60

Çiz. 2: Kat. Nu. 61

Çiz. 3: Kat. Nu. 62

Çiz. 4: Kat. Nu. 87

Çiz. 5: Kat. Nu. 11

Levha 2: Har. 1: Ainos'u Gösteren Harita
http://www.arkeolojidunyasi.com/bolgeler/thrakia.html (08.05.2108)

Har. 2: Piri Reis'in Liman Haritası (Piri Reis, 1935: s. 99)

Levha 3: Har. 3: *Via Egnatia* Güzergahı
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Via_Egnatia-en.jpg
(06.05.2018)

Har. 4: Ainos Kazı Yerleri
https://www.google.com/maps/place/Enez,+Edirne/@40.7220186,26.0793145,2826m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x14b18a813d211341:0x8e8d2aede261a33b!8m2!3d40.725024!4d26.084574 (12.05.2018)

Levha 4: Grf. 1: Munsell Kataloğuna göre hamur renginin yüzdelere dağılımı

Grf. 2: Hamur içinde kullanılan katkı maddelerinin yüzdelere göre dağılımı

Levha 5: Grf. 3: Munsell Kataloğuna göre astar renginin yüzdelere dağılımı

Grf. 4: Munsell Kataloğuna göre boya renginin yüzdelere dağılımı

Levha 6: Plan 1: Ainos Taşaltı Nekropolü Planı (Başaran, 1997: 504, Resim 5)

Levha 7: Foto. 1: *Via Egnatia* Enez Bağlantısı (Ceylan, 2009: 415, Foto. 9)

Foto. 2: Enez Kalesi ve Meriç Nehri

Levha 8: Foto. 3: Enez Kalesi Panoramik Fotoğrafı

Levha 9: Foto. 4: Ainos Taşaltı Nekropolü

Foto. 5: Ainos Taşaltı Nekropolü

Levha 10: Foto. 6: Ainos Taşaltı Nekropolü

Foto. 7: Ainos Taşaltı Nekropolü

Levha 11: Foto. 8: Ainos Taşaltı Nekropolü

Foto. 9: Ainos Taşaltı Nekropolü

Levha 12: Kat. Nu. 01 Athena Başı

Kat. Nu. 02 Athena Başı

Kat. Nu. 03 Athena Başı

Levha 13: Kat. Nu. 04 Oturan Kolsuz Aphrodite

Levha 14: Kat. Nu. 05 Oturan Kolsuz Aphrodite

Levha 15: Kat. Nu. 06 Oturan Kolsuz Aphrodite

Levha 16: Kat. Nu. 07 Oturan Kolsuz Aphrodite

Kat. Nu. 08 Oturan Kolsuz Aphrodite

Levha 17: Kat. Nu. 09 Oturan Kolsuz Aphrodite

Levha 18: Kat. Nu. 10 Oturan Kollu Aphrodite

Levha 19: Kat. Nu. 11 Klinede Uzanan Aphrodite

Levha 20: Kat. Nu. 12 Herakles Başı

Kat. Nu. 13 Eros Başı

Levha 21: Kat. Nu. 14 Telesphoros

Levha 22: Kat. Nu. 15 Silenos

Levha 23: Kat. Nu. 16 Kourotrophos

Levha 24: Kat. Nu. 17 Rahip Figürini

Kat. Nu. 18 Rahip Figürini

Levha 25: Kat. Nu. 19 Rahip Figürini

Kat. Nu. 20 Rahip Figürini

Levha 26: Kat. Nu. 21 Rahip Figürini

Kat. Nu. 22 Rahip Figürini

Levha 27: Kat. Nu. 23 Rahip Figürini

Kat. Nu. 24 Rahip Figürini

Levha 28: Kat. Nu. 25 Oturan Kadın Figürini

Kat. Nu. 26 Oturan Kadın Figürini

Levha 29: Kat. Nu. 27 Oturan Kadın Figürini

Kat. Nu. 28 Oturan Kadın Figürini

Levha 30: Kat. Nu. 29 Oturan Kadın Figürini

Kat. Nu. 30 Oturan Kadın Figürini

Levha 31: Kat. Nu. 31 Oturan Kadın Figürini

Kat. Nu. 32 Oturan Kadın Figürini

Levha 32: Kat. Nu. 33 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Kat. Nu. 34 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Levha 33: Kat. Nu. 35 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Kat. Nu. 36 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Levha 34: Kat. Nu. 37 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Kat. Nu. 38 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Levha 35: Kat. Nu. 39 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Kat. Nu. 40 Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Levha 36: Kat. Nu. 41 Tahtta Oturan Kadın Figürini

Levha 37: Kat. Nu. 42 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Kat. Nu. 43 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Levha 38: Kat. Nu. 44 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Kat. Nu. 45 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Levha 39: Kat. Nu. 46 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Kat. Nu. 47 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Levha 40: Kat. Nu. 48 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Kat. Nu. 49 Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Levha 41: Kat. Nu. 50 Kadın Figürini Başı

Kat. Nu. 51 Kadın Figürini Parçası

Kat. Nu. 52 Kadın Figürini Başı

Levha 42: Kat. Nu. 53 Kadın Figürini Parçası

Kat. Nu. 54 Kadın Figürini Başı

Kat. Nu. 55 Kadın Figürini Başı

Levha 43: Kat. Nu. 56 Kadın Figürini Başı

Kat. Nu. 57 Kadın Figürini Başı

Kat. Nu. 58 Kadın Figürini Başı

Levha 44: Kat. Nu. 59 Kadın Figürini Başı

Kat. Nu. 60 Ayakta Erkek Figürini

Levha 45: Kat. Nu. 61 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 62 Ayakta Erkek Figürini

Levha 46: Kat. Nu. 63 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 64 Ayakta Erkek Figürini

Levha 47: Kat. Nu. 65 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 66 Ayakta Erkek Figürini

Levha 48: Kat. Nu. 67 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 68 Ayakta Erkek Figürini

Levha 49: Kat. Nu. 69 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 70 Ayakta Erkek Figürini

Levha 50: Kat. Nu. 71 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 72 Ayakta Erkek Figürini

Levha 51: Kat. Nu. 73 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 74 Ayakta Erkek Figürini

Levha 52: Kat. Nu. 75 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 76 Ayakta Erkek Figürini

Levha 53: Kat. Nu. 77 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 78 Ayakta Erkek Figürini

Levha 54: Kat. Nu. 79 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 80 Ayakta Erkek Figürini

Levha 55: Kat. Nu. 81 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 82 Ayakta Erkek Figürini

Levha 56: Kat. Nu. 83 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 84 Ayakta Erkek Figürini

Levha 57: Kat. Nu. 85 Ayakta Erkek Figürini

Kat. Nu. 86 Ayakta Erkek Figürini

Levha 58: Kat. Nu. 87 Kaide Üzerinde Erkek Figürini

Levha 59: Kat. Nu. 88 Erkek Savaşçı

Levha 60: Kat. Nu. 89 Erkek Figürin Başı

Kat. Nu. 90 Erkek Figürin Başı

Levha 61: Kat. Nu. 91 Tahtta Oturan Çocuk Figürini

Levha 62: Kat. Nu. 92 Ayakta Genç Erkek Figürini

Kat. Nu. 93 Ayakta Genç Erkek Figürini

Levha 63: Kat. Nu. 94 Ayakta Genç Erkek Figürini

Kat. Nu. 95 Ayakta Genç Erkek Figürini

Levha 64: Kat. Nu. 96 Aslan Figürini

Levha 65: Kapsam Dışı - 1

Kapsam Dışı - 2

1. GİRİŞ

Ana malzemesi olan kile ulaşımın kolaylığı nedeniyle insanoğlu; hayatını kolaylaştıracak her alanda terrakotta kullanmayı tercih etmiştir. Yaşamsal gereçlerin yapımında kullanılmasının yanı sıra heykel ve heykelcik yapımı için de uygun bir malzeme olduğundan; binlerce yıldır, dönemsel olarak çeşitlilik ve gelişim gösteren, kullanım amaçları değişen heykelcikler karşımıza çıkmaktadır. Dinsel kaygılarla ya da dekoratif amaçlı olarak üretilebilen p.t. figürinler mezarlarda, kutsal alanlarda ve yaşam birimlerinde ele geçerler. Bu eserler; tanrılara adak, hediyelik eşya, gömü hediyesi, büyü, oyuncak, vb… amaçlı kişisel zevk ve toplumsal ihtiyacı karşılayacak şekilde tasarlanmışlardır.

MÖ 4. yy.'dan itibaren günlük yaşantı daha çok ön plana çıkmaya başlamış, tanrı ve tanrıçaların yanı sıra sadelik ve gerçekçiliği yansıtan heykelcikler üretiminde artış yaşanmıştır. Roma Dönemi'nde işlenen konular Hellenistik Dönem'in devamı niteliğinde olmasına rağmen özenli işçilik ortadan kalkmıştır.

Myrina, Tarsus, Smyrna, Tanagra gibi köklü üretim merkezlerinden çıkan eserlerin önemli bir ticaret malzemesi olduğu bilinmektedir. İki limanı bulunan ve *Via Egnatia* güzergâhının üzerinde yer alan Ainos, konumu itibariyle ticaret ağının önemli bir noktasında yer almaktadır. Antik Çağ'da Ainos'a ulaşan tek karayolu olan bu yol Taşaltı yamacı boyunca yer alan mezar anıtlarının önünden geçtikten sonra şehre ulaşması nedeniyle çalışma konumuz olan Taşaltı Nekropolü'nün konumunu da değerli kılmaktadır.

Her ne kadar Ainos'da herhangi bir üretim merkezi bulunamasa da; tez kapsamında incelenen eserler doğrultusunda en az diğer üretim merkezleri kadar kaliteli figürinler ürettiği ve önemli ticaret merkezlerinin içinde yer almasının avantajını her alanda kullandığı görülmektedir. Kent içinde yürütülen kazı çalışmalarında bulunan figürin kalıbı da bu düşünceyi desteklemektedir. Tez

çalışması kapsamında; Ainos antik kenti Taşaltı Nekropolü'nde 1986-1999 yılları arasında yürütülen kazı çalışmaları sonucunda bulunan Roma Dönemi'ne ait figürinler incelenerek; yapım teknikleri, üretim merkezleri, tipolojisi ve kronolojisi saptanmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikli olarak Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin envanter kayıtları incelenmiş ve 98 adet envantere kayıtlı eser belirlenmiştir. Çalışma konumuza dahil edilebilecek etütlük eserler ise, kazı arşivinde ve müze kayıtlarında bilgilerin eksikliği nedeniyle tamamı incelenemeyeceğinden ve derinlemesine çalışılamayacağından bu teze dahil edilmemiştir. Yapılan detaylı kaynak taramasının ardından tipolojilerine ve envanter numaralarına göre, esere ait tüm bilgilerin yer aldığı katalog hazırlanmış, benzerleri aranarak analojileri yapılmıştır. Laboratuvar ortamında fotoğraflanan ve teknik olarak incelenen eserler için Munsell Kataloğundan faydalanılmıştır.

Söz konusu çalışma; Giriş, Ainos antik kenti, Buluntular ışığında Ainos kültleri, Ainos Taşaltı Nekropolü Roma Dönemi figürinleri teknik bilgileri, Figürinlerin tipolojik açıdan değerlendirilmesi, değerlendirme, sonuç ve katalog olmak üzere toplam sekiz bölümden oluşmaktadır.

2. AİNOS ANTİK KENTİ

2.1.Ainos Antik Kenti'nin Tarihi ve Coğrafyası

Antik Çağ'da Ainos adıyla anılan kent, Türkiye ile Yunanistan arasında sınır oluşturan Trakya'nın en önemli nehirlerinden Hebros (Meriç) Nehri'nin denize döküldüğü yerde, Ege Denizi'nin kuzey kıyısında, Orta Miyosen Devri'ne ait kalker bir yarımada üzerinde, denizden 25 metre yükseklikte kurulmuştur.[1](*Lev. 2, Har. 1).* Kuruluşunda deniz kenarında yer alan ve önemli bir liman kenti olan Ainos, Meriç Nehri'nin denize döküldüğü bölgeyi taşıdığı alüvyonlarla doldurması nedeniyle günümüzde denizden yaklaşık 4.5 km uzaklaşmıştır. Günümüzde kuzeyinde İpsala İlçesi, güneyinde Ege Denizi, doğusunda Keşan İlçesi, batısında ise Yunanistan yer almaktadır. Edirne Merkez'e 180 km. uzaklıkta olan Enez'e Keşan ve İpsala İlçeleri üzerinden ulaşılmaktadır.

Antik Çağ'da Ainos Balkanlar'ı Anadolu ve Ege'ye bağlayan kara, deniz ve nehir yollarının kesiştikleri zorunlu geçiş yolu üzerinde kurulmuş önemli bir liman şehriydi.[2] Biri kentin doğusunda, biri batısında olmak üzere iki önemli limana sahiptir. *(Lev. 2, Har. 2)*[3] Kuruluşundan itibaren sahip olduğu suyollarının dışında *Via Egnatia* gibi çok önemli bir karayoluna da sahiptir. Antik Çağ'da Ainos'a ulaşan tek karayolu olan bu yolun; ana güzergâhını oluşturan yol ağı haricinde kullanılan bağlantı yollarından biri Dedeağaç ile Enez'i birbirine bağlamaktadır.[4] Bu yol, İtalya ile doğu eyaletleri arasındaki ilişkileri kolaylaştırmak, askeri ve idari gereksinimleri karşılamak, giderek daha uzak sınırlara yönelen birliklerin hareketini ve yönetimin düzenli işleyişini sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Romalıların MÖ 2. yy.'da inşa ettiği *Via Egnatia,* Adriyatik'i İstanbul ve Çanakkale boğazlarına bağlayan, yalnızca

[1] Sait Başaran, "Enez-Ainos", Arkeoloji ve Sanat Yayınları, Sayı: 152, İstanbul, 2016, s. 97
[2] Sait Başaran, *Enez (Ainos),* Paragraf Basım, İstanbul, 2012, s. 18
[3] Antik limanlar için Bkz. Piri Reis, *Kitabı Bahriye***,** Türk Tarihi Araştırmaları Kurumu Yayınları, İstanbul, 1935, s. 99
[4] Salih Ceylan, "Enez (Edirne) İlçesi'nin Turistik Çekicilikleri ve Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi", *TÜCAUM V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu,* Ankara, 2009, s. 417-418

tüccarlar ve diğer yolcular tarafından değil, aynı zamanda imparatorluğun posta hizmetlerinde de kullanılan askeri bir yoldur. *(Lev. 3, Har. 3; Lev. 7, Foto. 1*[5]*)*

Yazılı kaynaklar arasında kentin adı ilk kez Homeros'un İlyada Destanı'nda karşımıza çıkar.[6] Antik kaynaklarda şehrin yeri tam olarak bilinmesine karşın şehrin kurucusu hakkında kesin bir bilgi söz konusu değildir. Herodotos Ainos'tan bahsederken bir Aiol kenti olduğunu vurgulamaktadır.[7] Antik kaynakların yanı sıra Edirne Arkeoloji Müzesi'nde sergilen Aiol sütun başlıkları da bu vurguyu doğrular niteliktedir.[8] Bazı kaynaklarda şehrin kurucusu Aeneas olarak gösterilmiştir. Kentin adının ise övünmek, umut vermek anlamına gelen, Grekçe "αινος" kelime kökeninden türetildiği düşünülmektedir.[9] Diğer kaynaklarda ise şehrin adı "Poltyobria" olarak yazılmıştır. Thrak dilinde "bria" sözcüğünün polis (kent) anlamı taşıdığı önerisini destekleyen Strabon da buranın Thrak kralı Poltys'in kenti olması nedeniyle "Polityobria" olarak adlandırıldığını söylemektedir.[10] Odysseus'un arkadaşı olan Guneus'un kardeşi tarafından Ainos'un kurulduğu düşüncesi de başka bir görüştür.[11] Aiollerden önce, MÖ 7. yy.'da kentin Alopekonessos, Mytileneliler ve Kymeliler tarafından bir koloni olarak kurulduğundan da bahsedilmektedir.[12]

MÖ 513'de kısa bir süre için Thrakia Pers İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. Batı Anadolu ve Thrakia'daki şehirlerin ayaklanmasıyla Persler'e karşı egemenliklerini tekrar kazanmışlardır. Batı Anadolu ve Thrakia'daki hâkimiyeti kaybolan Persler, MÖ 480 yılında Kral Kserkses'in önderliğindeki ordusuyla Gelibolu'dan yola çıkarak, Saroz Körfezini dolaşıp Ainos ve Gala (Stentoris) Gölü'nü geçerek Dorikos'a varmışlardır. Bu savaşla birlikte Ainos ve Thrakia'daki

---

[5] Ceylan, 2009: 415, Res. 9
[6] Homeros, *İlyada,* (Çev. A. Erhat-A. Kadir), Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 1958, IV, 520.
[7] Herodotos, *Herodot Tarihi,* (Çev. M. Ökmen), Remzi Kitapevi, İstanbul 1983, VII, 58.
[8] Afif Erzen, "1988 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *XI. KST,* Cilt: 2, 1990, s. 123, Res. 25.
[9] Vergilius, *Aeneas,* (Çev. Z. Eyüpoğlu), Payel Yayınevi, Ankara 1995, III, s. 15.
[10] Strabon, *Geographika,* (Çev. A. Pekman), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 1987, VII, s. 319.
[11] Homeros, 1958: XX, 210.
[12] Herodotos, 1983: VII, 58; Strabon, 1987: VII, 51-52.

kentler bir kez daha Pers egemenliğine girer fakat Kserkes, Atina ve müttefiklere yaptığı savaşı kaybedince kent özgür kimliğini tekrar geri kazanmıştır.[13]

Perslerin Thrakia'dan çekilmesiyle Doğu Thrakia kabileleri; MÖ 480 dolaylarında, Odrys kabilesinin çatısı altında, Kral Teres önderliğinde birleşmişlerdir.[14] Batıda yayılmacı bir politika izleyen Makedonya Krallığı, MÖ 342-41'de II. Philippos önderliğinde, Kersebleptes ve III. Teres'e karşı gerçekleştirdiği zaferle Odrys Krallığı'nı sonlandırmış ve Thrakia kıyı kentlerini bünyesine katarak bölgedeki sınır güvenliğini tekrar sağlamıştır. Büyük İskender'in ölümüyle birlikte Ainos ve Kuzey Ege'de bulunan Abdera, Maroneia, Lysimakheia ve Chersonesos gibi kentler önce Seleukoslar'ın, daha sonra ise Ptolemaioslar'ın idaresi altına girmiştir.[15]

MÖ 190 yılında Romalıların Thrakia'yı ele geçirmesiyle Ainos tekrar özgürlüğüne kavuşmuş, ancak kısa bir süre içinde Roma'ya bağlanmıştır. Bu yıllarda, Constantinopolis-Roma arasını birleştiren ticari ve askeri yola Fere'de bağlanan Ainos büyük bir hamle ile ekonomisini daha da geliştirmiştir. Roma merkezi otoritesinin zayıflamasıyla Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması sonucunda Ainos, ekonomik büyümeye devam etmiştir.[16] Kent zamanla Samothrake ve Imbros adalarını kapsayan bir prenslik merkezi haline gelmiştir. Doğu Roma İmparatorluğu'nun son devrinde, Genovalı Gattelusi ve Doria aileleri Ainos'a hâkim olmuşlardır. 1456 yılına gelindiğinde ise kent; Fatih Sultan Mehmet'in kumandanlarından olan Has Yunus Bey tarafından karadan ve denizden kuşatılarak, Osmanlı İmparatorluğu'na bağlanmıştır. [17]

---

[13] Sait Başaran, *Enez-Ainos,* Enez Doğal Kültürel ve Turistik Güzellikleri**,** Ed. A. Yeşil, A. Uzun, G. A. Aksu, İstanbul Üniversitesi Yayınları, Babil Basım Evi, İstanbul, 2013, s. 25.

[14] Arif Müfit Mansel, *Trakya'nın Kültür ve Tarihi,* Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu Yayınlarından Sayı 5, Resimli Ay Matbaası, İstanbul, 1938, s. 27

[15] Başaran, S., 2013: 25.

[16] Sait Başaran, *Medeniyetler Durağında Enez,* Ceren Yayıncılık, Edirne, 2010, s. 3

[17] Sait Başaran, "Balkanları Anadolu ve Ege'ye Bağlayan Kent", *Toplumsal Tarih,* Sayı 125, 2004, s. 84-87

2.1.1. Ainos Antik Kenti'nde Gerçekleştirilen Araştırmaların Tarihçesi

Ainos'ta kazılara ilk olarak, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eski Çağ Tarihi Kürsüsü ve Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Merkezi adına, 1971 yılında, Afif Erzen tarafından yapılan sondaj çalışmaları ile başlanmıştır. Uzun bir ara verilerek 1978 yılında tekrar başlanan ve devam edilen kazı ve onarım çalışmalarına aynı yıl Sait Başaran da katılmıştır. Kazı ve onarım çalışmaları 1994 yılından itibaren Başaran tarafından devam ettirilmektedir.[18] *(Lev. 3, Har. 4)*

Neolitik Çağ'a (MÖ 6500) tarihlenen, yapılan çalışmalar sonucunda IV kültür tabakası saptanan, Enez-Keşan karayolu üzerinde, Enez'e 3 km. uzaklıktaki Hoca Çeşme Höyüğü bölgedeki bilinen en eski yerleşim yeridir. Höyükte genel olarak görülen iskân modeli; oval biçimli, taş temel üzerine çamurla sıvanmış saz mimaridir. Çeşitli boyutlardaki blok taşlardan oluşturulmuş 55 m. uzunluğuna sahip sur duvarı, yerleşmenin kuzeyinde yer almaktadır. İskân sahipleri, tarımsal faaliyetlerin yanı sıra denizcilikle de ilgilenmişlerdir. Kırmızı ve siyah parlak astarlı, kazıma tekniği ile yapılmış desenlerle bezenmiş, yüksek boyunlu veya geniş gövdeli, dar ağızlı kapları elle şekillendirilmiştir.[19]

Kentin batısındaki akropol tepesinde olan kaledeki çalışmalar 1971 yılında başlamıştır.[20] *(Lev. 7, Foto. 2- Lev. 8, Foto. 3).* Ainos antik kenti yayvan dört tepe üzerinde kurulmuştur. Tepelerin üçü güney tarafta olup birinin üzerinde akropol yer almaktadır. Antik şehrin asıl merkezi kısmı bugünkü kale çevresinde şekillenmiştir. Kale içinde yapılan çalışmalarda MÖ 4. ve 3. bin yıllara ait p.t. kalıntılar buradaki yerleşimin Kalkolitik Çağ'a kadar gittiğini göstermektedir. Akropolün en eski yerleşmesini gösteren bu tabaka üzerinde ise Helen iskânını gösteren kalıntılar tespit

[18] Başaran, S., 2012: 10.
[19] Afif Erzen-Sait Başaran, "Enez (Ainos) Kazısı 1989 Yılı Çalışmaları", *XII. KST,* Cilt II, Ankara, 1991, s. 159-160
[20] Afif Erzen, " 1971 Yılı Enez (Ainos) Araştırmaları", *Türk Arkeoloji Dergisi,* Sayı: XX-2, 1973, s.29-33

edilmiştir. Mahzenlerde ve yerleşim birimlerinde Arkaik, Klasik, Hellenistik Dönemler'e ait siyah ve kırmızı figür tekniği ile üretilmiş kaplar, figürinler, plastik eserler vb., yoğun olarak karşımıza çıkmıştır. Enez Kalesi'nin MÖ 4. bin yılından günümüze değin kesintisiz iskân gördüğünü söylemek buluntular ışığında yanlış olmayacaktır. Kale genelinde yapılan çalışmalarda Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönemler'e tarihlenen çeşitli kylix, ticaret amphoraları ve kantharosların bulunmuş olması ise Ainos'un deniz aşırı kentlerle şarap ve zeytinyağı ticareti yaptığını göstermektedir.[21] Kazı çalışmalarının haricinde kalede yer alan yapılarda konservasyon ve restorasyon çalışmaları günümüzde devam etmektedir.

Enez'in güneyinde, Osmanlı Dönemi'ne ait hazire içerisinde bulunan Has Yunus Bey Türbesi; haç planlı yapıda olup Bizans Dönemi'nde şapel olarak inşa edilmiştir ve günümüzde türbe olarak kullanılmaktadır.[22] Şapelde ve etrafındaki hazire alanında, zaman içerisinde yapılan yanlış uygulamalar kazı ekibi tarafından kaldırılmış ve yapıya kendi özgün biçimi verilmiştir. Ayrıca haziresindeki kırık olan mezar taşları da restore edilmiştir.[23]

Kentin merkezinde yer alan mozaikli yapıdaki çalışmalara arsa sahibinin ihbarı doğrultusunda ve sadece kamulaştırılabilen alanda yapılmıştır.[24] 1982-1985, 2000-2003 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmaları neticesinde; villaya ait orta avlunun bir bölümü, salon, mutfak ve banyosu gün yüzüne çıkarılmıştır. Orta avluda gerçekleştirilen çalışmalarda parsel içerisinde yer alan ve belli bir bölümü ortaya çıkarılan 6x1.85 m. boyutlarında üzerinde çeşitli kompozisyon ve süsleme öğelerinin bulunduğu mozaik döşemeye rastlanmış olup, villanın şiddetli bir deprem ya da yangın geçirdiği tespit edilmiştir.[25] Villanın diğer bölümlerinin yer aldığı alan henüz kamulaştırılamadığından villanın planına ilişkin bilgiler eksik kalmıştır.

---

21 Başaran, S., 2012: 24-30

22 Semavi Eyice, "Enez'de Yunus Kaptan Türbesi ve Has Yunus Bey'in Mezarı Hakkında Bir Araştırma'', *Türk Dünyası Tarih Dergisi,* Cilt 13, Sayı:17-18, İstanbul, 1963, s. 150-151.

23 Başaran, S., 2012: 50-56.

24 Afif Erzen, "Enez Kazı Çalışmaları", *V. KST*, Ankara, 1983, s. 299-300.

25 Afif Erzen, "1983 Yılı Enez Kazısı", *VI. KST*, Ankara, 1984, s. 215-216; Başaran, S., 2012: 44-46; Başaran, S., 2013: 51-53.

Enezin güneydoğusunda, Ainos'un iki limanından biri olan bugünkü Taşaltı Gölü'nün batı yamacında, Kral Kızı olarak bilinen mevkide yer aldığı için Kral Kızı Bazilikası adı verilen alanda çalışmalara 1983 yılında mermer bir bloğun fark edilmesinin ardından başlanmıştır.[26] Üç nefli olan bazilikanın 7 yapı safhası geçirdiği ve en eski yapı katının Roma Dönemi'ne kadar gittiği arkeolojik kazılar sonucunda ortaya çıkmıştır. Son evresinin ise temelinden çıkan sikkeler ışığında 12. yy.'a ait olduğu anlaşılmıştır.[27]

1996 yılında çalışmalarına başlanan Killik Tepesi Enez'in yüksek tepelerinden biri konumundadır. Çalışmalar sonucunda; çamur tabakası ve seramiklerle karışık olan, havuz biçiminde bir çukura rastlanmıştır. Figürlü seramiklerden yola çıkılarak bu alanın Klasik ve Hellenistik dönemlerde kullanıldığı anlaşılmıştır. Alanda bulunan yoğun kil ve seramik fırınları, Enez çömlekçilerinin malzeme teminini bu bölgeden sağladıkları ve bu bölgenin geleneksel seramik üretiminin merkezi olduğunu düşündürmüştür.[28]

Enez- Keşan karayolu üzerinde, Küçük Sancaktepe Tümülüsü'nün güneyinde yer alan Çakıllık Nekropolü'nde kazı çalışmalarına 2001 yılında başlanmıştır. Kayalık bir alan olması sebebiyle mezarların seyrek yapıldığı gözlenmiştir. Buluntular ışığında MÖ 5. yy.'ın ilk çeyreğinden 5. yy.'ın sonuna kadar kullanım gördüğü anlaşılan nekropolde bulunan toplam 28 mezarın; sandık tipi mezarlar, basit toprak mezarlar, taş ve pişmiş toprak lahitler, kremasyon ve kuyu mezar geleneğinde yapılmış olması çeşitliliği gözler önüne sermektedir.[29]

Enez'in doğusunda yer alan Küçük Sancaktepe Tümülüsü'ndeki çalışmalar 2006 yılında gerçekleştirilmiştir. Konumu itibariyle alana hâkim bir noktada yer alan tümülüs 10 m. yüksekliktedir. Çalışmalar sonucunda; dromoslu bir mezar odasına, iki adet mermer lahite ve şölen yerine rastlanmıştır. MÖ 5. yy.'a tarihlenen

[26] Erzen, A., 1984: 216.
[27] Başaran, S., 2013: 58-60.
[28] Sait Başaran, "Enez (Ainos) 1996 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları*", XIX. KST.*, Cilt II, Ankara 1998, s. 607-608.
[29] Sait Başaran, "Enez-Ainos", *Arkeoloji ve Sanat*, Sayı 152, İstanbul, 2016, s. 118

tümülüsün buluntuları arasında; sikkeler ve seramik kap parçaları bulunmaktadır.[30]

Kentin merkezinde, evlerin arasında kalan Roma Caddesi, balıksırtı biçiminde tonozlu yapılmış, üst tarafı iri taş bloklarıyla kapatılmıştır. Yağmur suyunu kanalize etmek amacıyla her iki yanına, caddeye paralel uzanan arklar açılmıştır. Caddenin altından 60x80 cm ölçülerinde kanalizasyon geçmektedir. Roma Dönemi'ne tarihlenen cadde ve kanalizasyonunun Meriç Nehri'ne uzandığı bu alanda yer alan kalıntılardan anlaşılmaktadır.[31]

Enez'in girişinde yer alan köprünün doğusundaki tarla içindeki su terazisinden dolayı bu adı alan nekropol, Ainos'un en eski nekropolü durumundadır. 2008 yılında başlatılan çalışmalar neticesinde nekropolde; üst üste gelen çoğunlukla üçü seyrek durumda dört tabakadan oluşmaktadır. En üst tabakada Geç Roma Dönemi'ne ait mezarlar, ikinci tabakada Hellenistik ve Klasik dönemlerine ait farklı tipte mezarlar, son tabakada ise Arkaik Dönem'e ait mezarlar ortaya çıkmıştır. Rastlanan basit toprak, p.t. lahit, kiremit, taş örgülü sandık, pithos, kremasyon ve urna mezar tipleri; çeşitliliğin fazlalığını kanıtlamaktadır.[32]

Bu teze konu olan figürinlerin bulunduğu Taşaltı Nekropolü; bugünkü Enez'in girişinde, kentin doğusunda, Taşaltı olarak bilinen yaklaşık 25 m. yüksekliğindeki dik yamaçta, katmanlar biçiminde yer almaktadır. 50L-I paftada yer alan Taşaltı Nekropolü, T.C. Kültür Bakanlığı Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından alınan 21.11.1991-1005 tarih ve numaralı karar doğrultusunda, Edirne İli, Enez İlçesi, Ainos antik kentinin ekli 1/2000'lik haritadaki sınırlar itibarıyla 1. ve 3. Derece arkeolojik sit alanı olarak tescillenen sınırlar içerisinde kalmaktadır. 1986 yılında başlanan kazı çalışmaları sonucunda; yamacın eğiminden yararlanılarak, üst üste gelecek biçimde üç, yer yer dört gömü tabakası

[30] Sait Başaran, "Enez (Ainos) 2006 Yılı Kazısı ve Onarım Çalışmaları", *XXIX. KST,* Cilt 3, Ankara, 2007, s. 192-195
[31] Başaran, S., 2013*:* 82.
[32] Başaran, S., 2013: 70-79.

saptanmıştır.[33] En alt kısımda ve ön sırada, Ainos'ta Klasik, Hellenistik ve Roma Dönemleri nekropolis mimarisinin üslup ve zenginliğini gösteren anıtsal mezarlara yer verilmiştir *(Lev. 9-11).* Yine bu sırada, ön yüzlerinde sıva üzerine resim yapılmış ya da kabartmalı mezar taşları ile kaplanmış, basamaklı kaide üzerine oturtulmuş lahitler de görülmektedir. Lahitlerin arasında, etrafı taş örgülü duvarlarla çevrili aile mezarları, kiremit kapaklı mezarlar ve basit toprak mezarlar ortaya çıkmıştır. *(Lev. 6, Plan 1)*[34] Nekropol alanı MÖ 5. yy. ile MS 7. yy. arasında uzun süre kullanım görmüştür. Yamacın orta yerinde kayaya oyulmuş, doğuya bakan cepheleri iri taşlarla kapatılarak anıtsal görünüm kazanan, Geç Roma-Erken Bizans Dönemi'ne ait mezarlar da görülmektedir.[35]

[33] Afif Erzen, "1986 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *IX. KST,* Cilt 2, Ankara, 1988, s. 282
[34] Sait Başaran, "Enez (Ainos) 1995 Yılı Kazısı ve Onarım Çalışmaları" *XVIII. KST,* Cilt 2, Ankara, 1997, s. 504, res. 5.
[35] Başaran, S., 2012: 50.

3. BULUNTULAR IŞIĞINDA AİNOS KÜLTLERİ

Binlerce yıllık kesintisiz devam eden yerleşimi ile dikkat çeken Ainos antik kentinde, sosyo-ekonomik durumunun, siyasi yapısının, sosyal hayatının yanı sıra inanç sistemi de merak uyandıran bir konudur. Bu bağlamda Ainos'u da kapsayan Trakya Bölgesi'nde epigrafik araştırmalar 19. yy.'da yabancı uzmanlar tarafından yapılmaya başlanmıştır. İlk etapta birkaç şehirle sınırlı kalan çalışmalar 20. yy.'da da devam etmiştir. Zafer Taşlıklıoğlu ve Mustafa Hamdi Sayar bölgede epigrafi araştırmaları yapan ve yayınlar sunan uzmanlar arasında sayılmaktadırlar.

Epigrafik buluntular arasında Ainos'ta bulunan iki yazıt vardır. Bunlardan ilki adak yazıtı olan Theos Arkhagetos, diğeri ise Zeus ve Tanrıça Roma için olan onurlandırma yazıtıdır. Qεῷ Ἀrx[αγετα?] (?).[36] yazıtı "*Theos Arkhegotas'a*" anlamındadır. Karakteri tam anlamıyla açıklanamamış olan Trak atlısı (Heros), bölgede tapım gören önemli tanrılar arasında yer almaktadır. Diğer yazıt Enez Belediye bahçesi çalışmalarında bulunmuştur. Bir heykelin kaide kısmında yer alan yazıtta *"Zeus'un ve (Tanrıça) Roma'nın rahibi Perinthos'lu Apollonides oğlu Athenodoros, mukaddes İhtiyarlar Meclisi uğruna, karşılık beklemeden ve bıkıp usanmadan cömertçe, kendini vermiştir. İşte bu zatı, adı geçen meclis böyle bir hamiyetperverliğinden ve yüksek vasıflarından dolayı onurlandırdı"*[37] yazmaktadır. Böylece Tanrıça Roma adı bölgede ilk kez karşımıza çıkmıştır.

Arkeolojik buluntular arasında figürinler, nümizmatik buluntular arasında sikkeler yer almaktadır. Ainos Taşaltı Nekropol'ünde, 1986/1987 yıllarında ortaya bir kiremit mezar ve bu kiremit mezarın kapaklarına yaslanmış tümü çıplak, oturur

[36] Dumont, A- Homolle, T., "Inscriptions et Monuments Figures de la Thrace" In: *Melanges d'Archeologie et d'Epigraphie, par Albert Dumont*, Paris 1892, s. 437
[37] Zafer Taşlıklıoğlu, *Trakya'da Epigrafya Araştırmaları II,* İstanbul 1971, 3-4 No. 1

vaziyette çok sayıda figürin bulunmuştur ve Tanrıça Aphrodite'ye ait bir kült yeri olarak değerlendirilmiştir. Mezar MÖ 1. yüzyıla tarihlenmiştir.[38]

MÖ 280-200 yıllarına tarihlenen bir Ainos sikkesinde ön yüzde, Apollon, arka yüzde bir keçi yer almaktadır.[39] Ainos'da basılan bu sikke doğrultusunda kentte Apollon kültünün varlığı somutlaşmaktadır.

1981 yılında kalede yürütülen kazı çalışmalarında bulunan, riton olarak kullanıldığı anlaşılan satyr başı[40] sayesinde kentte Dionysos kültünün varlığını düşündürmektedir.

Ainos kazılarında 1989 yılında kalede yürütülen çalışmalarda bulunan ve MÖ 5. yy.'a tarihlenen Athena'ya ait olduğu düşünülen pişmiş toprak figürin başının bölgede Athena kültüyle ilgili arkeolojik buluntu olarak gösterilebilir.[41]

Ainos (Enez) kazılarında bulunan kırık pişmiş toprak bir figürin olasılıkla Hera figürini olarak değerlendirilmiştir. MÖ 5. yy.'a tarihlenen bu figürin 1989 yılında yapılan kazılarda, Enez Gazi Ömer Mahallesi'nde ortaya çıkartılan mozaikli villanın 100 m doğusunda bulunmuştur.[42]

[38] Afif Erzen-Sait Başaran, "1991 Yılı Enez (Ainos) Kazıları", *XIV. KST,* Cilt 2, Ankara, 1993, s. 208
[39] Bahar Sarıkaya, *Epigrafik Buluntular Işığında Trakya'da Kültler,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) Edirne, 2009, s. 78
[40] Afif Erzen, "1981 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *IV. KST,* Ankara, 1983, s. 287
[41] Başaran, S., 1991: 156.
[42] Erzen, A.,- Başaran, S., 1991: 159.

4. AİNOS TAŞALTI NEKROPOLÜ ROMA DÖNEMİ FİGÜRİNLERİ TEKNİK BİLGİLERİ

4.1.Hamur

Figürinlerin üretildiği coğrafyanın belirlenmesinde, hamur analizleri en sağlıklı yöntem olarak kabul edilmektedir. 19. yy. başlarından itibaren süren terrakotta araştırmaları, alınan sonuçların kazılarla sistematik bir düzen içerisinde gerçekleştirilememesinden, istenilen boyuta ulaşamamıştır.[43] Çalışma konumuzu oluşturan eserlerin hamur özellikleri belirlenirken hamur analizi yerine geleneksel yöntemlerle inceleme yoluna gidilerek, katkı maddeleri, renk ve hamurun genel yapısı olarak üç sınıfta incelenmiştir. Tanımlamalar yapılırken; özellikle hamur rengi konusunda hata oluşmaması amacıyla Munsell toprak rengi kataloğundan yararlanılmıştır.[44]

İncelenen 98 eserin hamur renginde belirli bir standart görülmemiş, geniş bir skala gözlenmiştir. Kırmızımsı kahverengi, sarımsı kırmızı, kırmızı, gri, soluk kahverengi, kahverengi, kırmızımsı sarı en çok görülen hamur renkleridir. Munsell kataloğuna göre dağılımlarını ise 7.5 YR, 5 YR, 10 YR, 2.5 YR, 5 Y, 2.5 Y ve 10 R'de görmek mümkündür.*(Lev. 4, Grf. 1)*

Çamura şekil verilmeden önce, pişme esnasında oluşabilecek deformasyonun önüne geçebilmek ve renk bütünlüğünü sağlayabilmek amacıyla kum ve taşçık, çatlamayı önlemek amacıyla ise ot ve saman katılması tercih edilen bir yöntemdir.[45] Çalışma konusunu oluşturan eserlerde yoğun olarak kum ve mika, çoğunlukla orta sertlikte hamura sahip eserlerde taşçık ve saman, bunların haricinde

[43] Gül Işın, "Patara Terrakottaları Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri", *Patara,* Vol.1, Ege Yayınları, İstanbul 2007, s. 12-13
[44] Munsell Soil Color Charts, Macbeth Division of Kollmorgen Instruments, New Windsor, NY. 1994.
[45] Reynold A. Higgins, *Greek Terracottas,* London 1967, s.6

ise kireç katkı malzemesi olarak kullanılmıştır. Hiçbir katkısı olmayan, temiz hamur kullanılmış eser sayısı ise yalnızca iki tanedir. *(Lev. 4, Grf. 2)*

4.2.Kilin Şekillendirilmesi

Kil dinlendirilip yoğurulduktan sonra üretime hazır hale gelmektedir. Şekillendirme üretimin ilk aşaması olup; elde, çarkta ve kalıpta olmak üzere üç yöntem kullanılabilmektedir. Erken dönemlerde el ve çark yapımı bölümler üzerine, kalıpta yapılan başların monte edilmesi yaygın bir kullanımdı. İlk örneklerde gövde ve başın elle şekillendirilerek; saç, başlık, kollar ve göğüsler sonradan montajlanmakta, ince detaylar ise kazıma ya da boyama ile belirtilmektedir. Çark kullanılarak üretilen eserlerde ise gövde çarkta döndürülmekte, baş, kol gibi uzuvlar sonradan eklenmekteydi. Bir diğer yöntem ise tek kalıp tekniğidir. Genellikle arkası düz bırakılan, masif gövdelerde kullanılan bu teknikte başlar bir zıvana kullanılarak gövdeye geçirilirdi. Teknik anlamda yaşanan gelişmeler sonrasında çift kalıp tekniği kullanılmaya başlanmış, MÖ 500'den itibaren p.t. figürin kalıp sistemi artarak kullanılmaya devam edilmiştir.[46]

Hellenistik ve Roma Dönemleri'nde alçı ve p.t. heykel kalıbı alma teknikleri kullanılmıştır. Kilin şekillenebilir kıvama dönüşmesinin ardından ihtiyaç duyulan tek şey kalıp alınacak bir modelin hazırlanmasıdır. Alçı veya p.t. tan yapılıp kurutulan ön ve arka kalıba; hazırlanan çamurun bastırılmasıyla modelin şeklinin geçmesi sağlanmakta, ardından her iki kalıp birleştirilmektedir. Neminin atılması için gölgede kurutulan eser bu sayede fırınlamaya hazır hale gelmektedir.

Bu tez çalışması kapsamında incelenen eserlerden, Kat. Nu. 15, 16, 41 ve 91 *(Sırasıyla Lev. 22, 23, 36, 61)* olan taht üzerinde oturur vaziyette görülen figürler ile Kat. Nu. 3, 55 ve 56 *(Lev. 12, 42, 43)* olan baş parçaları haricinde tamamı ikili kalıp

[46] Selma Tahberer, *Adana Arkeoloji Müzesi'ndeki Helenistik ve Roma Dönemleri, Terracotta Figürinlerin Yapım Tekniklerinin Araştırılması ve Uygulanması,* (Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana 2006, s. 50

tekniği ile üretilmiştir. Sözü edilen baş parçalarının ayrı üretilerek, gövdeye sonradan eklendiği boyun altında devam eden daha ince tabakadan anlaşılmaktadır.

4.3.Fırınlama

Fırınlama; terrakotta figürinler haricinde, kil malzemeden yapılan diğer tüm ürünler için de kullanılan vazgeçilmez bir yöntemdir. İkili kalıplara alınan eserlerin daha kolay kaynaşması için, kenarlarında fazladan kil bırakılması sık görülen bir uygulamadır. Birbirine yapıştırılan kalıpların arasından taşan fazla kil, ince bir aletle kesilerek alınmaktadır.[47] Gölgede kurutulup fazla nemin atılmasının ardından kalıplarından çıkarılan eserin pişme esnasında tahribata uğramaması amacıyla; genellikle arka yüzlerinde, pişme sırasında oluşan su buharını dışarı atabilmesi için delik açılmaktadır. Bu deliklerin haricinde, eserin üzerine atılan kesikler de aynı amaçla yapılmışlardır. Tüm bu hazırlıkların ardından eserler, ısısı 750° ile 950° arasında ayarlanan fırına alınmaktadırlar.[48]

Kat. Nu. 23 *(Lev. 27)* olan rahip figürininin ön yüzeyinde, diz hizasında görülen iki sıra kesik izi, pişme deliği bulunmasına rağmen; koroplastın pişme esnasında eserin zarar görmeyeceğinden emin olamamasından kaynaklanmalıdır.

4.4.Pişme Deliği

Pişme deliğinin kullanılma amacına üst başlıkta değinmiştik. Tahberer deneysel çalışmaları sonucunda; küçük dokunuşların pişme esnasında yeterli olacağını, sıklıkla arka yüzeylerde görülen çeşitli formlardaki deliklerin figürinleri

[47] Tahberer, 2006: 57.
[48] Veysel Tolun, *Assos Batı Nekropolü 1988-1994 Kazılarında Bulunan Pişmiş Toprak Heykelcikler,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul 2002, s. 54.

asmak için bırakılmış olacağını söylese de[49], bunun için kesin yorum yapmak mümkün görünmemektedir.

Çalışmamız kapsamında incelenen figürinlerde bulunan deliklerin tamamı yuvarlak formludur. Kat. Nu. 05, 06, 07, 10 ve 11 *(Lev. 14, 15, 16, 18, 19)* olan Aphrodite heykelciklerinde pişme deliği yoktur. Koroplast; kolları bir ip ile sonradan eklenen Kat. Nu. 10 (*Lev. 18)* olan figürün omuzlarında, karşılıklı olarak açılan iki deliğin bu amaç için yeterli olacağını düşünmüş olmalıdır. Klinede uzanan figürün ise altının tamamen açık olması bu düşünceyi kanıtlamaktadır.

Kat. Nu. 16 ve 88 *(Lev. 23, 59)* olan Kourotrophos ile savaşçı heykelciklerinin de altı boş olduğundan, ekstra bir müdahaleye gerek görülmemiştir. Tek kalıptan üretilen Kat. Nu. 91 *(Lev. 61)* olan figürinde ise, içinin dolu olması sebebiyle havanın sıkışmayacağı düşünülmüş olacak ki; herhangi bir uygulamaya ihtiyaç duyulmamıştır.

4.5.Boyama

Terrakotta figürinlerinde, çeşitli yöntemlerle şekillendirilen eserlerin fırınlama işlemi öncesinde astar ile kaplandığı, fırınlandıktan sonra ise astar üzerine boyanın uygulandığı bilinmektedir. [50]

Helen heykeltıraşlık sanatında, tüm dönemlerde, taş eserlerde izlenen boyama geleneği, korunagelmiş terrakotta heykelciklerinden de görüleceği üzere devam etmiştir.[51] Terrakotta örneklerinde renklendirmenin kalıcılığını sağlamak için,

[49] Tahberer, 2006: 132.
[50] Reynold, A. Higgins, *Greek Terracotta Figures*, London, 1963, s. 11
[51] Işın, 2007: 15.

hamurun kendi renk tonlarına yakın renklerde uygulanan astar boya üzerine, beyaz zemin boyası uygulaması tercih edilen bir tekniktir.[52]

Munsell renk kataloğundan yararlanılarak incelenen eserlerin otuzaltısında genellikle hamur renklerine yakın olan; kırmızımsı kahverengi, soluk kahverengi, açık kırmızı, soluk sarı gibi renkler tercih edilmiştir. *(Lev. 5, Grf. 3)*

Yüksek oranda tuz ve nem içeren mezarlardan bulunan Taşaltı Nekropolü terrakottalarında astar ve boya çok iyi korunamamış, kısıtlı izlerden yola çıkılarak bu tez çalışmasında, katalogta tanımlara eklenebilmişlerdir. *(Lev. 5, Grf. 4)*

Teninde boya izi görülen tek eser Kat. Nu. 90'daki *(Lev. 60)* erkek başıdır. Bunun haricindeki tüm boya izleri figürlerin kıyafetleri üzerinde ve saçlarında yer almaktadır. Özellikle Kat. Nu. 22, 23, 24 *(Lev. 26, 27)* olan figürlerin togalarında, kıvrımların üzerindeki şerit halinde görülen kırmızı boya nedeniyle; aynı kalıptan üretilen figürinlerin tamamını rahip olarak tanımlamamızı sağlamıştır. Toga çeşitlerinden olan *trabeanın* kızıl şeritli olan türünü sadece kâhinlerin ve rahiplerin giydiği bilinmektedir.[53]

Kıyafetler üzerinde en çok tercih edilen renk kırmızı ve açık kırmızı olmuştur.[54] Tek örnekte karşımıza çıkan sarı boyayı Kat. Nu. 29 *(Lev. 30)* olan oturan kadın heykelciğinde görmek mümkündür. Kıyafetinin yaka ve kıvrımları üzerinde açık kırmızı boya kullanılmışken, geneline sarı renk hakimdir.

[52] Bkz. Kat Nu. 10, 11, 21, 22, 23, 24, 37, 41, 55, 68, 69.
[53] Recai Tandoğan, *Roma Dönemi Erkek Kıyafetlerine Bakış,* (Kocaeli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Bitirme Tezi), Kocaeli, 2016, s. 7.
[54] Bkz. Kat. Nu. 27, 28, 30, 32, 36, 37, 41, 68, 71, 75, 76, 77, 78, 61, 92.

Boyanın uygulandığı bir diğer yüzey ise figürlerin saçlarıdır. Siyah, kırmızımsı kahverengi, koyu kırmızı renkler saçların boyanmasında tercih edilmiştir.[55]

Boyalı olan figürinlerin geneline bakıldığında; kadın, erkek, tanrı ve tanrıça figürleri arasında herhangi bir ayrımın yapılmadığını, gerçekliğe en yakın olan ve doğada kolay bulunabilen renklerin tercih edildiğini söylemek doğru olacaktır.

4.6.İmza

Üretim merkezleri ile ilgili en güvenilir bilgilerden biri şüphesiz ki imzalardır. Terrakotta heykelciklerin genellikle arka yüzeylerinde görülen imza ve kısaltmalar; eseri üreten koroplastın şahsi belirtecinin olmasından ziyade, atölye ya da atölye sahiplerinin isimlerini yansıtmaktadırlar.[56]

Aynı kalıp üretimi olan ve aynı mezarda bulunan, 60, 61 ve 62 Kat. Nu.'lı *(Lev. 44, 45), (Lev. 1, Çiz. 1-3)* ayakta duran, toga giyimli erkek figürlerinin arka yüzeyinde, iki sıra halinde "ΘPACω NOC" (Trazonos'un-Trazonos yaptı) yazısı görülmektedir.

Kat. Nu. 11 *(Lev. 19; Lev. 1, Çiz. 5)* olan, klinede uzanan Aphrodite heykelciğinin arka tarafında, tamamen düz bırakılan yüzünde, oldukça büyük harflerle ".TIMOKΛEOYC" (Timokleus'un- Timokleus yaptı) yazılıdır. Başaran, KST için hazırladığı bildirisinde, bu imzadan "Κωμοκλης" olarak bahsetmektedir.[57] Ayrıca bildiride yer aldığı üzere küçük harflerin kullanılmamış olması, okumanın ve traskripsiyonunun yanlış yapıldığını göstermektedir. İmzanın sol üstünde yarım daire içinde yıldız benzeri işaret kullanılmıştır.

[55] Bkz. Kat. Nu. 8, 9, 39, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 66, 67, 68, 69, 86, 88, 90.
[56] Işın, 2007: 16.
[57] Başaran, S., 1991: 158.

Atölye imzası görülen bir başka eser ise Kat. Nu. 87 *(Lev. 58; Lev. 1, Çiz. 4)* olan, kaide üzerinde duran, toga giyimli erkek figürüdür. Diğer örneklerde olduğu gibi figürün arka yüzeyi tercih edilmiştir. İki sıra halinde, büyük harfler kullanılarak yazılmış olan "PACO NOC" Raso'nun- Raso yaptı anlamındadır.

İmzaların ortak özelliği; kalıplama işleminin ardından ince bir alet yardımıyla, kazıma tekniği ile yazılmış olmasıdır. Tüm imzalarda büyük harflerin kullanılması diğer ortak özelliktir. Ayrıca bahsi geçen atölye ya da atölye sahiplerinin isimlerinin diğer üretim merkezlerinde yer almaması, yerel üretim olduklarını, Ainos'lu bir koroplastın elinden üretildiklerini düşündürmektedir.

5. FİGÜRİNLERİN TİPOLOJİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1. Tanrı ve Tanrıça Figürinleri

Bu başlık altında inceleyeceğimiz eserler Athena figürleri, Aphrodite figürleri, Herakles ve Eros figürleri olarak gruplandırılmıştır. Diğer mitolojik figürler alt başlığı altında; Telesphoros, Silenos, Kourtrophos figürleri, dini temalı figürler alt başlığında ise rahip figürleri ele alınmıştır.

5.1.1. Athena Figürinleri

Ainos Taşaltı Nekropolü'nde, Helen dünyasının önemli tanrıçalarından biri olan Athena'yı betimleyen üç p.t. figürin başı bulunmuştur. Hellenistik Dönem'den itibaren tanrı ve tanrıça heykelcikleri, daha erken evrelerde görülen katı duruşlu ifadeden sıyrılarak, günlük yaşantı normlarında görülmeye başlanmıştır.[58] Roma Dönemi'nde Minerva olarak anılan savaşçı tanrıça; koroplastlar için popüler bir figür olmuştur.[59]Buluntular doğrultusunda tanrıçanın Ainos'ta önemli olduğu ve saygı gördüğü, kült sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

Kat. Nu. 1 *(Lev. 12)* olan Athena başı, Malkara Kermayan Köyü[60], Metropolis[61] ve Troia'da[62] bulunan Athena figürini ile yüz tipi, saç stili ve miğferi ile

[58] Reynold A. Higgins, *Greek Terracotta Figures,* London, 1969, s. 23
[59] Claireve Grandjouan, "Terracottas and Plastic Lamps of the Roman Period", *AJA* VI., New Jersey, Princeton University Press, 1961, s. 8
[60] Hüsniye Güçlü, *Tekirdağ Çevresi Pişmiş Toprak Figürinleri,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne 2006, s. 41-42
[61] Hüseyin Erpehlivan, *Metropolis'in Plastik Sanatlarında Tanrı ve Tanrıça Figürleri,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne 2011, s.61-62
[62] Dorothy Burr Thompson, *Troy: The Terracotta Figurines of the Hellenistic Period, Supplementary Monograph 3,* Princeton University Press, Princeton,1963, Pl. VI, 13-14

benzerlik göstermektedir. Bir diğer benzerinin Priene'de[63] görüldüğü figür, detaylı yüz hatları, ince ve uzun boynu, boynunda bulunan Venüs halkası ile Ainos örneğinden ayrılmaktadır.

Figürün buluntu yeri net olarak bilinmese de Roma Dönemi'ne ait mezarların bulunduğu tabakada yer alması, benzer örneklerinden olan Troia'daki figürini Thompson'ın MÖ 1. yy.'a, Rumscheid'in ise Hellenistik Dönem'e tarihlemesi göz önünde bulundurularak, incelediğimiz Athena başı da MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

Kat. Nu. 2 *(Lev. 12)* olan Athena başı diğer Ainos örneklerimizden başlık ve duruş itibariyle farklılık göstermektedir. Yüz hatları ve yüksekçe olan başlığı ile British Museum'daki Smyrna örneği ile benzerlik göstermektedir.[64] Higgins söz konusu figürini MÖ 1 yy. ile MS 1. yy. arasına tarihlemiştir. Gelişim olarak diğer Athena örneklerinden farklı olmaması da dikkate alınarak bu eser de MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

Miğferi ve alın üzerinde topuzu ile karşımıza çıkan figür *(Kat. Nu. 3, Lev. 12)* ince ve uzun yüz hatlarına sahiptir. Boynunun hemen altında devam eden daha ince tabaka nedeniyle, başın ayrı yapılarak gövdeye sonradan monte edildiği anlaşılmaktadır. Saçların ince dilimler halinde arkaya doğru toplanması, ince ve uzun yüz hatları, miğferi ile benzer örneğine Daskyleion'da[65] rastlanan figür; Augustus Dönemi'nde oldukça popüler olan alın üzerindeki topuzu nedeniyle, Hellenistik Dönem'e tarihlendirilen Daskyleion örneğinden daha geç bir tarihe, MÖ 1. yy. sonu-MS 1. yy. başına yerleştirilmiştir.

---

[63] Frank Rumscheid, *Die Figürlichen terrakotten von Priene,* Reichert Verlag Wiesbaden press, Berlin 2006, s. 443

[64] Lucilla Burn-Reynold Higgins, *Greek Terracottas in the British Museum,* Vol. III, The British Museum Press, 2001, s. 136

[65]Figen Çevirici, *Kültler Açısından Daskyleion Terrakottaları,* (Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir 1998, s. 20

5.1.2. Aphrodite Figürinleri

Hellenistik Dönem'den itibaren, birçok yerleşimde görüldüğü üzere Ainos'ta da Aphrodite'nin p.t.'tan yapılmış betimlerinin sevilerek kullanıldığı görülmektedir. Yalnızca sevilen ve saygı duyulan bir Tanrıça olmakla kalmamış, Ainos Taşaltı Nekropolü'nde tanrıçaya ait kült alanı da saptanmıştır. P.t.'tan yapılan bir Aphrodite heykelciği, kiremit kapaklı bir mezarın içine sırt üstü vaziyette yatırılmış olarak bulunmuştur. Mezarın içine iki adet koku şişesi, kemikten yapılmış bir düğme ile saç iğnesi hediye olarak konulmuştur. Doğudaki mezar kapağının üzerine ise, aynı tipte olan ancak farklı kalıptan üretilmiş, irili ufaklı, çıplak kolsuz Aphrodite heykelcikleri yerleştirilmiştir.[66]

Bu başlık altında inceleyeceğimiz 8 Aphrodite figürininden, Kat. Nu. 11 *(Lev. 19)* haricinde olanların tamamı oturur pozisyonda ve çıplaktır.[67] Kendi içlerinde tipolojileri ve envanter numaraları göz önüne alınarak; Oturan Kolsuz Aphrodite, Oturan Kollu Aphrodite ve Klinede Uzanan Aphrodite figürini olarak gruplandırılmışlardır.

5.1.2.1. Oturan Kolsuz Aphrodite

Kat. Nu. 04 ve 05 *(Lev. 13, 14)* olan figürler oturur pozisyonda, kolsuz ve çıplak şekilde cepheden tasvir edilmiştir. Başında kalathos olan figürün *(Kat. Nu. 04);* oturma pozisyonundan kaynaklı oluşan karın katları belirtilmiştir. Şematik göğüslerinin biraz altında pek çok çıplak tasvir edilen Aphrodite figürinlerinde görülen yuvarlak formlu madalyonu bulunmaktadır. Diğer figürün saçları tepede fiyonk şeklinde toplanmıştır. Aşınma nedeniyle her ikisinin de yüz detayları anlaşılamamaktadır. Buluntu yeri bilinmeyen figürinlerin tarihlemesi yapılırken tipolojik gelişimlerinde ve benzer örneklerinden yararlanılmıştır. Yüz tipi ve başlık olarak benzeri bulunamayan eserler; gövdesinin oldukça kütlevi ve düz yapılması,

[66] Afif Erzen-Sait Başaran,"1991 Yılı Enez (Ainos) Kazıları", *XIV. KST,* Cilt 2, Ankara, 1993, s. 208
[67] Bkz. Kat. Nu. 04, 05, 06, 07, 8, 9, 10.

kalın ve bitişik bacakları, şematik göğüsleri ve karın katları ile Mykonos'da[68] bulunan çıplak kadın heykelciği ve Troia'da[69] bulunan Hierodoulos figürini ile benzerlik göstermektedir. Thompson ve Laumonier bu heykelcikleri MÖ 1. yy.'a yerleştirmiştir. Ainos buluntularından süslü kalathos ve büyük saç fiyonklu figürinleri de bu tarihe yerleştirmek yanlış olmayacaktır.

Diğer oturan çıplak Aphrodite figürinlerinden olan torso *(Kat. Nu. 06, Lev. 15)* ve başı olmayan figürin (*Kat. Nu. 07, Lev. 16)* oturma pozisyonları, vücut şekilleri ile birbirine benzemektedirler. Her ikisinin de göğsü yok denecek kadar düz yapılmıştır. Aralarındaki tek fark Kat. Nu. 07 olan figürün bacaklarının ayrı yapılmış olmasıdır. Buluntu şekilleri bilinmeyen heykelciklerin tarihlemesi yapılırken tipolojik gelişimlerinden ve benzerlerinden yararlanılmıştır. Omuzlardan yapılan dönme hareketi ve vücut hatlarıyla, Ephesos'ta[70] bulunan oryantal Aphrodite ve Delos[71] buluntusu olan çıplak kadın heykelcik ile benzerlik göstermektedirler. Burn; oryantal Aphrodite figürinini MÖ 1. yy.'a tarihlemiştir.

Aynı kalıptan üretilen Kat. Nu. 08, 09 *(Lev. 16, 17)* olan figürinler bu çalışma kapsamında incelenen diğer Aphrodite figürinlerine kıyasla çok daha başarılı işlenmişlerdir. Yerel kalker taşından yapılan, beşik çatılı lahitin dışında, lahit kapaklarına yaslanmış vaziyette bulunmuşlardır.[72] Saçları fiyonk şeklinde toplanmış olup; kalın bacakları dizden itibaren ayrılmış ve şerit halinde uygulanan boya ile süslenmiştir. Göğüsleri arasında yuvarlak formlu madalyonları dikkat çekmektedir. Ayaklarında yüksek tabanlı ayakkabıları göze çarpmaktadır. Vücut şekilleri, bacaklarının duruşu, boyunlarında görülen Venüs halkası ile Delos'ta [73] bulunan oturan çıplak kadın heykelciği ile benzerlik göstermektedirler. Laumonier bu heykelciği MÖ 1. yy.'a tarihlemiştir. Bir diğer benzer örneği ise Amphipolis

[68] Alfred Laumonier,"Les Figurines de Terre Cuite", *Exploration Archeologique de Delos,* Cilt XXIII, 1956 s.150
[69] Burr Thompson, 1963: 94.
[70] Burn-Higgins, 2001: 161.
[71] Laumonier, A., 1956: 20.
[72] Sait Başaran, "Enez (Ainos) Kazıları 1995 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *KST XVIII,* Cilt 2, Ankara 1997, s.492-495
[73] Laumonier, A., 1956: 149.

DoğuNekropolü'nde[74] karşımıza çıkmaktadır. Duruş pozisyonu, oturmadan kaynaklı oluşan karın kat izleri, göğüs arasındaki madalyonu, omuzlarının darlığı, kalın ve dizden itibaren aralık bacakları ile Kat. Nu. 08-09 *(Lev. 16, 17)* olan eserlerle benzerlik göstermektedirler. MÖ 2. yy.'a tarihlenen Amphipolis buluntularının saç modelleri farklıdır ve birinde stephane bulunmaktadır. Yüz hatları ise daha detaylı yapılmıştır.

Ainos buluntularını ise; mezarda bulunan diğer buluntular, benzer örnekleri ile yapılan karşılaştırma ve tipolojik gelişimi göz önüne alınarak MÖ 1. yy. ikinci yarısı ile MS 1. yy. ilk yarısına tarihlemek daha doğru olacaktır.

5.1.2.2. Oturan Kollu Aphrodite

Taşaltı Nekropolü'nde 1989 yılı kazı sezonunun şüphesiz en ilginç buluntu grubu arasında yer almaktadır. Mezarlar arasında boş bir alanda, kireç taşından yapılmış, oval formlu küçük bir havuz başında, adeta dinlenir vaziyette bulunmuştur.[75] Yanında aynı kalıptan üretilmiş, oturur pozisyanda giyimli iki kadın heykelciği daha vardır. *(Kat. Nu. 25-26, Lev. 28)* Buluntu şekilleri incelendiğinde eserler; Aphrodite'nin sevgilisi olan Doğu kökenli Adonis ile ilişkilendirilmişlerdir. Simgesi gül olan Adonis, bitki, tahıl ve ağaçların ruhunun bir formu olarak görülmekteydi. Atinalıların Sicilya seferine çıkışı sırasında, yaz aylarında Adonis ayinlerinin kutlandığı bilinmektedir. Bu ayinde; cenaze törenini temsil eden kadınlar göğüslerini döverek ölü Adonis için ağıtlar yakıyorlardı. Kat. Nu. 10 *(Lev. 18)* olan kollu Aphrodite figürininin yanında bulunan kadın heykelciklerinin; bir ellerinin

[74] Penelope Malama, "Terracotten aus der Östlichen Nekropole von Amphipolis", *Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine,* Vol. 2, Iconogrophie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, 2015, s. 369-370
[75] Başaran, S., 1990: 157.

göğüs üzerinde olması, yana yatık başlarında hüzünlü bir ifadenin bulunması, bu ayinde görülen sızlayan kadınları temsil ettiklerini düşündürmektedir.[76]

Oynar kollu, olgun kadın figürinleri genellikle oyuncak kategorisinde değerlendirilmektedir. Bunun kesinliğini söyleyebilmek adına figürlerin buluntu yerleri de dikkate alınmalı ve dini anlam taşıyıp taşımadığına bakılmalıdır.[77] Her ne kadar mezarlık alanlarında bulunan oynar kollu figürinleri bu kategoride değerlendirmek doğru olsa da; Kat. Nu. 10 olan Aphrodite figürini bulunuş şekli itibariyle adak grubunda yer almalıdır.

Başında hilal formlu düz bir stephane bulunan figür oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilmiştir. Kat. Nu. 06 ve 07'de *(Lev. 15, 16)* görülen oryantal Aphrodite heykelcikleri gibi göğüsleri yok denecek kadar düz yapılmıştır. Boynunda Venüs halkasının işlenmemesi, oturma pozisyonundan dolayı olması gereken karın kat izlerinin belirtilmemesi işçiliğin özensiz olduğunu göstermektedir. Omuzlarının yanlarından açılan simetrik iki deliğe bir ip geçirilmesiyle, ayrı olarak üretilen oynar kolları eklenmiştir. Vücut hatları, göğüslerin küçüklüğü ve oynar kollar ile Delos'da bulunan maskülen çıplak kadın figürini[78] ve Priene'de[79] bulunan Demeter ya da Kore figürü olarak tanımlanmış çıplak kadın figürini ile benzerlik göstermektedir. Priene buluntusunun belinin ince, göğüslerinin daha belirgin olması ve kollarının bütün yapılmış olması ise ayrılan özelliklerdir.

Tipolojik benzeri Delos örneği MÖ 1. yy.'a, Priene buluntusu da Hellenistik Dönem'e tarihlendirilmiştir. Çalışmamızda değerlendirilen Ainos örneği ise; Aphrodite heykelciklerinin erken dönemlerinde görülen süslü stephaneden uzak olması, genel olarak benzer örneklerine göre daha itinasız işlenmesi nedeniyle daha geç bir tarihe yerleştirilmelidir.

---

[76] Veli Köse, *Ainos Pişmiş Toprak Heykelcikleri (Oturan Kollu Aphroditler ve Adak Grubu Eserleri),* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1993, s. 60-63

[77] Ahmet Yaraş-Candan Yaraş, "Antik Çağ'da Oyuncaklar ve Günümüze Yansıması", *Günümüzde Çocuk Oyunlarında ve Oyuncaklarında Yaşanan Değişimler Sempozyumu",* Ankara 2010, s. 64-65

[78] Laumonier, A., 1956: 154.

[79] Frank Rumscheid, *Die Figürlichen terrakotten von Priene,* Berlin 2006, s. 437-438

Nitekim bulunduğu tabakaya ait mezarlardan ele geçen farklı formlardaki kap ve şişeler ile birlikte sikkeler; bu tabakanın MS 1. yy.'a yerleştirilmesini sağlamıştır.[80] Tüm kriterler değerlendirildiğinde oynar kollu Aphrodite figürininin tarihinin de MS 1. yy. olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

5.1.2.3. Klinede Uzanan Aphrodite Figürini

Kline üzerinde uzanan Aphrodite figürini Ainos'ta yapılan kazılar sonucunda bulunan tek örnektir. *(Kat. Nu. 11, Lev. 19)* Adonisle ilişkili olduğu düşünülen alana çok yakın bir konumda, mezar dışında[81] bulunması nedeniyle aynı adak grubu içerisinde değerlendirilmesi uygun olacaktır.

Konumuz kapsamında ele alınan diğer Aphrodite figürinleri arasında tek giyimli olan figürdür. Alt kısmı metoplarla süslenmiş, yatak serili kline üzerinde, hafif sola dönük olarak yarı uzanmakta, destek aldığı sol kolu dayandığı yastık üzerinde durmaktadır. Khiton üzerine himation giyimli figürün sol bacağı dizden kıvrılarak geriye doğru çekilmiş, sağ bacağının altında durmaktadır. Oldukça narin yüz hatlarına sahip olmasına rağmen aşınmanın yoğunluğu tüm hatların tanımlamasını güçleştirmiştir. Sağ eliyle bacaklarının üzerinde duran bir hayvanı[82] sevmektedir. Klinenin düz bırakılan arka yüzeyinde ".ΤΙΜΟΚΛΕΟΥC" atölye imzası dikkat çekmektedir.[83]

Kline üzerine uzanan figürlerin MÖ 6. yy.'a tarihlenen bronz örneklerden türediği düşünülmektedir. Bu tipte p.t. ilk örnekler MÖ 5. ve 4. yy.'larda sakallı ya

[80] Başaran, S., 1990: 157. gös. yer
[81] Başaran, S., 1991: 158. gös. yer
[82] Veli Köse bu hayvandan domuz olarak bahsetmektedir. Domuzun bereketi simgelediğini söyleyerek bu figürün Bereket Tanrıçası olarak Ainos'ta yer bulduğunu söylemektedir. Bkz. Köse, 1993: 51-55.
[83] Bkz. s. 14

da sakalsız olarak betimlenen erkek figürleri ile karşımıza çıkmaktadır.[84] Daha az da olsa aynı dönemde kadınların da bu tipte betimlerini görmek mümkündür.[85]

Anadolu'da Ainos örneğinin benzeri Myrina'da bulunan bir erkek figürüdür.[86] Figürün kıyafeti, klineye uzanış şekli benzerlik gösterse de; bahsedilen figür elinde tuttuğu omphalos ile uzanan Aphrodite'den ayrılmaktadır. Ayrıca günümüz Rusya sınırları içerisinde Gorippi kentinde[87] bulunan uzanan figür ile el ve ayakların durumu, himationun vücudunu sarış şekli ile benzerlik göstermektedir. Bu figürde bir erkeğe aittir ve klinesi tamamen kırıktır. Söz edilen iki örnek de MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmişlerdir. Bir diğer benzer örnek ise Tralleis antik kentinde[88] karşımıza çıkmaktadır. Sadece başı olan Aphrodite figürini Knidoslu Aphrodite tipinde değerlendirilmiş olup başının yönü, yüz hatları ve saç şekli ile Ainos buluntusuyla benzerlik gösterse de; realistik üslup ve detaylı işçiliğiyle ayrılmaktadır. Bu sebeple olacaktır ki Çekilmez, figürü MÖ 2. yy. 2. yarısına tarihlemiştir.

Kat. Nu. 11 *(Lev. 19)* olan eser, diğer Ainos figürin örneklerine göre kaliteli bir işçilik gösterse de; benzer örneklerinden klinenin süslenmesinin sadeliği, yüz hatlarının diğer örnekler kadar detaylı işlenmemesiyle ayrılmaktadır. Bu sebeple daha geç bir tarihe yerleştirmek uygun olacaktır. Ayrıca bulunduğu tabakaya ait mezar buluntularının MS 1. yy.'ı işaret etmesi, aynı yüzyıla tarihlememiz gerektiğini kanıtlamaktadır.

---

[84] P. G. Layenaar-Plaisier, *Les Terres Cuites Grecques et Romanies,* Leiden, 1979, Kat. Nu. 153
[85] Jean Charbonneaux, *Les Terres Cuites Grecques,* Paris 1936, Kat. Nu. 24
[86] Dorothy Burr, *Terra-Cottas from Myrina in the Museum of Fine Arts,* Boston 1934, s. 40
[87] Marija, M. Kobylina, *Terrakotovye Statuėtki 4.Pridon'e i Tamanskij Poluostrov,* Moskova 1974, Pl. 54,5
[88] Murat Çekilmez, *Tralleis Güney Nekropolü Terrakotta Figürinleri,* Aydın, 2017, s. 43

5.1.3. Herakles Figürini

Yarı tanrı olan Herakles, Antik Çağ'da mitolojinin yanı sıra plastik sanatların da en önemli figürlerinden biri olmuştur. Sevilen bir kahraman olan Herakles betimlerinin üretimi yüzyıllarca devam etmiştir.

Sadece baş olarak bulunan figür *(Kat. Nu. 12, Lev. 20)*; çalışma konusunu kapsayan eserler arasında tektir. Buluntu yeri ve şekli bilinmediğinden tarihleme için tipolojik gelişiminden ve benzer örneklerinden yararlanılmıştır.

Cepheden tasvir edilen figürün başı sola dönük olup; bıyık ve sakalla kaplı yüzü sert bir ifadeye sahiptir. Başında bulunan düz çelengin altında, alın üzerinde dilimlere ayrılmış düz saçları görülmektedir. Tipolojik olarak incelendiğinde benzerlerini Troia[89], Madrid Müzesi Stutzel Koleksiyonu'nda[90] ve Priene'de[91] görmek mümkündür. Tüm yüz hatları ve başındaki çelengi ile neredeyse benzerleriyle aynı olan figürün Troia ve Madrid Müzesi benzerlerinden ayrılan tek özelliği başının yönü olmuştur. Priene buluntusu olan Herakles başı ise özenli işçiliği, saç ve sakalının detaylı işlenmesi ve başında çelenk bulunmayışı ile ayrılmaktadır. Troia buluntusu MÖ 1. yy.'a, Priene buluntusu ise MÖ 2. yy.'a tarihlendirilmiştir. Ainos buluntusunun Hellenistik Dönem stil özelliklerinin yavaş yavaş yitirildiği ve daha sade, özensiz işçiliğin görülmeye başlandığı MÖ 1. yy.'a yerleştirilmesi uygun olacaktır.

5.1.4. Eros Figürini

Sadece baş olarak bulunan figürün gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. *(Kat. Nu. 13, Lev. 20)* Buluntu yeri ve şekli bilinmediğinden tarihleme kriteri olarak tipolojik gelişimine ve benzer örneklerine bakılmıştır.

---

[89] Burr Thompson, 1963: 72.
[90] Alfred Laumonier, *Catalogue de terres cuites du Musée archéologique de Madrid*, 1921, s.364
[91] Rumscheid, 2006: 592.

Tez konusu kapsamında incelenen eserler arasında tek olan Eros figürünün Ainos'ta sevildiği anlaşılmakta ve kültünün bulunduğu çıkarımına varılabilmektedir.

Dolgun yüz hatlarına sahip figürün dalgalı saçları ortadan ikiye ayrılarak yanlara doğru taranmıştır. Tepede saçı iki tutam halinde arkaya doğru atıldığından örülü gibi durmaktadır. Sahip olduğu yüz tipi genellikle kanatlı Eros figürlerinde karşımıza çıkmaktadır ancak sadece baş parçasına bakarak bununla ilgili kesin bir yorum yapmak zordur.

Benzer örneklerini Madrid Müzesi Stutzel Kolleksiyonu'nda[92], Aigai antik kentinde[93] ve Tralleis antik kentinde[94] gördüğümüz figür; başının yönü ve daha narin yüz hatlarıyla benzer örneklerinden ayrılmaktadır. Dereboylu, Aigai örneğini dolgun yüz hatlarına göre değerlendirerek MÖ 3. yy.'a, Çekilmez ise MS 1. yy.'ın 2. yarısına tarihlemiştir. Aigai buluntusu olan benzerinin tarihi Kat. Nu. 13 olan eser için oldukça erkendir. Bunun nedeni MÖ 1. yy.'ın başlarından itibaren görülmeye başlanan dolgun dudakların buruna yaklaşmasıdır. Tralleis buluntusu olan Eros başı ise Ainos örneğinden daha itinasız yapılmış olması ve göz kapaklarının daha etli belirtilmesi nedeniyle dönem olarak ayrılmaktadır. Narin yüz hatları, göz kapaklarının ince belirtilmesi, dolgun dudaklarının burnuna yakın olması dikkate alınarak bu eseri MÖ 1. yy.'a tarihlemek daha yerinde olacaktır.

5.2.Diğer Mitolojik Figürler

5.2.1. Telesphoros Figürini

Kalın, kapüşonlu bir mantoya sarılı, elleri mantonun içinde göğüs üzerine bağlı, çıplak ayaklarıyla yüksek bir kaide üzerinde tasvir edilen Telesphoros figürü;

[92] Laumonier, A., 1921: 35.
[93] Emel Dereboylu, *Aigai Pişmiş Toprak Figürinleri,* (Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi), İzmir 2012, Lev. 23, 41.
[94] Çekilmez, M., 2017: 59.

(Kat. Nu. 14, Lev. 21) semerdam kapaklı lahit mezar içerisinde, zengin bir buluntu grubuyla birlikte bulunmuştur.[95]

Hellenistik Dönem'in geç evrelerinde Roma Pantheonu'na dâhil edilen Telephoros, birçok kaynakta Asklepios'un oğlu olarak geçmektedir. Çocuk ve cüce/cin olmak üzere iki şekilde karşımıza çıkan figürün Ainos örneği çocuk tipindedir. İlk örnekleri Balkanlarda olan ve daha sonra Batı Anadolu'da görülmeye başlanan Telesphoros figürü genellikle sağlık merkezlerinde karşımıza çıkmakta, Asklepios kültü içinde tapınım görmektedir. Kült alanları Balkanlar'da Makedonya, Trakya ve Ege adalarında görülmektedir.[96]

Kült alanının bilindiği merkezler doğrultusunda Makedonya Stratoni'de[97] bulunan p.t. figürin ile benzerlik göstermesi şaşırtcı değildir. Bu tip Winter'in hazırladığı terrakotta figürin tipleri arasında da yerini almıştır.[98] Atina Agorası[99] kandillerinde de kaide üzerinde çıplak ayaklı, kalın kapüşonlu mantolu ve dolgun yüz hatlarıyla görülmektedir. MS 3. yy.'a tarihlenen Atina örneklerinden farkı ise saç stilidir. Ainos buluntusunu: düz ve ince dilimler halinde alın üzerinde duran saçları, el ve ayak parmaklarının daha detaylı işlenmesi göz önünde bulundurularak daha erken bir tarihe yerleştimemiz gerektiğini desteklemektedir. Selanik'te Hellenistik Dönem hamamında bulunan Telesphoros figürini[100] ise genç tiptedir. Bu tipte alışılan dolgun yüz hattı yerine daha uzun ve olgun bir yüz karşımıza çıkmıştır. MÖ 1. yy.'a tarihlenen figürinde yine kalın kapüşünlu mantosu görülmektedir. Detaylı işlenmiş yüz hatları, boynunda görülen Venüs halkası ve genç oluşu Ainos buluntusundan ayrılan özellikleridir.

---

[95] Afif Erzen-Sait Başaran, "Enez (Ainos) Kazıları, 1987 Yılı Çalışmaları", *X. KST,* Cilt 2, Ankara, 1989, s.92

[96] Ahmet Yaraş,"Telesphoros Heykeli (Edirne Müzesi 1148)", *Mustafa Büyükkolancı'ya Armağan,* Ege Yayınları, İstanbul 2015, s. 724

[97] N.J., Breitenstein, *Danish National Museum Catalogue of Terracottas Cypriote, Greek, Etrusco-Italian and Roman,* Copenhagen, 1941, s. 76

[98] Franz Winter, *Die Typen der Figürlichen Terracotten II,* Berlin 1903, 265, 2.

[99] Grandjouan, 1961: 75.

[100] Elektra Zografou, " Terracotta Figurines from the Hellenistic Bath Complex in the Agora of Thessaloniki", *Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine,* Vol. 2, Iconographie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, 2015, s. 242-243

Batı Anadolu'da MS 1. yy.'da tapınım görmeye başladığı bilinen figürün, bulunduğu tabaka ve mezarda diğer buluntu gruplarının verdiği tarihle paralel olması nedeniyle, MS 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

5.2.2. Silenos Figürini

Arkaik ve Klasik dönemlerden itibaren Dionysos'la birlikte gösterilen Silenos figürünün heykel ve heykelcik üretimine; MÖ 3. yy.'da İskenderiye'de Dionysos kültünün, krallar tarafından koruma altına alınıp gelişmesiyle birlikte başlandığı düşünülmektedir.[101]

Genellikle sivri kulaklı, saçsız, uzun sakallı ve göbekli tasvir edilen Silenos figürü; çalışma konumuzu oluşturan eserler içerisinde tektir. *(Kat. Nu. 15, Lev. 22)* Buluntu yeri ve şekli bilinmediğinden tarihleme için tipolojik gelişim ve benzerlerinden yararlanılmıştır.

Bu tez çalışması kapsamında incelenen figürine en yakın benzerlik gösteren eser Smyrna[102] üretimidir. Üretim merkezi ve buluntu yeri bilinmeyen diğer benzer örnekleri genellikle MÖ 2. yy. ile MÖ 1. yy. aralığına tarihlendirilmiştir.[103] Ainos örneğinde sakalların ince dilimler halinde düz bir şeklide belirtilmesi, dudakların burun ile arasındaki mesafenin daralması, genel olarak görülen Hellenistik Dönem üslubundan uzaklaşılmaya başlanması ve benzer örnekleriyle yapılan değerlendirmeler neticesinde MÖ 1. yy.'a yerleştirilmiştir.

---

[101] R. R. R. Smith, *Hellenistik Heykel,* Homer Yayınevi, İstanbul, 2002, s. 132-133

[102] Hasselin Rous-Işık-Kongaz, *İstanbul Arkeoloji Müzeleri Yunan-Roma Dönemi Pişmiş Toprak Kataloğu,* İstanbul, 2015, s.38, res. 12

[103] Laumonier, A., 1921: Pl. XII, 3; Marija, M. Kobylina, *Terrakoty Severnogo Prichernomor'ia,* Moskova 1974, Pl. 30, 7.

5.2.3. Kourotrophos Figürini

Emziren anne anlamına gelen Kourotrophos sıfatını birçok tanrıçanın üzerinde bulundurduğu bilinmektedir. Özellikle doğum, bereket ve koruyuculuk nitelikleriyle öne çıkan tanrıçalar (Demeter, Gaia, Athena vb.) öncelikli olarak akla gelmelidir.[104]

Roma Dönemi'nde yeni doğmuş bir bebeğin anne sütü ile beslenmesi, bebeğin bedensel gelişiminin yanı sıra; zihinsel ve kişisel gelişimi bakımından da önemli görülmüştür. Filozof Favorinus, annenin göğsünü, bedenin kutsal pınarı ve insan soyunun besleyicisi olarak tanımlamıştır ve çocuğunu kendi sütüyle besleyen kişinin, anneliğin kendisine verdiği tüm görevleri yerine getirmiş olacağını savunmuştur. Plinius ise, anne sütünün tüm canlılar için en yararlı besin olduğunu aktarmıştır.[105]

Ailelerin çocukları için kourotrophos özelliği olan tanrılara Helen ve Roma dünyasında birtakım adaklar sundukları bilinmektedir. Genellikle mezar ve kült alanlarında görülen bu adaklar arasında çocuklar ile birlikte tasvir edilen kadın figürinleri oldukça fazladır ve çocuğun bakımı, korunması ile ilgili olarak adanmış olmalıdır. Bunun haricinde çocuk sahibi olmak isteyen kadınların da bu nedenle tanrılardan yardım istedikleri düşünülmektedir.[106] Buluntu yeri ve şekli bilinmediğinden Kat. Nu. 16 *(Lev. 23)* olan ilgili kesin bir çıkarımda bulunulamamaktadır.

Çalışma konumuzun içerisinde yer alan tek Kourotrophos figürü *(Kat. Nu. 16),* arkası yüksek, yanları kapalı bir koltukta oturur pozisyonda, bebeğini emzirirken tasvir edilmiştir. Ortadan ikiye ayrılan açık ve bukleli saçları omuz hizasında

---

[104] Çevirici, F., 1998: 60.
[105] Serap Kalaycıoğulları, "Roma Yazınında Emzirme: Anne Sütünün Bebeğin Bedensel ve Zihinsel Gelişimine Etkisi", *DTCF Dergisi,* Sayı 56, Cilt 2, Ankara, 2016, s. 319
[106] Figen Coşkun Çevirici, "Adana, Mersin ve Silifke Müzelerinde Bulunan Kourotrophos Figürinleri" *4. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu*, Eskişehir, 2010, s. 182-183

bitmektedir. Gözkapakları düşük, burun kemerli, dudakları ince ve kapalı oval yüz hatlarına sahiptir. Bileklere kadar uzun olan peplosunun göğüs kısmı açıktır. Sağ eli ile kucağında yatmakta olan bebeğinin bacağını tutarken, sol eliyle de bebeğin omzunu desteklemektedir.

En erken örnekleri Bronz Çağı'na kadar giden bu tip figürler dönemsel olarak farklı pozisyonlarda üretilerek gelişim göstermeye devam etmiştir. Eserin tarihlemesi yapılırken; benzer örneklerinin yanı sıra, plastik sanatta uygulanan dönem özelliklerine de dikkat edilmiştir.

Oturduğu taht, el ve ayaklarının konumu, bebeği tutuş şekli ve yüz hatlarıyla Güney İtalya[107], Myrina[108] ve Pergamon[109] örnekleri ile benzer özellikler taşıdığı gözlenen figürün; saç buklelerinin düzenli olması, göz kapaklarının belirtilmesi, alt dudağın üst dudaktan kalın olması gibi işlenme şekillerine bakılarak MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmiştir. Bir diğer benzer örneklerine Atina'da[110] rastlanan figür, ayaklı yüksek tahtı, duruş ve bebeği tutuş şekli ile benzerlik gösterse de; Atina buluntularının özensiz işçiliği ve detayların ince belirtilmemesi nedeniyle ayrılmaktadır. MS 3. yy. ilk yarısına ve MS 4. yy.'a tarihlenen bu örneklerden ayrılan özellikleri, daha erken bir tarihe yerleştirilmesi gerektiğini doğrulamaktadır.

5.3.Dini Temalı Figürler

5.3.1. Rahip Figürinleri

Bu başlık altında incelenen eserlerin tamamı aynı mezar buluntusu olmalarının yanı sıra aynı kalıptan üretilmişlerdir *(Kat. Nu 17-24, Lev. 24-27).* Toplamda sekiz adet olan figürinlerin rahip olarak tanımlanmasının nedeni; Roma Dönemi'nde giyilen kıyafetlerin ve bu kıyafetlerde kullanılan renklerin sınıfsal

[107] Breitenstein, 1941: Pl. 55, 540.
[108] Burr, 1934: Pl. II,5.
[109] Eva Töpperwein, *Terrakotten von Pergamon*, Berlin, 1976, Pl. 29, 1984
[110] Grandjouan, 1961: 44-45.

ayrıcalıklara ve hiyerarşiye göre belirlenmesidir. Kırmızı şeritli beyaz togayı sadece Salii olarak bilinen rahipler ve kahinler giyebilmekteydi.[111] Kat. Nu. 22-24 *(Lev. 26-27)* olan üç figürün toga kıvrımlarının üzerinde olan şerit halindeki kırmızı boya ve kıyafetin kat aralarında görülen beyaz boyalar bu düşünceyi kanıtlamaktadır.

Semerdam kapaklı lahit içinde bulunan figürinler, Telesphoros figürü ile aynı mezar hediyesidir. Kazı sonuçları bildirisinde ve müze kayıtlarına, kaide üzerinde duran, yas tutan kadın heykelcikleri olarak kayıt edilmişlerdir.[112] Ancak MÖ 2. yy.'da daha çok erkeklere özgü olan, nadiren kadınların giydiği de görülen üst giysisi togayı kadınların giymelerinin yasaklandığı bilinmektedir.[113]

Eserlerin tamamı orta sertlikte, saman ve taşçık katkılı hamurdan üretilmiş olup; katkı maddelerinin dökülmesi ve özellikle yüzde görülen yoğun aşınma nedeniyle net olarak tanımlanamamıştır. Başları sola dönük olan figürler, üst giysisi olan togayı sol elleriyle göğüs üzerinde tutmaktadırlar. Yapılan kaynak araştırmaları sonucunda bu tipte erkek/rahip figürinlerine rastlanmaması nedeniyle; bu tipin Ainos'ta üretilmiş olabileceği düşünülmektedir.

Tarihleme için tipolojik değerlendirmesi yapılamasa da; mezarın bulunduğu tabaka ve diğer mezar buluntuları göz önüne alınarak MS 1. yy.'a tarihlendirilmişlerdir.

5.4.Kadın Figürinleri

Bu başlık altında incelenen eserler; duruş pozisyonları ve kırık parçalar ayırıcı özellik olarak belirlenerek, oturan kadın figürinleri, oturan kolsuz kadın figürinleri, tahtta oturan kadın figürinleri, kaide üzerinde kadın figürinleri ve kadın figürini parçaları olmak üzere beş grupta değerlendirilmişlerdir.

---

[111] Tandoğan, 2016: 7.
[112] Erzen, A.,-Başaran, S., 2010: 92.
[113] Tandoğan, 2016: 5.

Oturan kadın figürinleri alt başlığında değerlendirilen Kat. Nu. 27-31 olan figürinler ile oturan kolsuz kadın figürinleri arasında değerlendirilen Kat. Nu. 38-40 olan figürinler saç fiyonkları ile benzerlik göstermektedirler. Bu saç fiyonkları MÖ 3. yy.'dan itibaren İsis kültü ile ilişkili olan çıplak rahibe figürinlerinde görülmeye başlanmıştır. Çıplak figürler inanç sahibi sahipleri tarafından, tanrıçanın kendisini ya da festival günlerinde bir görevlisini temsil etmek için giydirilerek kimliklerini pekiştirilirdi.[114] Bu çalışma kapsamında incelenen eserler giyimli olmaları ile çıplak rahibelerden ayrılmaktadırlar. Ancak fiyongun işleniş biçimi tarihleme kriteri olarak kullanılacaktır.

5.4.1. Oturan Kadın Figürinleri

Üç ayrı kalıptan üretilmiş olan oturan kadın figürlerinin ortak özelliği sağ ellerinin göğüs üzerinde duruyor olmasıdır.

İlk olarak ele alacağımız grup *(Kat. Nu. 25-26, Lev. 28),* daha önce değindiğimiz oturan kollu Aphrodite heykelciği ile birlikte bulunmuş olan figürlerdir. Adonis bayramlarında sızlayan kadınları temsil ettiği düşünülen figürler khiton üzerine himation giyimlidirler. Oturma pozisyonundan dolayı katlanmış göbekleri, dolgun yüz hatlarıyla kilolu olarak tasvir edilmişlerdir. Dizden itibaren genişleyerek inen kıyafetleri nedeniyle, vücut hatları omuzdan itibaren düz devam etmektedir. Yüksek tabanlı ayakkabı giyen figürlerin başlarının sağa yatıklığı ve yüzlerindeki acı ifade temsil ettikleri düşünülen sızlayan kadınlar olduklarını desteklemektedir. Tipolojik olarak benzerleri bulunamayan figürinlerin, bulundukları tabakanın mezar buluntularından yola çıkılarak ve dolgun yüz hattı, etli çene altı, saç şekline bakılarak MS 1. yy.'a tarihlenmeleri uygun olacaktır.

[114] Işık Şahin-Hüsniye Güçlü, "Terracotta Figurines of Aphrodite from Turkish Thrace; The Cult of Aphrodite", *ANODOS,* Studies of the Ancient World, Trnava 2008, s. 407-409

İkinci olarak ele alacağımız grup Ainos'ta sıkça kullanılmıştır. Yerel kalker taşından yapılmış, beşik çatılı mezar buluntularındandır.[115] *(Kat. Nu. 27-31, Lev. 29-31)* İlk değerlendirmelerde mezar sahibinin bir kadına ait olduğu anlaşılmıştır. Mezar içinde bulunan sekiz adet envanterlik eser, mezarın dışında bulunan 26 adet envanterlik eser haricinde, çeşitli malzemelerden üretilmiş 42 adet etütlük eserin olması; mezar sahibi kadının Ainos halkı tarafından sevilen, saygın bir kişi olduğunu düşündürmektedir. Bu çalışma konusuna dâhil olan eserler mezarın dışında, mezar kapaklarına yaslanmış olarak bulunmuşlardır. Figürlerin saçları tepede fiyonk şeklinde toplanmış ve alttan düz bir bant ile sıkılarak desteklenmiştir. Sola bakan başlarının yanında düz saçları omuzlarına dökülmektedir. Yüksek tabanlı ayakkabıları olan figürler khiton üzerine himation giyimlidir. Sağ elleri göğüs üzerinde, sol elleri ise bacaklarının üzerinde durmaktadır. Benzer örnekleri MÖ 600'den MS 450'ye kadar yerleşim gören Güney İtalya'da bulunan Paestum'da görülmektedir.[116] Ancak bu örnekler Ainos figürinlerine göre oldukça erken bir tarihe, Klasik Dönem'e tarihlendirilmişlerdir. Başlarında bulunan polosları nedeniyle olasılıkla Ana Tanrıçayı betimlemektedirler. Dönemsel olayların getirdiği etkiyle yüzlerinde bulunan ciddi ifade, saç şekilleri ve kütlevi oluşlarıyla, ikinci grup figürinlerinden ayrılmaktadırlar. Daha narin vücut hatları ve fiyonk bağlarının geç dönem özelliklerinde olmasından dolayı bu grupta değerlendirilen eserler daha erken bir tarihe yerleştirilmelidirler. Diğer mezar buluntularının ışık tuttuğu tarih olan MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısına tarihlenmeleri daha uygun olacaktır.

Üçüncü grupta inceleyeceğimiz eser, Kat. Nu. 27-31 olan figürinlerle aynı mezar buluntusu olup; Ainos'ta bu tarihe değin yapılan çalışmalar sonucunda benzerine rastlanmamıştır. (*Kat. Nu. 32, Lev. 31)* Uzun boylu olan figür dolgun vücut hatlarına sahiptir. Başında bulunan yüksek tacının üzerine attığı himationu örtü olarak kullanmıştır. Sağ eli göğüs üzerinde durmakta, sol eli ise karın üzerinde himationu tutmaktadır. Gövdesine oranla başı oldukça küçük, boynu ise ince ve uzundur. Narin yüz hatlarına sahip kadının ayağında yüksek tabanlı ayakkabılar, göğüs üzerinde ise yuvarlak formlu madalyonu dikkat çekmektedir. Güney İtalya'da

[115] Başaran, S., 1997: 492-495.
[116] Breitenstein, 1941: 46.

nereden bulunduğu bilinmeyen bir figürinle vücut hatları, kıyafetinin kıvrım detayları, başın gövdeyle olan orantısızlığı gibi özellikleriyle benzerlik göstermektedir.[117] Başının tamamen himation ile örtülmesi ve ayakta duruyor olması ise ayrılan özelliklerdir. Söz konusu eser Hellenistik Dönem'e tarihlendirilmiştir. Özellikle Geç Hellenistik Dönem ile Erken Roma Dönemi heykelcikleri arasında keskin bir değişimin olmaması ve birbirinin devamı niteliğinde olmaları ve diğer mezar buluntuları da göz önüne alınarak MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısına tarihlendirilmiştir.

5.4.2. Oturan Kolsuz Kadın Figürinleri

Bu başlık altında değerlendirilen sekiz eser, kalıp ve duruş pozisyonlarına göre gruplandırılmışlardır. Tamamı üst başlıkta değinilen yerel kalker taşından yapılmış olan beşik çatılı mezarda bulunduklarından[118] tarihleri MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı olarak belirlenmiştir.

İlk grubu oluşturan beş figürin (*Kat. Nu. 33-37, Lev. 32-34)* aynı kalıptan üretilmişlerdir. Kat. Nu. 34 *(Lev. 32)* olan figürin ayaklarının ayrı olmasıyla diğer figürinlerden farklılık göstermektedir. Oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilen kadın figürlerinin başları düzdür ve karşıya bakmaktadır. Başlarında lotus palmet motifleriyle süslenmiş stephane bulunmakta, uzun ve dalgalı saçları omuzlarına dökülmektedir. Uzun ve köşeli yüz hatlarına sahip olup; gözleri küçük, burnu kemerli, dudakları ince ve kapalıdır. Vücutlarına göre omuzlarının oldukça dar olması, kolsuz üretilmelerinden kaynaklanmalıdır. Üzerlerinde olan peplos, göğüs altında fiyonk yapılmış ince bir kemerle toplanmıştır. Kıyafetin kıvrım ve kat detayları oturuş pozisyonuna göre dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık bırakılmış bacakları ise dizden itibaren genişleyen kıyafetinin altında belli edilmiştir. Kolsuz

[117] Breitenstein, 1941: 72.
[118] Not: İlk grubu oluşturan beş figürinden sadece bir tanesi (*Kat. Nu. 37)* bahsi geçen mezar buluntusudur.

olmaları, peplosun fiyonk şeklinde sıkılması ve diğer kıyafet detaylarıyla, kökeni bilinmeyen Delos[119] örneği ile benzerlik göstermektedirler.

İkinci kategoride değerlendirilen kadın figürü (*Kat. Nu. 38, Lev. 34)* aynı mezar buluntusu olan ve oturan kadın figürinleri başlığı altında değerlendirilen figürinlerle *(Kat. Nu. 27-31)* neredeyse aynıdır. Tek fark bu figürün başının sola dönük ve kolsuz olmasıdır. Yüz hatları aşınma nedeniyle tanımlanamamış olup; fiyonk şeklinde toplanan saçlarının ortasında yuvarlak formlu süsleme dikkat çekmektedir. Benzer örneklerinin bulunamaması nedeniyle yerel üretim olduğu düşünülmektedir.

Üçüncü kategoride değerlendirilen figür kaliteli bir işçilik göstermektedir. *(Kat. Nu. 39, Lev. 35)* Vücut hatları orantılı olup yüz ifadesi oldukça narindir. Birinci kategoride değerlendirilen figürler ile çok benzemesine rağmen; Kat. Nu. 08-09 *(Lev. 16-17)* olan Aphrodite figürleriyle saç fiyongu neredeyse aynıdır. Peplos giyimli figürün belinde fiyonk bağlı kemeri ve oval formda tokası bulunan alçak ayakkabısı göze çarpmaktadır. Kökeni bilinmeyen Delos örneği ile oturma pozisyonu ve kıyafet detaylarıyla benzerlik göstermektedir.[120]

Son kategoride değerlendirilen figürin *(Kat. Nu. 40, Lev. 35),* aynı başlık altında görülen peplos giyimli figürlere göre daha özensiz işlenmiştir. Yüz hatları ve ifadesiyle Kat. Nu. 16 *(Lev. 23)* olan kourotrophos figürinine benzemektedir. Saç fiyongu çalışma konumuz kapsamında incelenen diğer tüm fiyonk saçlı figürlerden daha geride ve düzgün durmaktadır. Bacakları oldukça ayrı durmakta olan figürün ayağında ise yüksek tabanlı, işlemesi olmayan ayakkabıları göze çarpmaktadır. Eserin genelinde görülen özensizlik kıyafetini de etkilemiştir. Bu tipte figürine benzer bir örneğe kökeni bilinmeyen Delos figürinleri arasında ve Priene'de[121]rastlanmıştır.[122] MÖ 2. yy.'a tarihlenen başı olmayan ve İsis olduğu

[119] Laumonier, A., 1956: 24.
[120] Laumonier, A., 1956: Pl. 42, 382-383
[121] Rumscheid, 2006: 462.
[122] Laumonier, A., 1956: Pl. 42, 384

düşünülen Priene buluntusu; detaylı işlenmiş el ve ayaklar, duruş pozisyonuna göre başarılı bir şekilde gösterilen kıyafet kıvrımları ile Ainos örneğinin önüne geçmektedir. Daha özensiz işlenen ve kıyafet kıvrımlarının kalın yivlerle gösterildiği Ainos örneği bu nedenle daha geç bir tarihe, MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısına tarihlendirilmiştir.

5.4.3. Tahtta Oturan Kadın Figürinleri

Bu başlık altında incelenen iki eser bulunmaktadır. İkisinin de buluntu yeri ve şekli bilinmediğinden; tipolojik benzerlerine bakılarak tarihleme yapılmıştır.

İlk figür *(Lev. 65-Kapsam Dışı 1)* kolçaksız, ayak kaidesi olan bir tahtta oturmaktadır. Omuz ve boyundan kırık olan eserin başı bulunamamıştır. Peplos apoptygma giyen kadının elleri, parmakları başparmağıyla birleştirilmiş şekilde dizlerinin üzerinde durmaktadır. Peplosun kıvrımları derin, dikey yivlerle belirtilmiştir. Olasılıkla çıplak ayakları, tahtın kaidesi üzerinde aralık ve düz durmaktadır. Benzer örnekleri Tanagra[123] ve günümüz Rusya sınırları içerinde yer alan Phanagoria[124] kentinde bulunmaktadır. Daha çok Arkaik ve Klasik dönemlerde görülen bu tipin, kazı ve Müze envanter defterinde neden Roma Dönemi olarak kaydedildiği anlaşılamamıştır. Nekropoldeki buluntu yeri de tam olarak bilinemediğinden kesin bir yorum yapılamamakla birlikte, nekropol alanında bulunan ve MÖ 5. yy. ile MÖ 2. yy. arasında kullanım gören çöplük alanında bulunmuş olacağı düşünülerek kapsam dışı bırakılması uygun olacaktır.

İkinci figür de (*Kat. Nu. 41, Lev. 36)* aynı şekilde kolçaksız, arkası yüksek taht üzerinde oturmaktadır. Khiton üzerine himation giyimli kadın figürü cepheden tasvir edilmiştir. Kıyafetinin kıvrımları göğüs üzerinde ince ve dikey, bel bölgesinde yatay, diz altında çapraz ve geniş yivlerle belirtilmiştir. Sağ kolu gövdeye bitişik, eli

[123] Reynold Higgins, *Tanagra and the Figurines,* Princeton University Press, New Jersey, 1986, s. 101-117
[124] Kobylina, M.M., 1974: Pl. 18, 4-6

ise diz üzerinde durmakta, göğsüne doğru uzanan sol eliyle de nar tutmaktadır. Çıplak olan ayakları tahtın kaidesine düz basmaktadır. Benzer örneklerine kökeni bilinmeyen Delos[125] ve kökeni bilinmeyen ancak Rusya[126] sınırları içinde olan bir yerleşimde rastlanmıştır. Kıyafetin işleniş özellikleri ve benzer örneklerine bakılarak MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

5.4.4. Kaide Üzerinde Kadın Figürinleri

Bu başlık altında değerlendirilen figürinlerin yedisi aynı kalıptan üretilmişlerdir *(Kat. Nu. 42-48, Lev. 37-40).* Kat. Nu. 48 *(Lev. 40)* olan figürin haricinde hepsi yedi numara ile kodlanan, bir çocuğa ait olan kiremit mezarda bulunmuşlardır.[127] Mezarın dışında, mezar kapaklarına yaslanmış vaziyette bulunan figürler, oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürlerin kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde yapılmışken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Saçlarında siyah ve kırmızı boya kalıntıları görülmektedir. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer döküntülerden dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Bileklerine kadar uzun olan kıyafetini sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de kıyafetin fazlasını dışarıda, karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Duruş şekli, kıyafet detaylarının işlenmesi, kıyafetini tutuşu itibariyle benzer örneklerine Tanagra[128], Feodosia[129], kökeni bilinmeyen Delos[130] ve Priene[131]örneklerinde rastlanmıştır. Tarihlemesi bilinmeyen Priene örnekleri

[125] Breitenstein, 1941: Pl. 53, 430.
[126] Kobylina, M.M., 1970: 54.
[127] Afif Erzen-Sait Başaran, "1991 Yılı Enez (Ainos) Kazıları", *XIV. KST,* Cilt 2, Ankara, 1993, s. 207-208
[128] Higgins, R., 1986: 136-139.
[129] Kobylina, M.M., 1970: Pl. 25, 2.
[130] Laumonier, A., 1956: Pl. 84,286.
[131] Rumscheid, 2006: 437-438.

haricinde diğer benzerleri Hellenistik Dönem'e tarihlenmektedir. Tipolojik örneklerinin yönlendirdiği tarihin yanı sıra, diğer mezar buluntularının (çeşitli formlarda p.t. kaplar, gözyaşı şişeleri, sikke) da değerlendirmesi alınarak; kesin olarak MS 1. yy.'a yerleştirilmesi gerekmektedir.

Kat. Nu. 49 *(Lev. 40)* olan figürinin buluntu yeri ve şekli bilinmemektedir. Dikdörtgen formlu yüksek bir kaide üzerinde cepheden, giyimli, ayakta durur pozisyondadır. Başı hafif sağa dönük, başına atılmış örtü dışında kalan kısa bukleli saçları görülmektedir. Kapalı olan ince dudakları haricinde yüz hatları aşınmadan dolayı anlaşılamamaktadır. Roma Dönemi kadınlarının üst giysisi olarak kullanılan pallayı sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, gövdeden ayrık yanda duran sol kolu nedeniyle kıyafet de dışa doğru yayılmıştır. Palla aynı zamanda başı örtmek amacıyla da kullanılabilmektedir. Benzer örneklerine Troia[132] ve kökeni bilinmeyen Delos[133] örneklerinde rastlanmıştır. Thompson, Troia buluntusunu Geç Hellenistik Dönem'e tarihlemiştir. Kat. Nu. 49 olan örnek ile neredeyse tüm özellikleri ortak olduğundan aynı tarihe yerleştirilmesinde sakınca yoktur.

5.4.5. Kadın Figürini Parçaları

Bu başlık altında çoğunlukla kadın başları ve büstlerinin olduğu on eser değerlendirilecektir.

Kat. Nu. 50 *(Lev. 41)* olan kadın başı ikili kalıp tekniği ile içi boş olarak yapılmıştır ve arka kalıba ait parça yoktur. Dolgun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün alnı dar, çene altı etlidir. Saçları sekizli kavun dilimi şeklinde arkaya doğru toplanmıştır. Hellenistik Dönem'de çok sık karşımıza çıkan kavun dilimi saçların, dilim sayısı ve sıklığı dalgalı ya da düz oluşu tarihlemeye yardımcı olmaktadır. Tarihi belirtilmeyen benzer örnekleri Priene'de[134] karşımıza çıkmaktadır. Her iki

[132] Burr Thompson, 1963: Pl. 21, 74.
[133] Laumonier, A., 1956: Pl. 84, 686.
[134] Rumscheid, 2006: 479.

örneğin de saçları arkada topuz yapılmıştır. Ainos buluntusunun başının arkası olmadığından bununla ilgili kesin bir yorum yapılamasa da arkaya doğru atılan dilimli saçlar topuz olduğunu desteklemektedir. Saçlarda her bir dilimin kalın ve aralıklarının fazla olması, etli çene altı, buruna yakın olan dudaklar nedeniyle eser MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

Belden aşağısı kırık ve noksan olan peplos giyimli kadın figürü (*Kat. Nu. 51, Lev. 41)* uzun ve dolgun yüz hatlarına sahiptir. Saçları ortadan ikiye ayrılarak ince dilimler halinde belirtilmiş olup, arkaya doğru atılmış ve enseden başlanarak örgü yapılmıştır. Gözleri kısık, gözkapakları dolgun, dudakları ince ve kapalıdır. Parmak detayları da işlenmiş sağ eli göğüs üzerinde durmakta, biraz daha aşağıda ise ince bağlı, yuvarlak formlu tokası olan kemeri göze çarpmaktadır. Troia'da bulunan ve Hierodouloi olarak tanımlanan Hellenistik Dönem tarihli bir torso ile duruş pozisyonu ve kıyafeti ile benzerlik göstermektedir. Yüz hatları ve saç modeli ile ise Priene'de bulunan ve tarihi belirtilmeyen bir kadın başı ile benzer özelliklere sahiptir. Saç dilimlerinin ince sıklıkta ancak düz dilimler halinde olması, dudakların burun ile yakınlığı, kıyafet kıvrımlarının yumuşak geçişlerle gösterilmesi, el parmaklarının ince işlenişi nedeniyle Ainos örneği MÖ 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

Lotus palmet süslemeli yüksekçe bir stephanesi olan kadın figürü başı (*Kat. Nu. 52, Lev. 41)* uzun ve dolgun yüz hatlarına sahiptir. Yüzünün etrafı çevreleyen sık dalgalı saçları arkaya doğru atılmıştır. Gözleri kısık, göz kapakları dolgun olup yüzündeki yüzeysel kırıkları nedeniyle diğer detayları anlaşılamamaktadır. Başındaki yüksek stephansesi ve dalgalı saçları ile Troia'da[135] bulunan kadın başı ile benzerlik göstermektedir. MS 1. yy.'a tarihlendirilen Troya buluntusunun saç nukleleri daha kalın, stephanesinde bulunan süsler basit, alt ve üst göz kapağı da abartılı kalınlıkta yapılmıştır. Yine yüz hatları ve staphane ile benzer özellikleri olduğu bir diğer benzer örnek ise Lete'de[136] görülmektedir. MÖ. 3. yy. başlarına tarihlenen figürün

[135] Burr Thompson, 1963: 95.

[136] Katerine Tzanavari, "Protomes de terre cuite de I'antique Lete (Mygdonie)", Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine, Vol. 2, Iconogrophie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, 2015 s. 179

oldukça ince ve uzun boynunun olması, saçlarının kavun dilimi bukleler halinde arkaya doğru toplanması ayrılan özellikleridir. Ainos örneğinin saç stilinin her iki benzerinin dönemine uymaması, realistik yüz hatları nedeniyle ikisinin arasında bir tarihe yerleştirmemiz gerektiğini doğrulamaktadır.

Aynı kalıptan üretilen Kat. Nu 55 ve 56 *(Lev. 42, 43)* olan kadın başları, Kat. Nu. 03 *(Lev. 12)* olan Athena başı ile aynı yüz tipine sahip olsa da; başlıklarının olmaması ve Athena başı olduklarını kanıtlayacak hiçbir izin olmaması nedeniyle kadın başları arasında değerlendirilmişlerdir. İnce ve uzun yüz hatları, ince dilimler halinde arkaya toplanan ve alın üzerinde topuz yapılan saçı, göz kapakları ve dudaklarının işleniş şekli ile Tralleis buluntusu[137] olan kadın figürin başı ile benzerlik göstermektedirler. Augustus Dönemi'nde oldukça popüler olan bu saç modeli[138], yine dönem özelliği olan başın ayrı yapılarak gövdeye sonradan eklenmesi göz önünde bulundurularak MÖ 1. yy. sonu MS 1. yy. başına tarihlendirilmişlerdir.

5.5.Erkek Figürleri

5.5.1. Ayakta Erkek Figürinleri

Bu başlık altında incelenen figürinler, aynı kalıptan olma özellikleriyle beş grup halinde değerlendirileceklerdir.

İlk grubu oluşturan eserler aynı mezar buluntusudur. Telesphoros ve rahip figürinleri ile semerdam kapaklı lahit mezarda bulunmuş olan figürler üç örnekle karşımıza çıkmaktadır *(Kat. Nu. 60-62, Lev. 44-45).* Oldukça karakteristik yüz hatlarına sahip bu figürler de diğer tüm örneklerde görüldüğü gibi tunik üzerine toga giyimlidirler. Geniş ve düz kavun dilimleri şeklinde alnına taranan saçları, kazıma olarak belirtilmiş göz kapakları ve arka yüzlerinde görülen atölye imzası ile en çok özen gösterilen gruptur. Pişme deliğinin hemen altında koroplastın ya da üretildiği

[137] Çekilmez, M., 2017: Lev. 136, Kat. 83.
[138] Dorothy Burr, *Terra-Cottas From Myrina in the Museum of Fine Arts,* Boston, 1934, s. 31

atölyenin ismi olan ΘPACCω NOC (Trazonos'un – Trazonos yaptı.) imzasına, dönemin figürin üretim merkezlerinde rastlanmamamıştır. Yüz hatları, duruş pozisyonu, saçlarının işlenmesi gibi özelliklerle Pergamon'da bulunan[139] figürin ile benzemektedirler. Pergamon örneği Hellenistik Dönem'e tarihlenmiş olsa da karşılaştırmaya konu olan bu eserlerin daha özensiz ve basit yapılması daha geç bir tarihe yerleştirmemizi gerektirmektedir. Bulunduğu mezarın tabakası ve diğer mezar buluntuları doğrultusunda bu grubu MS 1. yy.'a tarihlemek doğru olacaktır.

İkinci grupta değerlendirilen figürler (*Kat. Nu. 63-65, Lev. 46-47)*; ayakta duran erkek figürinleri kategorisinde en detaylı işlenmiş olanlardır. Aynı kalıba ait olan Kat. Nu. 66-69'de *(Lev. 47-49)* görebileceğimiz eserler farklı mezar buluntusu ve buluntu yeri bilinmeyenlerdir. Figürinler yuvarlak ve dolgun yüz hatlarına sahip olup, kısa saçları dar alnına doğru taranmıştır. Kaş kemeri belirgin, gözleri kısıktır. Boynu kısa ve kalın, omuzları düşük olan figürün göğsünde yuvarlak formlu madalyonu vardır. Gövdeye bitişik olan sol eli ile basen hizasında, sağ eli ile ise göğüs üzerinde, sol omuzdan atılan toganın katlanmış parçasını tutmaktadır. Kıyafetin kıvrımları, giyildiği ve devam ettiği yöne uygun olarak, çapraz ve derin yivlerle belirtilmiştir. Duruş pozisyonu ve kıyafetini tutma şekli ile Myrina [140] örneğine benzemektedirler. Parion'da[141] karşımıza çıkan ephebos figürini ile duruş pozisyonu ve yüz hatları ile benzerlik göstermektedirler. MÖ 1. yy.'a tarihlenen Parion buluntusunun dilimlere ayrılmış saçlarının hafif dalgalı oluşu, kıyafet kıvrımlarının ince ve sık belirtilmesi ayrılan özellikleridir. 3. grupta değerlendirilen figürinler tipolojik gelişimleri, benzerleriyle karşılaştırılması ve diğer mezar buluntuları dikkate alınarak MS 1. yy.'a tarihlendirilmişlerdir.

Üçüncü grubumuzu oluşturan eserler aynı mezar buluntusudur *(Kat. Nu. 70-82, Lev. 49-55).* Kiremit mezar üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette

---

[139] Töpperwein, 1976: Pl. 49, 342.
[140] Dominique Kassab, *Statuettes en Terre Cuite de Myrina,* Paris, 1988, Pl. 8, 39
[141] Candan Kozanlı, "Trois Tombes D'enfants de la Necropole de Parion", *Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine,* Vol. 2, Iconographie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, 2015, s. 388, 396

bulunan figürler cepheden gösterilmişlerdir.[142] Ainos'ta bulunan erkek figürinlerinin neredeyse tamamı tunik üzerine toga giyimli olup duruş pozisyonları aynıdır. Oldukça karakteristik yüz hatlarına sahip olan bu figürlerin duruş pozisyonu, kıyafetin işleniş detayları gibi özelliklerle benzer örneklerine Delos'ta[143] rastlanmıştır. Üçgen hatlı yüzü, kalın boynu, dar ve düşük omuzları ile dikkat çeken figürlerin yerel üretim oldukları düşünülmektedir.

Dördüncü grubu oluşturan iki örnek vardır *(Kat. Nu. 83-84, Lev. 56).* Bu başlık altında değerlendirilen gruplar arasında belki de en özensiz işlenen bu figürler cepheden gösterilmiş olup tunik üzerine toga giyimlidirler. Yuvarlak yüz hatlarına sahip figürlerin alın üzerine taranan kısa saçları ve yüzüne oranla geniş ve basık olan burnu haricinde hiçbir detay tanımlamamaktadır. İlk gruptan farklı olarak başları sağa dönük olup; yuvarlak formlu madalyonları bulunmaktadır. Bu tipte figürinler yapılan kaynak araştırmaları sıranda karşılaşılmamıştır. *Kat. Nu. 70-82* numaralı eserler ile aynı mezar buluntusudurlar.

Son olarak Kat. Nu. 85 ve 86'da *(Lev. 57)* görülen eserlerin yüz ifadelerine bakıldığında genç bir erkeği tasvir ettikleri anlaşılmaktadır. Buluntu yeri ve şekli bilinmeyen figürinlerin benzer örneğine Atina'da[144] rastlanmıştır. Sağ omuz üzerinde fibula ile tutturulan cloak giyimli erkek figürü ayakta ve vücut ağırlığı sağ bacak üzerindedir. Sağ kol vücuda paralel düz uzanmakta, sol el ise göğüs üzerinde kıyafetini tutar pozisyondadır. MS 3. yy. ilk yarısına tarihlenen eser, Ainos buluntularından kaba işçiliği, proporsiyon bozukluğu ve kıyafeti ile ayrılmaktadır. Daha dolgun yüz hatları, iri gözler ve el parmaklarının detaylı belirtildiği Ainos örneklerini daha erken bir tarihe yerleştirmek doğru olacaktır. Çalışmamız kapsamında incelenen diğer ayakta erkek figürinleri ile teknik ve stil açısından farklı olmaması da bu düşünceyi desteklediğinden eserler MS 1. yy.'a tarihlendirilmişlerdir.

---

[142] Afif Erzen-Sait Başaran, "1988 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *XI. KST,* Cilt 2, Ankara, 1990, s. 110

[143] Laumonier, A., 1956: Pl. 226; Pl. 76, 849

[144] Grandjouan, 1961: 54.

5.5.2. Kaide Üzerinde Erkek Figürini

1999 yılı kazı çalışmaları sırasında 29 numaralı semerdam kapaklı kiremit mezar içinde bulunan figürin (*Kat. Nu. 87, Lev. 58*) bu başlık altında değerlendirilen tek örnektir. Oval formlu, profilli, yüksek bir kaide üzerinde ayakta duran erkek figürünün gövdesi hafif sağa eğiktir. Gövdeye oranla oldukça küçük olan başı da sağa yatıktır. Düz, kısa saçları dar alnının üzerine taranmıştır. Uzun yüz hatlarına sahip figürün; iri gözleri haricinde ince detayları aşınma nedeniyle tanımlanamasa da, acı bir ifadenin hâkim olduğu anlaşılmaktadır. Tunik üzerine giydiği, sağ omzu açıkta bırakan toganın kıvrımları çapraz ve derin yivlerle belirtilmiştir. Gövdeye bitişik olarak inen sağ eli ile basen hizasında, sol eli ile karın üzerinde toganın kıvrılmış parçasını tutmaktadır. Bacakları aralık olup; sol bacak dizden bükülerek daha önde durmaktadır. Bilek hizasında biten tuniğinin altında görülen ayakları çıplak halde kaideye basmaktadır. Figürün arkası işlenmemiş olsa da; kaidenin biraz üzerinde, kazıma olarak iki sıra halinde "PACO NOC" (Raso'nun- Raso yaptı) yazılı atölye imzası görülmektedir.[145] Yapılan kaynak araştırmaları sonucunda benzer örneğine rastlanmadığından tipolojik değerlendirmesi yalnızca dönem özellikleri üzerinden yapılabilmiştir. Atölye imzası bulunmasına rağmen eser oldukça özensiz işlenmiştir.

Duruşu, yüz hatları, saç modeli ve kıyafetini tutuş şekli ile benzer örneklerine giyimli ephebos tipleri arasında değerlendirilen Tralleis antik kenti buluntularında[146] rastladığımız figür, sadece kıyafet yönüyle benzerlerinden ayrılmaktadır. Çekilmez ephebos figürinlerini MS 1. yy. 2. yarısına tarihlemiştir. Benzer örneklerine bakılarak ve buluntu açısından hayli zengin olan mezarın diğer buluntularının değerlendirilmesi göz önüne alınarak Ainos buluntusunu da MS 1. yy.'a tarihlemek doğru olacaktır.

[145] Sait Başaran, "Enez (Ainos) 1999 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *XXII. KST,* Cilt 2, Ankara, 2001, s. 375-379
[146] Çekilmez, M., 2017: 62-64.

5.5.3. Savaşçı Figürini

Buluntu yeri ve şekli bilinmeyen figürinin (*Kat. Nu. 88, Lev. 59)* tarihlemesi yapılırken benzer örneklerden ve tipolojik gelişiminden yararlanılmıştır. Toga giyimli olan figürün gövdesi ve başı sola döndürülmüştür. Gövdeye bitişik inen sağ elinde kılıç, sol elinde ise gövdeye tamamen bitiştirilmiş düz bir kalkan tutmaktadır. Bel hizasında karşılıklı olarak açılan iki delik bacakların ayrı yapılarak sonradan ekleneceğini kanıtlamaktadır. Yüz ifadesi ve saç şekli, duruş pozisyonu, kalkanı ve sağ elinde tuttuğu kılıcıyla benzer örneğine Tekirdağ çevresinde[147] rastlanan figür, alın üzerine düşen geniş bukleli saçları, etli çene altı, dolgun gözkapakları nedeniyle MS 1. yy.'a tarihlendirilmiştir.

5.5.4. Erkek Figürin Başları

Bu başlık altında değerlendirilen, boyundan kırık olan iki baş bulunmaktadır. Buluntu durumları ve yerleri bilinmediğinden benzer örneklerine göre tarihlendirilmişlerdir.

Kat. Nu. 89 olan *(Lev. 60)* figürün kısa saçları, alnına doğru dilimler halinde taranmıştır. Alnına dökülen saçların hemen üzerinde görülen ince çizgiden sonra saçların işlenmemesi nedeniyle düz bir başlık taktığı düşünülmektedir. Kısık olan gözleri başının dönük olduğu yöne bakmaktadır. Burun kanatları geniş, ortasındaki kıkırdak ise çıkıntılıdır. Tamamen kapalı olan dudakları dar ve küçük olup, hemen altında çene gamzesine benzer çukur bulunmaktadır. Özenle yapılan yüz işçiliğine oranla, hafif kepçe olan kulakları basit yapılmıştır. Boynunun keskin bir dönüş yapması nedeniyle aktör ya da sporcu olduğu düşünülmektedir. Benzer örneklerine Smyrna[148], Delos[149] ve Atina'da[150] rastlanmıştır. Smyrna ve Delos benzerleriyle aralarındaki fark başlarının döndürüldüğü yönlerin farklı olmasıdır. Atina örneği ile

[147] Güçlü, 2006: Lev. 27, Res. 47.
[148] Hasselin Rous-Işık-Kongaz, 2015: 106, Res. 68.
[149] Laumonier, A., 1921: Pl. 18, 4.
[150] Grandjouan, 1961: 54.

yüz hatları, başın yönü, saç şekli, başın arkasının işlenmemesi ile benzemektedirler. Tipolojik gelişimi, stil özellikleri ve benzerlerinin de tarihlendirilmesine bakılarak Ainos buluntusunu MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısına tarihlemek doğru olacaktır.

Kat. Nu. 90 olan *(Lev. 60)* figür oldukça özenli işlenmiştir. Başında defne çelengi görülen figürün göz kapakları da dolgun ve belirgin yapılmıştır. Dolgun dudakları ile burun arasındaki mesafenin kısa olması nedeniyle MÖ 1. yy. örneklerini anımsatmaktadır. Boynunun altında devam eden daha ince tabaka nedeniyle başın ayrı yapılarak gövdeye sonradan eklendiği anlaşılmaktadır. Yüz hatları ve saç tipi ile benzer örneği Pergamon'da bulunmuştur. [151] Bir diğer benzer örneği ise Patara'da[152] karşımıza çıkmaktadır. Alın boşluğunun yarısını açıkta bırakan, alın üzerine doğru düz taranmış orak biçimli perçemleri ve başındaki defne çelengi ile benzemektedirler. Bu saç stili Hellenistik Dönem'den çıkılarak Erken Roma Dönemi saç modasına uyduğundan eserin tarihlemesi MÖ 1. yy. sonu- MS 1. yy. başı olarak belirlenmiştir.

5.5.5. Tahtta Oturan Çocuk Figürini

Buluntu yeri ve şekli bilinmeyen figür (*Kat. Nu. 91, Lev. 61*) ayak kaideli kolçaksız bir taht üzerinde oturur pozisyonda betimlenmiştir. Başı kırık ve noksan olan eserin hafif sağa yatırılmış gövdesi çıplaktır. Sağ eli göğüs üzerinde, sağ eli ise tahtın oturma yerinin üzerinde durmaktadır. Aralık olan ayakları taht kaidesi üzerinde düz duran figürün; hiçbir ince detayı belirtilmemiştir. Benzer örneklerine Melos[153] ve Panagia[154] kentinde rastlanmıştır. Her iki örnek tam olup vücut hatları yüzeysel de olsa işlenmiştir. Breitenstein Melos örneğini MÖ 2. yy.'a tarihlemiştir. Ainos örneğini ise; genele hâkim olan özensiz işçilik, kalın ve ayrı bacaklar, el ve

[151] Töpperwein, 1976: Pl. 37, 227.
[152] Işın, 2007: 85, Kat. 49.
[153] Breitenstein, 1941: Pl. 74, 618.
[154] Kobylina, M.M., 1974: Pl. 48,2.

ayaklarında parmak detaylarının oldukça kaba yapılması nedeniyle daha geç bir tarihe, MS. 1. yy.'a yerleştirmemiz uygun olacaktır.

5.6.Hayvan Betimleri

Bu başlık altında değerlendirilebilecek tek figürin bulunmaktadır. Kat. Nu. 96 olan *(Lev. 64)* aslan figürü oturur pozisyondadır. Başın etrafını çevreleyen yelesi düz dilimler halinde belirtilmiştir. Sol kulak başına bitişik, sağ kulak daha açıktır. İri gözleri açık, karşıya bakmaktadır. Yarı açık olan ağzında dişleri aşınmanın yoğunluğu nedeniyle görülememektedir. Aralık duran ön bacaklarında, yere yaptığı baskıyla pençelerinin açıklığı da belirtilmiştir. Arka bacaklarının işlenmesi oturma pozisyonuna uygun olarak, alçak kabartmayla yetinilmiştir. Benzer örneklerine rastlanmaması ve buluntu tabakasının bilinmemesi nedeniyle kesin bir yy. aralığı söylemek mümkün olmayacağından, genel olarak Roma Dönemi içine yerleştirilmiştir.

6. DEĞERLENDİRME

Modern yerleşimin Ainos antik kenti üzerinde kurulu olması, yürütülen kazı çalışmalarının sınırlı alanlarda yapılabilmesine ve pek çok zorlukla karşılaşılmasına neden olmaktadır. Tez konumuzu oluşturan figürinlerin bulunduğu Taşaltı Nekropolü'nde de bir yanından geçen yol, diğer yanında bulunan mevcut modern evler nedeniyle kamulaştırma problemiyle karşılaşılmış; bu sebeple nekropolün tamamı açığa çıkarılamayarak kazı çalışmaları 1999 yılında sonlandırılmıştır. Dolayısıyla nekropolün tüm Roma terrakotalarını çalışmak mümkün olmamıştır.

Bu tez çalışmasında incelen figürinlerin belirlenen amaç doğrultusunda gerekli tüm evreleri derinlemesine araştırılıp çalışılmasına rağmen; hedeflenen amaçların tamamına ulaşılamamıştır. Bunun nedeni Taşaltı Nekropolü'ne ait kazı arşivinin yok denecek kadar az olmasıdır. Hangi eserin nerede bulunduğuna dair yazılı belgelerin ve fotoğraflarının olmaması, eserlerin konteks ve *in situ* durumları hakkında yapılabilecek tüm yorumları engellemiştir. Eserler hakkında ulaşılabilen tüm bilgiler, Edirne Müzesi envanter bilgileri ve KST yayınlarından ibarettir.

Tüm araştırmalar sonucunda; müze kayıtlarında mantolu kadın heykelciği adıyla kaydedilen Kat. Nu. 14 olan figürinin aslında Telesphoros olduğu anlaşılmıştır. Kat. Nu. 17-24 arasında olan, kadın figürüni olarak kayıtlara geçen figürler Rahip figürini, Kat. Nu. 12'de görülen ve erkek başı olarak kayıtlara geçen figürin ise Herakles olarak değiştirilmiştir.

Levha 65 Kapsam Dışı 1'de görülen kadın figürinin ise kazı raporları doğrultusunda Roma Dönemi'ne tarihlenmesine rağmen, tipolojik özelliklerinin araştırılması ve analoji çalışmaları göz önünde bulundurularak Klasik Dönem'e tarihlendirilmesi daha doğru olacaktır. Yine Levha 65'de görülen kadın başının (Kapsam Dışı 2) daha erken döneme tarihlenmesi nedeniyle, çalışmanın başında doksan sekiz olarak belirlenen eser sayısı doksan altıya düşürülmüştür.

Ainos Taşaltı Nekropolü'nün etütlük eserleri, kazı çalışmalarının aralıksız sürdürüldüğü on dört yıllık süreçte, her yılın etütlük eser listesi ve bilgilerinin tam olmaması nedeniyle bir bütünlük gösteremeyeceğinden, inceleme fırsatı bulunamamıştır. Bu durum tez çalışması için bir eksikliktir. Ancak gerek bu etütlük eserler gerekse Ainos'daki diğer nekropol buluntularının analojik açıdan değerlendirilmesi ve tüm Ainos p.t. Roma figürinlerinin araştırılması gerekmektedir.

Mezarlarda antropolojik çalışma verilerinin olmaması nedeniyle hangi tip figürinlerin hangi yaş veya cinsiyete ait mezarlara konulduğuna dair bir sonuca varılamamıştır.

Edirne Müzesi envanter kayıtları incelendiğinde Ainos'ta çalışması yapılan diğer iki nekropolde (Su Terazisi ve Çakıllık Nekropolleri), Taşaltı Nekropolü Roma Dönemi figürin buluntularından farklı tiplere rastlanmamıştır. Taşaltı Nekropolü yamaç açmasında Kat. Nu. 25-26 olan oturan kadın figürinleri ile ve Kat. Nu. 60-62 olan imzalı ayakta erkek figürinleri ile aynı tipte figürinler bulunmuştur. Su Terazisi Nekropolü'nde bulunan kaide üzerinde kadın figürinlerinin tez çalışması kapsamında değerlendirilen kaide üzerinde duran kadın figürinlerinden farkı fiyonk saçlı olmalarıdır. Oturan kolsuz kadın figürinleri başlığı altında değerlendirilen Kat. Nu. 40 olan fiyonk saçlı figürin ile aynı tipte bir figürin Su Terazisi Nekropolü'nde de bulunmuştur. Yine Su Terazisi Nekropolü'nde bulunan Telesphoros figürini kentte Asklepios kültünün varlığını kuvvetlendirmiştir. Söz edilen figürinler haricinde görülen kadın ve erkek tipleri birbirlerinin varyasyonu olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Farklı bir danışmanla ve konu ile başladığım yüksek lisans öğrenimimde, danışman ve tez konusu değişikliğinde geç kalmam nedeniyle bu tez çalışması sıkışık bir dönemde hazırlanmıştır. Bu nedenle p.t. figürinlerin kimyasal analizlerini yapmak mümkün olmamıştır.

7. SONUÇ

Antik Çağ'da iki önemli limana sahip olan Ainos ithalat ve ihracat açısından sürekli gelişen ve zenginleşen bir kenttir. *Via Egnatia* güzergâhının üzerinde yer alması konumunu daha da değerli kılmaktadır. Bu bağlamda kentin girişinde dik bir yamacın eteğinde yer alan Taşaltı Nekropolü, doğu yönünden şehre gelenlerin ilk göreceği yer olduğundan, kısmen anıtsal ve gösterişli mezarlara sahiptir.

Tez konusunu oluşturan ve *in situ* durumu bilinen eserlere bakıldığında; 17 eserin (Kat. Nu. 66-67, 70-84) kiremit mezarda, 15 eserin semerdam kapaklı lahit mezarda (Kat. Nu. 14, 17-24, 60-65), 6 eserin (Kat. Nu. 42-47) beşik çatılı kiremit mezarda, 1 eserin (Kat. Nu. 87) semerdam kapaklı kiremit mezarda bulunduğu belirlenmiş ve gömü hediyesi olarak bırakılmış figürinlerin farklı mezar tiplerinde tercih edildiği, tek bir mezar tipine bağlı kalınmadığı anlaşılmıştır.

Tipolojik gelişimlerinin incelenmesi, analojilerinin yapılması ve *in situ* durumları bilinen eserlerin konteksleri değerlendirilerek, figürinlerin tamamının MÖ 1. yy. ile MS 1. yy. aralığında tarihlendirildikleri görülmektedir. Ainos'ta, Taşaltı Nekropolü kazı çalışmlarının sonlandırılmasına kadar daha önce görülmeyen figürinlerin benzer örneklerinin Myrina, Troia, Smyrna, Priene ve Pergamon'da bulunması nedeniyle; konumu itibariyle zaten bir ticaret merkezi olan Ainos ile aralarında yoğun bir ticaretin ve etkileşimin olduğunu göstermekte, aynı zamanda bu yüzyıllarda Ainos'ta figürin üretiminin varlığını da düşündürmektedir.

Aynı kalıptan üretilmiş olan, Kat. Nu. 60, 61 ve 62'de görebileceğimiz eserlerin arka yüzeyinde bulunan "ΘPACω NOC" yazısı atölye imzası olarak karşımıza çıkar. Bu figürinlerin haricinde Kat. Nu. 11 olan, klineye uzanan Aphrodite figürünün arka yüzeyinde ".TIMOKΛEOYC" yazısı görülmektedir. Kaide üzerinde tasvir edilen bir başka örnek olan 87 numaralı katalogda incelenen figürinin yine arka yüzeyinde "PACO NOC" yazılı atölye imzası kullanılmıştır. Tüm kaynak araştırmalarına rağmen bu imzaların, dönemin diğer üretim merkezlerinde

görülmemesi aynı zamanda bu tipte figürlerin benzerlerinin olmaması, Ainos'ta da figürin üretim atölyesi olduğu fikrini desteklemektedir.

Özellikle ayakta tasvir edilen toga giyimli erkek figürinlerinin araştırılan kaynaklar arasında, diğer Roma Dönemi yerleşimlerinde karşımıza çıkmaması, Ainos'a özgü olan yerel üretim figürinler oldukları tezini kuvvetlendirmektedir.

Hellenistik Dönem'e tarihlendirildiğinden çalışma konumuzu oluşturan figürinlerin arasında yer almasa da; Taşaltı Nekropolü'nde bulunan kiremit kapaklı boş bir mezar içerisine yerleştirilen Aphrodite heykelciği ile mezar kapaklarının dışına yaslanmış olarak bulunan farklı tiplerde ve boyutlarda Aphrodite figürinleri; Ainos'ta Aphrodite kültünün olduğunu göstermektedir. Bunun haricinde nekropol buluntuları arasında olan ve tez çalışması kapsamında incelenen Aphrodite kültünün Roma Dönemi'nde de devam ettiğini göstermektedir. Ayrıca yine tez kapsamında incelenen figürinler arasında yer alan Athena başları, Eros başı, Asklepios kültü içinde yer bulan Telesphoros figürini ve adı Dionysos ile birlikte değerlendirilen Silenos figürini sayesinde, Roma Dönemi'nde kentte Athena, Eros, Asklepios ve Dionysos kültünün varlığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Kat. Nu. 10 olan oturur pozisyondaki kollu Aphrodite heykelciği ile birlikte bulunan Kat. Nu. 25 ve 26 olan figürinler; buluntu şekilleri itibariyle oldukça ilginçtir. Mezarların arasında boş bir alanda, kireçtaşından yapılmış oval formlu havuz başında adeta dinlenir vaziyette bulunan figürler ile Aphrodite'nin sevgilisi olan Doğu kökenli Adonis ilişkilendirilmiştir. Simgesi gül olan Adonis, bitki, tahıl ve ağaçların ruhunun bir formu olarak görülmekteydi. Atinalıların Sicilya seferine çıkışı sırasında, yaz aylarında Adonis ayinlerinin kutlandığı bilinmektedir. Bu ayinde; cenaze törenini temsil eden kadınlar göğüslerini döverek ölü Adonis için ağıtlar yaktıkları önemli yazarlar tarafından söylenmektedir. Aphrodite figürininin yanında bulunan kadın heykelciklerinin; bir ellerinin göğüs üzerinde olması, yana yatık başlarında hüzünlü bir ifadenin bulunması nedeniyle bu ayinde görülen yas tutan

kadınları temsil ettikleri, bahar aylarında Ainos'ta Adonis için şenlikler yapılmış olabileceği sonucuna varmamızı sağlamıştır.

Ainos antik kentinde Taşaltı Nekropolü dışında yürütülen çalışmalar sonucunda; Zeus ve Tanrıça Roma adına bulunan onurlandırma yazıtı ve Theos Arkhagetos epitetiyle karşımıza çıkan Heros (Trak Atlısı) adına bulunan adak yazıtı, Zeus-Tanrıça Roma ve Heros kültünü gösteren epigrafik buluntulardır. MÖ 3. yy.'da kentte basılan bir sikkenin ön yüzünde yer alan Apollon başı, Ainos'ta Apollon kültü olduğunu gösteren nümizmatik buluntular arasındadır. 1989 yılında mozaikli villa yakınlarında bulunan MÖ 5. yy.'a tarihlendirilen Hera figürin başı ile 1981 yılında kalede yürütülen kazı çalışmalarında bulunan ve riton olarak kullanıldığı anlaşılan Dionysos ile ilişkili satyr başı ise Hera ve Dionysos kültünü gösteren arkeolojik buluntulardır. Taşaltı Nekropolü'nde kazı çalışmalarının yürütüldüğü yıllarda bulunan Roma Dönemi figürinleri arasında söz konusu kültlerden sadece Dionysos'un devam ettiği görülmektedir. Bu sonuç, diğer nekropollerdeki buluntuların değerlendirilmesi ve Taşaltı Nekropolü'nün tamamının kazılmasının ardından değişiklik gösterebilir.

Ainos kazısının diğer buluntuları ve kültleri ile ilgili çalışmaların tüm detaylarıyla henüz yayınlanmaması, Modern yerleşimin antik kent üzerinde kurulu olması nedeniyle kazı ve araştırma çalışmalarının kısıtlı alanlarda yürütülmesi ve bu nedenle henüz bir üretim yerinin tespit edilememiş olması, kesin sonuçlara ulaşmamızı zorlaştırmıştır. Bu durum kente dair bilimsel yayınların arttırılmasını gerekli kılmaktadır.

8. KATALOG

Çalışma konumuzun belirlenmesinin ardından Edirne Müzesi'nde incelemelerin sürdürülebilmesi için öncelikli olarak yazışmalar yapılarak gerekli izinler alınmıştır. Çalışmaya engel teşkil edebilecek aksaklıkların giderilmesiyle eserlerin zimmetinde bulunduğu Arkeologlar Şahan Kırçın ve Elif Kırçın ile görüşülerek çalışılabilecek günler ve müze içerisinde uygun mekan planlanmıştır.

Müzede ilk olarak envanter kayıtları incelenerek, 1986-1999 yılları arasında Taşaltı Nekropolü'nde bulunan eserler tespit edilmiştir. Bu tespit doğrultusunda; pişmiş toprak figürinler ayrıca değerlendirilerek Roma Dönemi'ne tarihlenenler seçilmiştir. İlk oluşturulan listede 98 adet Roma Dönemi'ne ait pişmiş toprak figürin belirlenmiştir.

Kataloğun hazırlanması sırasında, eserler öncelikli olarak tipolojilerine göre sınıflandırılmışlar, kendi içlerinde ise müze envanter numaralarına göre sıralanmışlardır. Müze Env. Nu., Kazı Env. Nu., şu anda bulunduğu yer, müzeye geliş tarihi bilgilerine müze envanter kayıtlarından ulaşılmıştır.

Eserlerin en doğru rengini vermesi için tamamen karartılan ortamda, müze tarafından temin edilen profesyonel fotoğraf gereçleri (Light box, profesyonel fotoğraf makinesi, tripot) kullanılarak tüm eserlerin dört açıdan fotoğrafları tarafımca çekilmiştir. Cepheden çekilen fotoğraflar katalog metninde yer alırken, diğer fotoğraflar eser hakkında daha ayrıntılı görünümün sağlanması için levhalarda kullanılmıştır. Müze envanter numarasının yazılı olduğu ölçek, farklı boyutlarda olan eserlerde yanılgıya sebep vermemek amacıyla 3 cm olarak belirlenmiştir. Katalog ve levhalarda kullanılan fotoğraflarda kaynak kullanılmayan tüm fotoğraflar tarafımca çekilmiştir.

Envanter kayıtlarında eksiklerin olması nedeniyle, hatalı olabilecekleri de göz önünde bulundurularak, tüm ölçüler yeniden alınmıştır. Hamur rengi, boya ve astar renkleri belirlenirken, gün ışığında Munsell renk kataloğundan faydalanılmıştır. Hamur katkı maddelerine bakılırken yine gün ışığından faydalanılarak, hata payını en aza indirgemek için birçok eserde büyüteç kullanılmıştır.

Eserlerin durumlarının değerlendirilmesinde; eğer varsa restore edilme durumları, çatlaklar, kırıklar, katkı maddelerinin dökülmesi ile yüzeyde oluşan pürüzler, aşınma dereceleri, kalkerle kaplı olması, koroplast tarafından yapılan özensiz düzeltmelere değinilmiştir.

Tanımlar yapılırken ise; tüm eserler baştan başlanarak ayağa doğru incelenmiştir. Figürlerin duruşu, yüz hatları, kıyafet detayları, varsa aksesuarları, ayakkabıları, görüldüğü yerler belirtilerek boya kalıntılarına değinilmiş, son olarak arka yüzeyin işlenip işlenmediğine bakılmıştır.

Faydalanılan tüm yayınlar doğrultusunda eserlerin benzer örneklerine bakılarak analojileri oluşturulmuştur. Kontekst durumu bilinen eserlerde diğer mezar buluntuları da değerlendirilerek, bilinmeyen eserlerde ise benzer örneklerine ve tipolojik gelişimlerine bakılarak tarihleme çalışması yapılmıştır. Eserlerin benzer örneklerine, tipolojik gelişimlerine ve tarihlendirilmesine metin içerisinde yer verilmiştir. Yararlanılan kaynaklarda benzerlerine rastlanmayan ve buluntu durumları bilinmeyen eserler kesin bir yy.'a yerleştirilmek yerine, daha genel bir tarihlendirme tercih edilerek Roma Dönemi'ne tarihlendirilmişlerdir.

Kazı raporlarında ve müze envanter defterinde nekropolün neresinde bulunduğuna dair bir ibare olmadığından buluntu yeri (-) ile belirtilmiştir. Benzer örnekleri bulunamayan eserler için analojide de (-) kullanılmıştır.

Müze kayıtlarına Roma Dönemi olarak kayıt edilen eserlerden iki tanesinin analojilerine ve tipolojik gelişimlerine bakılarak Roma Dönemi'ne ait omadığı

anlaşılmıştır. Metin içerisinde gerekçelerine değinilerek kapsam dışı bırakılmaları açıklanmış ve katalogdan çıkarılmışlardır. *(Bkz. Lev. 65)*

Kataloğa dahil olan Aphrodite figürinlerinden Kat. Nu. 10-11 ve Kat. Nu. 25-26'de görülen oturan kadın figürinleri Veli Köse'nin "Ainos Pişmiş Toprak Heykelcikleri" başlıklı tezinde de incelenmiştir.

Kat. Nu. **: 01 (Lev. 12)**

Eserin Adı **:** Athena Başı

Müze Env. Nu. **:** 1627

Kazı Env. Nu. **:** E87.N9

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi : 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 48 mm Gen. 27 mm
Der. 28 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5 YR-6/4 Açık Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Temiz, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilen eserin pişme kalitesi iyidir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan eserin gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Miğferin ucunda ve arkasında görülen kırık parçalar noksandır. Aşınmanın yoğun olduğu görülmektedir.

Tanım : Cepheden tasvir edilmiş figürün başı düz, karşıya bakar pozisyondadır. Alnına kadar gelen miğferinin altında görülen saçları, ortadan ikiye ayrılarak arkaya doğru atılmıştır. Sol kulağında görülen detay nedeniyle küpe taktığı anlaşılmaktadır. Dolgun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip olması dışında; aşınmanın yoğun olması nedeniyle ince detaylar tanımlanamamıştır.

Analoji: Erpehlivan, 2011: Lev. 12, 32; Güçlü, 2006: Lev.3, Res.5; Laumonier, A., 1921: Pl. XVIII, 14; Burr Thompson, 1963: Pl. VI, 13-14; Rumscheid, 2006: Taf. 46, Kat. Nu. 112

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 02 (Lev. 12)**

Eserin Adı **:** Athena Başı

Müze Env. Nu. **:** 2538

Kazı Env. Nu. **:** E96.N25

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 05.09.1996

Ölçüler **:** Yük. 50 mm Gen. 23 mm Der. 29 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5Y_/2 - 8/ Soluk Sarı

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Sadece baştan ibaret olan eserin, hamurundaki kum katkısından dolayı tüm yüzeyi pürüzlüdür ve aşınma yoğundur. Yüzeysel kırıkların yanı sıra, düzeltme esnasında kullanılan ince alet izleri de göze çarpmaktadır.

Tanım: Baş sağa dönük olan figürün dalgalı saçları, kulağını örterek arkaya doğru toplanmıştır. Başında, alnının üzerine kadar devam eden Korinth tipi miğfer takılıdır. Uzun yüz hatlarına sahip olup; ince detaylar aşınma nedeniyle tanımlanamamıştır. Parmak izlerinin yoğun olduğu miğferin üst kısmı, olasılıkla elle şekillendirilerek sonradan eklenmiştir. Miğfer üzerinde soluk sarı astar ve noktalar halinde olduğu için tonu net belirlenemeyen koyu kırmızı boya kullanılmıştır.

Analoji: Burn-Higgins, 2001: Pl. 61, 2333

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 03 (Lev. 12)**

Eserin Adı **:** Athena Başı

Müze Env. Nu. **:** 2539

Kazı Env. Nu. **:** E96.N26

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 05.09.1996

Ölçüler **:** Yük. 78 mm Gen. 35.6 mm Der. 37 mm

Pişme Deliği **:** Yok.

Hamur Rengi **:** 10YR-7/3 Çok Soluk Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyundan kırık olan figürün gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Yüzeysel kırıkların haricinde eser oldukça iyi durumdadır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen Athena figürünün başı hafif sola eğiktir. Saçları alnının üzerine doğru düz kavun dilimleri halinde ayrılmış ve her iki yana ait saç tutamları üst üste getirilerek tepede topuz görünümü verilmiştir. Uzun ve narin yüz hatlarına sahiptir. Yüz detaylarındaki işçilik kaliteli olduğundan iri, badem şekilli gözleri, dar ve dolgun dudaklarının hafif aralık olduğu net olarak tanımlanabilmektedir. Kulakların tam yuvarlak ve kepçe olarak yapılması, diğer detaylar kadar özenilmediğini düşündürmüştür. Başında takılı olan miğferin üzerinde görülen parmak izleri; miğferin elle şekillendirilerek sonradan eklendiğini düşündürmektedir.

Analoji: Çevirici, F., 1998: Lev. 11, 22; Kösekul, 1995: Lev. 4, 19

Dönemi: MÖ 1. yy. - MS 1. yy. başı

Kat. Nu. **: 04 (Lev. 13)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 1760

Kazı Env. Nu. **:** E88.N43

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. Mezar dışı

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 113 mm Gen. 35 mm Der. 24 mm

Pişme Deliği **:** 10x9 mm

Hamur Rengi **:** 10 YR-3/4 Koyu Sarımsı Kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum, taşçık ve mika katkılı, sert hamur kullanılarak üretilmiş eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş eserin katkı maddelerinden dolayı yüzeyinde pürüzler, özellikle yüzünde yoğun aşınma görülmektedir.

Tanım: Cepheden, oturur pozisyonda çıplak ve kolsuz Aphrodite figürininin başında kalathos bulunmaktadır. Saçları omuz hizasına kadar, toplanmamış ve hafif dalgalı yapılmış, detaylar kazıma çizgilerle basit olarak işlenmiştir. Yüz hatları aşınmadan dolayı tam olarak anlaşılamamasına rağmen dudakların kapalı ve gülümseyen bir ifadeye sahip olduğu, çenenin sivri yapıldığı görülmektedir. Göğüsleri aynı döneme ait farklı kazılarda bulunan benzer örneklere göre daha küçük ve naturalistiktir. Göğüs arasında diğer Aphrodite figürinlerine nazaran daha alt noktada dairesel bir madalyon bulunmaktadır. Oturur pozisyonda olmasından dolayı oluşan karın katları ve göbek deliği belirtilmiştir. Bacaklar birbirine bitişik, gövdeye göre daha kalın yapılmıştır. Arka yüzeyde basen haricinde hiçbir yer işlenmemiştir.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 44, 426; Burr Thompson, 1963: Pl. XVI, 59

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 05 (Lev. 14)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 1827

Kazı Env. Nu. **:** E89.N8

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-5, Der. 320 cm

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük. 70 mm Gen. 20 mm
Der. 34 mm

Pişme Deliği **:** Sırtında görülen yuvarlak formlu pişme deliğine ait kısım, derin bir kazıma çizgi ile çevrelenmiş ancak boşaltılmamıştır.

Hamur Rengi **:** 10YR-6/1 Gri

Astar Rengi **:** 5YR-5/4 Kırmızımsı Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika, kireç ve az saman katkılı hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Diz üstünden kırık olan figürün alt bacakları noksandır. Yüzündeki aşınmanın yoğunluğu yüz hatlarını tanımlamayı imkânsız kılmaktadır. İkili kalıp tekniği ile üretilen eserin, kalıpların birleşim yerinde kalan fazla hamur özensiz düzeltildiğinden ince alet izleri görülmektedir.

Tanım: Cepheden tasvir edilen figürün başı düz, karşıya bakar pozisyonda ve yuvarlak hatlara sahiptir. Özellikle yüz kısmında yoğun olarak görülen aşınma ve pürüzler nedeniyle ince detaylar tanımlanamamıştır. Başın hemen üstünde fiyonk şeklinde toplanan saçların, altta düz bir saç bandı ile sıkılarak desteklendiği görülmektedir. Açıkta bırakılan, kabaca dalga şekli verilen saçları ise omuzlara dökülmektedir. Göğüslerinin küçüklüğü realistlikten uzak olup, ikisi arasındaki boyut farkı işçiliğin özensizliğini kanıtlamaktadır. Göğüs ortasında, biraz daha üst hizasında yuvarlak formlu madalyon göze çarpmaktadır. Genele bakıldığında; omuz, bel, basenin oluşturması gereken vücut kıvrımı verilmemiş, düz ve keskin bir hatla yetinilmiştir. Figürün genelinde hâkim olan özensiz işçiliğe rağmen karın kasının ve göbek deliğinin işlenmesi, oturur pozisyonda olmasından kaynaklı üst bacak ve basen arasında görülen kat izinin verilmesi şaşırtıcıdır. Figürün arkası, ensenin daha yukarısında düz topuz olarak toplanan saçı haricinde işlenmemiştir.

Analoji: Burr Thompson, 1963: Pl. XVI, 59

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 06 (Lev. 15)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 1832

Kazı Env. Nu. **:** E89.N13

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-5. Mezar dışı. Der. 225 cm.

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük. 80 mm Gen. 29.5 mm Der. 42 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 10YR-6/4 Açık Sarımsı Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Taşçık ve kireç katkılı, orta sertlikte hamurdan üretilmiş olan eserin pişme kalitesi iyidir.

Durumu: Boyun ve diz hizasından kırık olan eserin başı ile dizden itibaren bacakları noksandır. İkili kalıp tekniği ile üretilen figürün; kalıp birleşim yerlerinde çatlaklar vardır. Ön kalıba ait kısımda, bacakların hemen üzerinde küçük bir kırık görülmektedir.

Tanım: Kolsuz olarak yapılmış oturan çıplak kadın figürünün hafif sağa eğimli olduğu bel hareketinden anlaşılmaktadır. Göğüsleri yok denecek kadar düz yapılmışken; oturmadan kaynaklı oluşan karın katları belirtilmiştir. Bitişik olan bacakları vücuduna oranla kalındır. Figürün arkasında sırt ve baseni de işlenmiştir.

Analoji: Burn-Higgins, 2001: Pl. 76, 2432; Laumonier, A., 1956: Pl. 44, 425-426

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 07 (Lev. 16)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 1899

Kazı Env. Nu. **:** E90.N49

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Mezar dışı.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 130 mm Gen. 38 mm Der. 27 mm

Pişme Deliği **:** Yok.

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı Kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve saman katkılı, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilmiş eserin pişme derecesi ortadır.

Durumu: Eserin başı boyun hizasından kırık olup mevcut değildir. İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak yapılmış eserin; kalıptan çıkarıldıktan sonra birleşme yerlerinde oluşan pürüzlerin düzeltilmesi işi özensizdir.

Tanım: Cepheden, oturur pozisyonda, kolsuz olarak yapılmış çıplak Aphrodite figürinidir. Dar olan omuzlarda ayrı olarak yapılmış kolların sabitlenmesi için karşılıklı bırakılmış iki delik bulunmaktadır. Göğüsleri Ainos'da bulunan diğer Aphrodite figürinlerine oranla hayli küçüktür ve madalyonu da bulunmamaktadır. Karın kısmı çukur yapıldığından kaburga hafif dışarıya dönük görünüme sahiptir. Geniş basenli olup bacakları üst gövdeye nazaran kalın ve açık şekilde yapılmıştır ancak arası tamamen boşaltılmamıştır. Gövdenin arka tarafında enseden basene kadar çukur çizgi ile omurga boyu belirtilerek tamamen düz bırakılmasının önüne geçilmiştir.

Analoji: -

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 08 (Lev. 16)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 2394

Kazı Env. Nu. **:** E95.N31

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:**Açma 95-1. Yerel kalker taşından yapılan beşik çatılı lahitin dışında, lahite yaslanmış vaziyette bulunmuşlardır.

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 240 mm Gen. 50 mm Der. 46 mm

Pişme Deliği **:** 21x17 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-5/6 Koyu Kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılarak üretilen eser iyi pişmiştir.

Durumu: Başının üzerinde fiyonk yapılmış saçı ve sağ diz altından kırılan bacağı restore edilen eser; oldukça iyi durumdadır.

Tanım: Kolsuz olarak yapılmış figür; oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilmiştir. Saçları başının üzerinde fiyonk şeklinde toplanmış, tepede ise topuz yapılmıştır. Salık kalanlar ise yanlarda, boyun hizasında durmaktadır. Uzun ve narin yüz hatlarına sahip olup; gözleri iri, burnu düzgün, dar ve ince dudakları kapalıdır. Orantılı boynunda Venüs halkası da belirtilmiştir. Göğüslerinin ortasında yuvarlak formlu madalyon dikkat çekmektedir. Oturma pozisyonundan kaynaklı karnındaki kat izleri ve göbek deliği işlenmiştir. Üst gövdesi oldukça narin yapılmışken; baseni abartılı genişlikte, bacakları kalın ve gövdeye oranla uzundur. Bitişik olan bacakları dizden itibaren ayrılmıştır. Yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülen figürün arkası da detaylı olmamasına rağmen işlenmiştir. Saç fiyongunun üzerinde siyah boya kalıntıları vardır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 44, 412; Malama, 2015: 374, 12

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 09 (Lev. 17)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 2395

Kazı Env. Nu. **:** E95.N32

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 240 mm Gen. 50 mm
Der. 46 mm

Pişme Deliği **:** 21x17 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık Kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılarak üretilen eser iyi pişmiştir.

Durumu: Baş, omuz, bel ve sol ayak bileğinden kırık olan eserin parçaları yapıştırılarak tümlenmiştir. Yüzünde aşınma yoğundur.

Tanım: Kolsuz olarak yapılmış figür; oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilmiştir. Saçları başının üzerinde fiyonk şeklinde toplanmış, tepede ise topuz yapılmıştır. Salık kalanlar ise yanlarda, boyun hizasında durmaktadır. Uzun ve narin yüz hatlarına sahip olup; gözleri iri, burnu düzgün, dar ve ince dudakları kapalıdır. Orantılı boynunda Venüs halkası da belirtilmiştir. Göğüslerinin ortasında yuvarlak formlu madalyon dikkat çekmektedir. Oturma pozisyonundan kaynaklı karnındaki kat izleri ve göbek deliği işlenmiştir. Üst gövdesi oldukça narin yapılmışken; baseni abartılı genişlikte, bacakları kalın ve gövdeye oranla uzundur. Bitişik olan bacakları dizden itibaren ayrılmıştır. Yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülen figürün arkası da detaylı olmamasına rağmen işlenmiştir. Bacaklarının üzerinde yatay şerit, üst gövdede çarpı olacak şekilde şerit halinde beyaz boya görülmektedir. Saç fiyongunun üzerinde siyah, sol ayağında ise pembe boya kalıntıları vardır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 44, 412; Malama, 2015: 374, 12

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 10 (Lev. 18)**

Eserin Adı **:** Oturan Kollu Aphrodite

Müze Env. Nu. **:** 1825

Kazı Env. Nu. **:** E89.N5

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:** Açma N-5, Der. 180 cm. Mezarların dışında kalan boş bir alanda, kireçtaşından yapılmış havuz yanında, Kat. Nu. 25-26 olan figürinler ile birlikte bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük. 177 mm Gen. 41 mm Der. 35 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı Kırmızı

Astar Rengi **:** Beyaz Sayfa - N-9.5 Beyaz

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Birçok yerinden kırık olan eser tümlenmiştir..

Tanım: Oturur pozisyonda, çıplak ve kolsuz olarak cepheden betimlenmiştir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, arkada sepet görünümünde toplanmış, stephane ile süslenmiştir. Yüzün aşınmış olması nedeniyle hatları net olmasa da dolgun bir yüze, etli bir buruna, şiş görünümlü göz kapaklarına sahiptir. Omuzları dar olan figürün her iki kolunda karşılıklı olarak açılan, ayrı olarak yapılmış kolları tel ya da iple sabitlemek için bırakılmış delik vardır. Hamur rengi vücuda göre farklı olan beyaz boyalı kolların ikisinde de düz bırakılmış bilezik bulunmaktadır. Parmaklar ayrı olarak gösterilmesine rağmen, düzeltmelerin iyi yapılmamasından dolayı parmak aralarında kil kalıntıları görülmektedir. Göğüsleri diğer Aphrodite figürinlerine göre daha küçük işlenmiştir ve göğüs arasında madalyon bulunmamaktadır. Yine Ainos örneklerinden farklı olarak karın çizgileri işlenmemiş, göbek deliği büyük gösterilmiştir. Bitişik bacakları vücut oranına göre kalın, baseni geniştir. Figürün arkasında sırt, basen ve bacakları da işlenmiştir.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 45, 427; Köse, 1993: Lev. 23; Rumscheid, 2006: Taf. 32, Kat. Nu. 80

Dönemi: MS. 1. yy.

Kat. Nu. **: 11 (Lev. 19; Lev. 1, Çiz. 5)**

Eserin Adı **:** Klinede Uzanan Aphrodite Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1822

Kazı Env. Nu. **:** E89.N2

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-5, Der. 180 cm

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük. 162 mm Gen. 173 mm Der. 74 mm

Pişme Deliği **:** Yok.

Hamur Rengi **:** 2.5YR-5.6 Kırmızı

Astar Rengi **:** Beyaz Sayfa - N-9.5 Beyaz

Hamur Niteliği **:** Mika ve kireç katkılı, sert hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Birçok yerden kırık olan eser yapıştırılıp tümlenmesine rağmen; noksan parçalar da vardır. İkili kalıp tekniğiyle üretildiğinden, kalıp birleşim yerinde çatlaklar görülmektedir.

Tanım: Kline üzerine, belden yukarısı dik kalacak şekilde sol yanına doğru uzanmış figürün sol bacağı, sağ bacağının altında kalmaktadır. Sol koluyla dayandığı yastıktan destek almakta, sağ eliyle bacaklarının üzerinde duran bir hayvan tutmaktadır. Uzun kıyafetinin kıvrımları vücut hareketlerine uygun olarak ustalıkla belirtilmiştir. Uzun ve narin yüz hatlarına sahip figürün başı sola dönük, karşıya bakar pozisyondadır. Dalgalı saçları ortadan ikiye ayrılarak arkada topuz yapılmıştır. Klinenin ön tarafı kare metoplarla süslenmişken arkası atölye imzası haricinde düz bırakılmıştır. “.ΤΙΜΟΚΛΕΟΥC” (Timokleus’un- Timokleus yaptı) yazısı kazıma harflerle karşımıza çıkmaktadır.

Analoji: Charbonneaux, 1936: Pl. 24; Kobylina, M.M., 1974: Pl. 54, 5; Köse, 1993: Lev. 26; Burr, D., 1934: Pl. 9, 20; Çekilmez, M., 2017: Lev. 17, Kat. 1

Dönemi: MS. 1. yy.

Kat. Nu. **: 12 (Lev. 20)**

Eserin Adı **:** Herakles Başı

Müze Env. Nu. **:** 2241

Kazı Env. Nu. **:** E93.N69

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 16.08.1993

Ölçüler **:** Yük. 42 mm Gen. 28 mm
Der. 28 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 10YR-6/1 Gri

Astar Rengi **:** 5YR-5/4 Kırmızımsı Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve kireç katkılı hamur kullanılarak üretilen eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan eserin sadece başı bulunmuştur. Yer yer yüzeysel kırıklar vardır.

Tanım: Başı sola dönük olan figür, başının yönlendirildiği doğrultuya bakmaktadır. Alın üzerine taranmış saçları, taktığı çelengin altından görülmektedir. Geniş alnındaki çukurluğu kalın kaş kemeri açıklamaktadır. Uzun hatlı yüzü sakal ve bıyıkla kaplıdır. Göz kapakları da belirtilen figürün burun kanatları geniş, kapalı olan dudakları dar, kulakları ise büyüktür.

Analoji: Hasselin Rous, 2006: 55; Laumonier, A., 1921: Pl. XX, 6; Burr Thompson, 1963: Pl. V, 3; Rumscheid, 2006: Taf. 127, Kat. Nu. 290-291.

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 13 (Lev. 20)**

Eserin Adı **:** Eros Başı

Müze Env. Nu. **:** 2242

Kazı Env. Nu. **:** E93.N70

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 16.08.1993

Ölçüler **:** Yük. 34 mm Gen. 26 mm Der. 26 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika, kum ve az kireç katkılı, kırmızımsı kahverengi hamur kullanılmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan figürün gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Katkı maddelerinin dökülmesi nedeniyle oluşan hafif pürüzler haricinde kaliteli bir işçilik göstermektedir.

Tanım: Başı hafifçe sağa eğik olan figür karşıya bakar şekilde tasvir edilmiştir. Tepede, arkaya doğru balıksırtı şeklindeki saçları yanlarda geniş dalgalı dilimler halinde kulak altına kadar taranmıştır. Yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün iri gözleri kazıma çizgilerle detaylandırılmıştır. Elmacık kemikleri belirgin, düzgün burnu dolgun, etli dudakları ise hafif aralıktır. Eserin arka kısmı işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XX, 5; Pl. XXII, 24; Dereboylu, 2012: Lev. 23, 41; Çekilmez, M., 2017: Lev. 138, Kat. 39

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 14 (Lev. 21)**

Eserin Adı **:** Telesphoros

Müze Env. Nu. **:** 1632

Kazı Env. Nu. **:** E87.N14

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 207 mm Gen. 55 mm Der. 50 mm

Pişme Deliği **:** 15x14 mm

Hamur Rengi **:**2.5 YR-6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, açık kırmızımsı kahverengi hamur kullanılarak üretilmiş eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş eserin, kalıpların birleşim yerinde, özellikle bacakların yanında pişme hatasından kaynaklı çatlaklar görülmektedir. Başın arkasındaki yüzeysel kırıkların haricinde, tüm yüzeyde karşımıza çıkan bölgesel olarak ince kalker tabakası ile kaplıdır.

Tanım: Cepheden gösterilmiş, piramidal bir kaide üzerinde ayakta duran figürün başı hafif sağa dönüktür ve saçların ön kısmı açıkta kalacak şekilde örtülüdür. Kalkerle kaplı olduğundan yüz detayları net olarak görülemese de; yuvarlak hatlara sahip, yanakları dolgun ve gözleri iridir. Kalın bir manto giymiş olan figürün her iki kolu mantonun altında göğüs hizasında birleştirilmiştir. Dizin hemen altında biten manto belden aşağıya doğru bollaştığından kıvrım detayları da verilmiştir. Bacakların birbirinden ayrı ve aynı hizada olması ağırlığın her iki bacağa eşit verildiğini göstermektedir. Ayakları çıplaktır ve parmak detayları kazıma çizgilerle belirtilmiştir. Arka yüzeyde omuzlardan sırtına sarkan, üçgen formlu, kıyafetin bir parçası olduğu düşünülen detay haricinde düz bırakılmıştır.

Analoji: Breitenstein, 1941: Pl. 65, 535; Grandjouan, 1961: Pl. 27, Kat. Nu. 943, 949, 953, 954, 958, 965; Zografou, 2015: 247, 15

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 15 (Lev. 22)**

Eserin Adı **:** Silenos

Müze Env. Nu. **:** 1916

Kazı Env. Nu. **:** E90.N66

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 54 mm Gen. 38 mm Der. 24 mm

Pişme Deliği **:** Arka yüzeyin kırık olması nedeniyle pişme deliği hakkında yorum yapılamamaktadır.

Hamur Rengi **:** 10YR-6/1 Gri

Astar Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık Kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, gri renkli hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Sağ omuzdan itibaren üst gövdenin çeyreği, bel hizasından itibaren alt gövde kırıktır ve parçalar noksandır. İnce aletle düzeltmeler özensiz yapıldığından özellikle başın yanında belirgin şekilde görülmektedir.

Tanım: Oturur pozisyonda olan figür, tüm tasvirlerine uygun olarak saçsız, uzun sakallı, sivri kulaklı ve göbeklidir. Yuvarlak yüz hattına sahip olup alnı dar, kaş kemeri ve gözleri düşüktür. Hayli geniş olan burnu basık, burun delikleri iri gösterilmiştir. Uzun bıyık ve sakallarına rağmen dolgun dudaklarının kapalı olduğu belirtilmiştir. Boynunun kalınlığı ve kısalığı vücut proporsiyonuna uymamaktadır. Boynunun kısa olması nedeniyle yaklaşık göğsüne kadar gelen uzun, sık sakalları düz dilimler halinde taranmıştır. Göğsün hemen altından başlayan şişkin göbeğinin katları alt ve üst kısmında yatay olarak belirtilirken, en şişkin bölgesi gerginliği belirtmek için düz bırakılmıştır. Sol bacağı dizden bükülerek yaklaşık göğüs hizasında durmaktadır ve sol elini bacağının üzerine koymuştur.

Analoji: Hasselin Rous-Işık-Kongaz, 2015: 38, 12; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 30, 7; Laumonier, A., 1921: Pl. XII, 3; Mendel, 1908: 217, 1984

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 16 (Lev. 23)**

Eserin Adı **:** Kourotrophos

Müze Env. Nu. **:** 2498

Kazı Env. Nu. **:** E94.N37

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 29.08.1994

Ölçüler **:** Yük. 120 mm Gen. 55 mm Der. 59 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık Kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika, ince kum ve taşçık katkılı, açık kırmızı renkli hamur kullanılarak üretilmiş eserin pişme kalitesi iyidir.

Durumu: Sağ omuzdan başlayarak sol ayağa kadar çatlak olup, tahtın sol altında kırık bulunmaktadır ve parçası noksandır.

Tanım: Cepheden, arkası yüksek, yanları kapalı bir tahtta oturur pozisyonda bebeğini emziren kadın tasvir edilmiştir. Ortadan ikiye ayrılan açık ve bukleli saçları omuz hizasında bitmektedir. Gözkapakları düşük, burun kemerli, dudakları ince ve kapalı oval yüz hatlarına sahiptir. Bileklere kadar uzun stolasının göğüs kısmı açıktır. Sağ eli ile kucağında yatmakta olan bebeğinin bacağını tutarken, sol eliyle de omzunu tutmaktadır. Emzirdiği sol göğsünün üzerinde bebeğin eli durmaktadır. Sol bacak dizden kıvrılarak biraz daha arkada tutulmuş, sağ bacak ise düz bırakılmış, oturduğu tahtın/koltuğun bir parçası olan yükseltilmiş yerine basmaktadır. Bacaklarının duruş pozisyonu nedeniyle kıyafetinde oluşan kıvrımlar başarılı şekilde gösterilmiştir. Arka yüzde koroplastın ya da üretildiği atölyenin ismi kabartma harflerle yazmaktadır.

Analoji: Breitenstein, 1941: Pl. 55, 440; Burr, D., 1934: Pl. II, 5, Töpperwein, 1976: Pl. 29, 184; Grandjouan, 1961: Pl. 3, 63; Pl. 4, 46

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 17 (Lev. 24)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1639

Kazı Env. Nu. **:** E87.N17a

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 132 mm Gen. 37 mm Der. 26 mm

Pişme Deliği **:** 16x17 mm

Hamur Rengi **:** 2.5Y-8/2 Soluk Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Saman, kum ve taşçık katkılı, soluk kahverengi hamur kullanılan eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile üretilmiş olan figürün tüm yüzeyi katkı maddelerinden dolayı pürüzlüdür. Aşınma ve bölgesel olarak kalkerle kaplı olması nedeniyle ince detayların tanımının yapılması güçleşmektedir. Kalıpların birleşim yerinde, sağ omuzdan başlayarak bileğe kadar devam eden çatlak vardır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Başı hafif sağa eğiktir ve uzun yüz hatlarına sahiptir. Kısa olan saçları dar alnı üzerinde durmaktadır. Açıkta olan sağ kolu vücuda bitişik şekilde durmakta; sağ eliyle basen hizasında, sol eliyle ise göğüs üzerinde toganın katlanmış kumaşını tutmaktadır. Katkı maddelerinden yüzeyin pürüzlü olması ve kalker tabakasıyla kaplı olması nedeniyle kıyafetin kıvrımları belli belirsiz anlaşılmaktadır. Duruşuna bakıldığında sağ bacak dizden hafifçe bükülerek öne doğru uzatılmış, vücut ağırlığı sol ayak üzerine verilmiştir. Ayakları hafif aralık olup, oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 18 (Lev. 24)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1640

Kazı Env. Nu. **:** E87.N17b

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 132 mm Gen. 37 mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 20x17 mm

Hamur Rengi **:** 2.5Y-8/2 Soluk Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Saman, kum ve taşçık katkılı, soluk kahverengi hamur kullanılan eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş eser üzerinde görülen yoğun kalker tabakası, duruş pozisyonu haricinde detaylı tanım yapılmasını güçleştirmektedir. Kalıpların birleşim yerinde, başından başlayarak sol ayağına kadar devam eden çatlak vardır. Sağ ayakta kırık olan parça noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Başı hafif sağa yatıktır ve uzun yüz hatlarına sahiptir. Kısa olan saçları dar alnı üzerinde durmaktadır. Figürün önü tamamen kalkerle kaplı olduğundan ince işçiliğin olduğu detaylar tanımlanamamıştır. Açıkta olan sağ kolu vücuda yapışık şekilde, sağ eliyle basen hizasında, sol eliyle de göğüs üzerinde toganın kıvrılmış kumaşını tutmaktadır. Duruşuna bakıldığında sağ bacak dizden hafifçe bükülerek öne doğru uzatılmış, vücut ağırlığı sol ayak üzerine verilmiştir. Ayakları hafif aralık olup, oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 19 (Lev. 25)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1641

Kazı Env. Nu. **:** E87.N17c

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 135 mm Gen. 38 mm Der. 26.6 mm

Pişme Deliği **:** 18x14 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-7/6 Kırmızımsı Sarı

Hamur Niteliği **:** Saman, kum ve taşçık katkılı, kırmızımsı sarı renkli hamur kullanılan eserin pişirme kalitesi ortadır.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş figürün, sol yanında kalıp birleşim yerinde uzunca devam eden derin çatlak vardır. Hamurun ve pişirmenin kalitesizliği nedeniyle tüm yüzeyin pürüzlü olmasının yanı sıra kalıp birleşim yerlerinin haricinde de çatlaklar görülmektedir. Yüzünün ve gövdesinin bir kısmının ince kalkerle kaplı olması detaylı tanım yapmayı zorlaştırmaktadır.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, ayakta duran erkek figürünün gövdesi hafif sola dönüktür ve belden yukarısı geriye yaslanmıştır. Başı ise hafifçe sağa yatırılmış olup, tam karşıya bakmaktadır. Uzun ve dolgun yüz hattına sahip olması ve alın üzerine taranmış kısa saçları haricinde yüzün kalkerle kaplanması, ince detayların tanımlanamamasına neden olmuştur. Vücuduna oranla başı oldukça büyük olan figürün boynu kalın, omuzları düşüktür. Gövdeye bitişik inen sağ eli ile basen hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında toganın katlanmış kumaşını tutmaktadır. Bilek üstünde biten kıyafetinin altında aralık ve düz duran ayakları kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamıştır. Figürün arkası işlenmemiş, pişme deliği haricinde tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 20 (Lev. 25)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1642

Kazı Env. Nu. **:** E87.N17d

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük.138 mm

Gen.38.3 mm Der. 28.3 mm

Pişme Deliği **:** 15x14 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum, taşçık, saman ve az da olsa mika katkılı, açık kahverengi hamur kullanılmış, orta derecede pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak yapılmış figürün hamurundaki katkı maddeleri nedeniyle tüm yüzeyi pürüzlüdür. Kalıpların birleşim yerinde baştan ayağa kadar devam eden çatlak vardır. Hamurun kalitesizliği ve çok iyi pişmemesinden kaynaklı her iki ayakta da çatlak görünmektedir. Yoğun olan aşınma figürün ince detaylarını tanımlamayı güçleştirmektedir.

Tanım: Gövdesi bel ve omuz hareketiyle hafifçe sola dönük ve arkaya yaslı olan, ayakta, toga giyimli erkek figürünün başı da sağa eğimli olup karşıya bakmaktadır. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahiptir ve kısa saçları alın üzerine taranmıştır. Hamurda bulunan katkı maddelerinin döküntüsü nedeniyle ince detayların tanımının güçleşmesinin yanı sıra göz çevresinde oluşan döküntü düşük kaşlı olduğu izlenimini vermektedir. Geniş ve kemerli burnu, geniş ve oval çenesi haricinde yüzü hakkında yorum yapılamamaktadır. Baş ve gövdeye göre boynu oldukça kalın, omuzları ise dar düşüktür. Gövdeye bitişik inen sağ eli ile basen hizasında, sol eli ile göğüs hizasında toganın kıvrılmış kumaşını tutmaktadır. Sağ omuzu açıkta bırakan, sol omuz üzerinden giydiği toganın uzanış yönüne göre kat ve kıvrım detayları ince ve sık yivlerle belirtilmiştir. Aralık ve düz duran ayakları kütlevidir. Figürün arkası pişme deliği haricinde tamamen düz, işlenmeden bırakılmıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 21 (Lev. 26)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1643

Kazı Env. Nu. **:** E87.N17e

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:**Yük. 136.6 mm Gen. 38.3 mm Der. 28 mm

Pişme Deliği **:** 20x17 mm

Hamur Rengi **:** 2.5 YR-6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10YR_/1-9.5/ Beyaz

Hamur Niteliği **:** Saman, kum ve taşçık katkılı, açık kırmızı renkli hamur kullanılan eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: Figürün ön kalıba ait tüm yüzeyi kalkerle kaplıdır. Kalıpların birleşim yerinde, sol yanda, düzeltmelerin ve kaynaştırmanın özensiz yapılması nedeniyle çatlak vardır. Katkı maddelerinden dolayı tüm yüzey pürüzlüdür.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, ayakta duran erkek figürünün gövdesi hafif sola dönüktür ve belden yukarısı geriye yaslanmıştır. Başı ise hafifçe sağa yatırılmış olup, tam karşıya bakmaktadır. Uzun ve dolgun yüz hattına sahip olması haricinde; ön kalıba ait gövde ve yüzün tamamen kalkerle kaplı olması ince işçiliğin, detayların tanımlanmasını imkânsız kılmaktadır. Vücuduna oranla başı oldukça büyük olan figürün omuzları düşüktür. Kalkerle kaplı olmasına rağmen; gövdeye bitişik inen sağ eli ile bel hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında toganın katlanmış kumaşını tuttuğu anlaşılmaktadır. Bilek üstünde biten kıyafetinin altında aralık ve düz duran ayakları kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamıştır. Figürün sol yanında, kalkerle kaplı olmayan yüzeyde, ayak bileğine kadar devam eden şerit halinde kırmızı boya izleri görülse de; fazla silik olması nedeniyle renk kataloğundan bakılamamıştır. Eserin arkası işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 22 (Lev. 26)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1644

Kazı Env. Nu. **:** E87.N18a

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 134 mm Gen. 39 mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 17x14mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10YR_/1-9.5/ Beyaz

Boya **:** 10YR-5/6 Kırmızı

Hamur Niteliği **:** Saman kum ve taşçık katkılı hamur kullanılan eser orta sertlikte ve pişme derecesi ortadır.

Durumu: Katkı maddelerinin dökülmesi nedeniyle tüm yüzey pürüzlü ve aşınma yoğundur. Kalıp birleşim yerinde ve ön yüzeyde çatlaklar vardır. Figürün arkası tamamen kalkerle kaplıdır.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, ayakta duran erkek figürünün gövdesi hafif sola dönüktür ve belden yukarısı geriye yaslanmıştır. Başı ise hafifçe sağa yatırılmış olup, tam karşıya bakmaktadır. Uzun ve dolgun yüz hattına sahip olması ve alın üzerine taranmış kısa saçları haricinde yüzün kalkerle kaplanması, ince detayların tanımlanamamasına neden olmuştur. Omuzları düşük olan figür; gövdeye bitişik inen sağ eli ile basen hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında toganın katlanmış kumaşını tutmaktadır. Tunik ve toganın kıvrımlarının üzerinde, şerit halinde kırmızı boya, kıvrımların arasında ise beyaz astar izleri vardır. Bilek üstünde biten kıyafetinin altında aralık ve düz duran ayakları kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Figürün arkası işlenmemiş, pişme deliği haricinde tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 23 (Lev. 27)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1645

Kazı Env. Nu. **:** E87.N18b

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 134 mm Gen. 38 mm Der. 34 mm

Pişme Deliği **:** 17x17 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5Y_/1/9.5 Beyaz

Boya **:** 10R-5/6 Kırmızı

Hamur Niteliği **:** Saman, taşçık ve kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile üretilen eserin kalıp birleşim hizasında çatlaklar vardır. Figürün arkasının kalkerle kaplı olması haricinde; katkı maddelerinin dökülmesi nedeniyle tüm yüzey pürüzlüdür.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Başı hafif sağa eğiktir ve uzun yüz hatlarına sahiptir. Kısa olan saçları dar alnı üzerinde durmaktadır. Açıkta olan sağ kolu vücuda bitişik şekilde durmakta; sağ eliyle basen hizasında, sol eliyle ise göğüs üzerinde toganın katlanmış kumaşını tutmaktadır. Katkı maddelerinden yüzeyin pürüzlü olması ve kalker tabakasıyla kaplı olması nedeniyle kıyafetin kıvrımları belli belirsiz anlaşılmaktadır. Duruşuna bakıldığında sağ bacak dizden hafifçe bükülerek öne doğru uzatılmış, vücut ağırlığı sol ayak üzerine verilmiştir. Ayakları hafif aralık olup, oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamıştır. Tunik ve togasında, özellikle kıvrımların üzerinde çapraz şekilde devam eden kırmızı boya, kıvrımların arasında ise beyaz astar izleri görülmektedir.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 24 (Lev. 27)**

Eserin Adı **:** Rahip Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1646

Kazı Env. Nu. **:** E87.N18c

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 129 mm Gen.36 mm Der. 28 mm

Pişme Deliği **:** 22x18 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5Y_/1/9.5 Beyaz

Boya **:** 7.5R-5/6 Kırmızı

Hamur Niteliği **:**Saman, taşçık ve kireç katkılı, orta sertlikte hamur kullanışmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilen eser, dizden itibaren kırık olup parçaları noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, tunik üzerine toga giyimli erkek figürü; ayakta durur pozisyonda olup, sırtı geriye yaslanmıştır. Başı ise hafifçe sağa yatırılmış olup, tam karşıya bakmaktadır. Uzun ve dolgun yüz hattına sahip olması ve alın üzerine taranmış kısa saçları haricinde yüzündeki aşınmanın yoğunluğu ince detayların tanımlanamamasına neden olmuştur. Omuzları düşük olan figür; gövdeye bitişik inen sağ eli ile basen hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında toganın katlanmış kumaşını tutmaktadır. Tunik ve toganın kıvrımlarının üzerinde, şerit halinde kırmızı boya, kıvrımların arasında ise beyaz astar izleri vardır. Figürün arkası işlenmemiş, pişme deliği haricinde tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 25 (Lev. 28)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1823

Kazı Env. Nu. **:** E89.N3

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 10

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük. 180 mm Gen. 50 mm Der. 35 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-4/6 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5Y-7/3 Soluk Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum, saman ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Tüm olan eserde yüzeysel kırıklar ve katkı maddelerinin döküntülerinden kaynaklı pürüzler görülmektedir. İnce işçiliği ve düzeltmeler oldukça özensizdir.

Tanım: Cepheden tasvir edilen kadın figürü oturur pozisyonda olup, sol eli bacak üzerinde, sağ eli göğüs üzerinde durmaktadır. Başı hafif sağa eğiktir ve saçlar iri bukleler halinde kulak altına kadar uzanmaktadır. Yuvarlak ve uzun yüz hattına sahip kadının alnı dardır. Aşınma nedeniyle net olarak anlaşılmasa da iri gözlere sahiptir. Dudaklar dar, dolgun ve kapalıdır. Yuvarlak çeneli olup çene altı etlidir. Genel olarak yüzünde acı ifadesi bulunmaktadır. Geniş V yakalı himationun gövde ile arasında olan yükselti nedeniyle çok ince olmadığı anlaşılmaktadır. Oturma pozisyonundan dolayı göbeği belirgindir. Yüz hatlarının da dolgun olması göz önünde bulundurularak hafif kilolu olduğu düşünülmektedir. Dizden itibaren kıyafetinin eteği aşağıya doğru genişleyerek devam etmiştir. Bacaklarının arasında daha yoğun olmak üzere kıyafetinin kıvrımları dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık ve düz duran ayaklarında yüksek tabanlı ayakkabı görülmektedir. Figürün arkası işlenmemiştir.

Analoji: Köse, 1993: Lev. 24

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 26 (Lev. 28)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1824

Kazı Env. Nu. **:** E89.N4

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 10

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük. 176 mm Gen. 47 mm Der. 32 mm

Pişme Deliği **:** 19x19 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-5/6 Kırmızı

Astar Rengi **:** 10YR- 7/4 Çok Soluk Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı kırmızı renkli hamur kullanılarak üretilmiştir. Çok soluk kahverengi astar akıtma tekniği ile uygulanmıştır. İyi pişmiştir.

Durumu: En üst noktası sol omuz yanından başlamak üzere ayaklara kadar birçok kırık vardır ve yapıştırılmıştır. İrili ufaklı parçaların noksanlığı nedeniyle tüm olan eserde yer yer boşluklar bulunmaktadır. Kalıbın birleşme yerinde fazla hamuru sıyırmak için kullanılan ince alet izleri görülmektedir.

Tanım: Eser oturur pozisyonda olup, sol el bacak üzerinde, sağ el göğüs üzerinde durmaktadır. Başı hafif sağa yatıktır ve saçlar iri bukleler halinde kulak altına kadar uzanmaktadır. Yuvarlak ve uzun yüz hattına sahip kadının alnı dardır. Aşınma nedeniyle net olarak anlaşılmasa da iri gözlere sahiptir. Burunda bulunan döküntü, yamuk olduğu izlenimi vermektedir. Dudaklar dar, dolgun ve kapalıdır. Genel olarak yüzünde acı ifadesi bulunmaktadır. Oturma pozisyonundan dolayı göbeği belirgindir. Yüz hatlarının da dolgun olması göz önünde bulundurularak hafif kilolu olduğu düşünülmektedir. Dizden itibaren tuniğinin eteği aşağıya doğru genişleyerek devam etmiştir. Bacaklarının arasında daha yoğun olmak üzere kıyafetinin kıvrımları dikey olarak belirtilmiştir. Bilek hizasında biten tuniğin altında düz duran ayakları hayli kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamıştır. Arka kalıba ait kısım tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Köse, 1993: Lev. 25

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 27 (Lev. 29)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2386

Kazı Env. Nu. **:** E95.N39

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 188 mm Gen. 57 mm
Der. 36 mm

Pişme Deliği **:** 19x18 mm

Hamur Rengi **:**2.5Y-7/4 Soluk Kahverengi

Boya **:** 5R-7/6 Açık Kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum, taşçık ve saman katkılı, soluk kahverengi sert hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Aşınmanın yoğun olduğu figürün yüzünde yüzeysel kırıklar vardır. Tüm olan eserin yan yüzeyleri oldukça kaba yapılmış olup; düzeltmeler için kullanılan ince alet izleri görülmektedir.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilmiş kadın figürü, Kat. Nu. 28, 29, 30 ve 31 olan eserler ile aynı kalıp üretimidir. Başı hafifçe sağa dönük olup, başının yöneltildiği doğrultuya bakmaktadır. Tepede fiyonk şeklinde toplanan şaçları geniş bir bant ile sıkılmıştır. Salık olan düz saçları omuzlara dökülmektedir. Uzun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün gözleri iri, burnu kemerlidir. Gövdeye oranla kalın olan boynu, omuzlarının daha dar ve düşük görünmesine neden olmuştur. Boyundan göğüs üzerine inen şerit halindeki kabartma olasılıkla madalyonun askısıdır. Sağ kol dirsekten bükülerek göğüs üzerinde, sol kol ise gövdeye bitişik inerek bacağının üzerinde durmaktadır. Yüksek tabanlı ayakkabı giyen figürün ayakları hafif aralıktır. Bileklerine kadar uzanan himationunda yer yer korunabilmiş olan açık kırmızı boya izleri görülmektedir.

Analoji: Kobylina, M.M., 1970: Pl. 19, 3; Breitenstein, 1941: Pl. 53, 430-431

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 28 (Lev. 29)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2388

Kazı Env. Nu. **:** E95.N37

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 190 mm Gen. 55 mm Der. 34 mm

Pişme Deliği **:** 22x20 mm

Hamur Rengi **:** 5Y-7/4 Soluk sarı

Boya **:** 5R-7/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum ve saman katkılı, soluk sarı renkli hamur kullanılmıştır.

Durumu: Diz ile bilek arasında, kıyafetinin etek kısmında, ön ve arkada olmak üzere enlemesine olan kırık yapıştırılmıştır ancak yer yer küçük parçaların noksanlığı görülmektedir. Katkı maddelerinin döküntüsü nedeniyle tüm yüzey pürüzlüdür ve aşınma yoğundur.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilmiş figürün başı hafif sağa dönüktür. Tepede fiyonk şeklinde toplanan şaçları geniş bir bant ile sıkılmıştır. Salık olan düz saçları omuzlara dökülmektedir. Uzun ve yuvarlak yüz hatları haricinde aşınma nedeniyle ince detaylar tanımlanamamıştır. Gövdeye oranla kalın olan boynu, omuzlarının daha dar ve düşük görünmesine neden olmuştur. Boyundan göğüs üzerine inen şerit halindeki kabartma olasılıkla madalyonun askısıdır. Sağ kol dirsekten bükülerek göğüs üzerinde, sol kol ise gövdeye bitişik inerek bacağının üzerinde durmaktadır. Dizden itibaren genişleyerek bilek hizasında biten kıyafetinin üzerinde yer yer pembe boya izleri görülmektedir. Yüksek tabanlı ayakkabı giyen figürün ayakları hafif aralıktır.

Analoji: Kobylina, M.M., 1970: Pl. 19, 3; Breitenstein, 1941: Pl. 53, 430-431

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 29 (Lev. 30)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2389

Kazı Env. Nu. **:** E95.N38

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 191 mm Gen. 56.2 mm
Der. 33 mm

Pişme Deliği **:** 23x20 mm

Hamur Rengi **:** 5Y-6/3 Soluk zeytin

Astar Rengi **:** 2.5Y-7/3 Soluk kahverengi

Boya **:** 2.5Y-7/8 Sarı
5R-7/6 Açık kırmızı 2.5Y-2.5/1 Siyah

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve taşçık katkılı, soluk zeytin yeşili renkli hamur kullanılan eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: Göğüs altından yatay olarak önlü ve arkalı şekilde, ön kalıp üst bacak ve arka kalıp diz hizasında olan kırıklar yapıştırılmıştır. Yapıştırılan parçalarda noksanların olması nedeniyle üç kısımda tümleme yapılmıştır. Kırıkların haricinde aşınma ve yüzeysel kırıklar nedeniyle detaylı tanımlama yapılamamaktadır.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilmiş figürün başı hafif sağa dönüktür. Tepede fiyonk şeklinde toplanan şaçları geniş bir bant ile sıkılmıştır. Salık olan düz saçları omuzlara dökülmektedir. Uzun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün gözleri iri, burnu kemerlidir. Gövdeye oranla kalın olan boynu, omuzlarının daha dar ve düşük görünmesine neden olmuştur. Boyundan göğüs üzerine inen şerit halindeki kabartma olasılıkla madalyonun askısıdır. Sağ kol dirsekten bükülerek göğüs üzerinde, sol kol ise gövdeye bitişik inerek bacağının üzerinde durmaktadır. Kıyafetinin genelinde sarı renk boya, yaka ve kıyafetin ortasında şerit halinde dikey olarak inen pembe, saç fiyongunun altındaki şerit bağda ise siyah boya görülmektedir. Yüksek tabanlı ayakkabı giyen figürün ayakları hafif aralıktır.

Analoji: Kobylina, M.M., 1970: Pl. 19, 3; Breitenstein, 1941: Pl. 53, 430-431

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 30 (Lev. 30)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2390

Kazı Env. Nu. **:** E95.N35

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 194 mm Gen. 57.8 mm
Der. 35 mm

Pişme Deliği **:** 21x19 mm

Hamur Rengi **:** 5Y-7/3 Soluk sarı

Astar Rengi **:** 2.5Y 7/3 Soluk kahverengi

Boya **:** 2.5Y-2.5/1 Siyah
5R-7/4 Soluk kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve saman katkılı, soluk sarı renkli hamur kullanılan eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: Ön kalıba ait baş kısmı boyun hizasından ve arka kalıba ait saçın fiyonk kısmı kırıktır ve yapıştırılmıştır. Yapıştırılan parçaların arasında küçük bir yer noksandır. Aşınma ve yüzeysel döküntüler detaylı tanımlamayı zorlaştırmaktadır.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilmiş kadın figürünün başı hafifçe sağa dönük olup, başının yöneltildiği doğrultuya bakmaktadır. Tepede fiyonk şeklinde toplanan şaçları geniş bir bant ile sıkılmıştır. Salık olan düz saçları omuzlara dökülmektedir. Uzun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün gözleri iri, burnu kemerlidir. Gövdeye oranla kalın olan boynu, omuzlarının daha dar ve düşük görünmesine neden olmuştur. Boyundan göğüs üzerine inen şerit halindeki kabartma olasılıkla madalyonun askısıdır. Sağ kol dirsekten bükülerek göğüs üzerinde, sol kol ise gövdeye bitişik inerek bacağının üzerinde durmaktadır. Burun ve kıyafetinin yakasında yer yer pembe boya, dizlerinin hizasında kıyafeti yatay şerit halinde çevreleyen, fiyonk ve başının arkasında bütünlük göstermeyen siyah boya izleri görülmektedir. Yüksek tabanlı ayakkabı giyen figürün ayakları hafif aralıktır.

Analoji: Kobylina, M.M., 1970: Pl. 19, 3; Breitenstein 1941: Pl. 53, 430-431

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 31 (Lev. 31)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2391

Kazı Env. Nu. **:** E95.N38

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:**Yük. 190 mm Gen. 55.4 mm Der. 36 mm

Pişme Deliği **:** 20x18 mm

Hamur Rengi **:** 5Y-7/4 Soluk sarı

Astar Rengi **:**10YR-8/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve saman katkılı, soluk sarı renkli hamur kullanılmıştır.

Durumu: Pişme deliği ile sol omuz arasında ince bir çatlak olması ve özellikle ön kalıba ait kısımda yüzeysel kırıkların görülmesi haricinde eser noksansızdır.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilmiş kadın figürünün başı hafifçe sağa dönük olup, başının yöneltildiği doğrultuya bakmaktadır. Tepede fiyonk şeklinde toplanan şaçları geniş bir bant ile sıkılmıştır. Salık olan düz saçları omuzlara dökülmektedir. Uzun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün gözleri iri, burnu kemerlidir. Gövdeye oranla kalın olan boynu, omuzlarının daha dar ve düşük görünmesine neden olmuştur. Boyundan göğüs üzerine inen şerit halindeki kabartma olasılıkla madalyonun askısıdır. Sağ kol dirsekten bükülerek göğüs üzerinde, sol kol ise gövdeye bitişik inerek bacağının üzerinde durmaktadır. Yüksek tabanlı ayakkabı giyen figürün ayakları hafif aralıktır.

Analoji: Kobylina, M.M., 1970: Pl. 19, 3; Breitenstein, 1941: Pl. 53, 430-431

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 32 (Lev. 31)**

Eserin Adı **:** Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2393

Kazı Env. Nu. **:** E95.N34

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 222 mm Gen. 71 mm
Der. 35 mm

Pişme Deliği **:** 16 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-4/2 Koyu kırmızımsı gri

Astar Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı kırmızı

Boya **:** 5R-6/8 Açık kırmızı; 2.5YR-4/6 Kırmızı; 5YR-2.5/1 Siyah

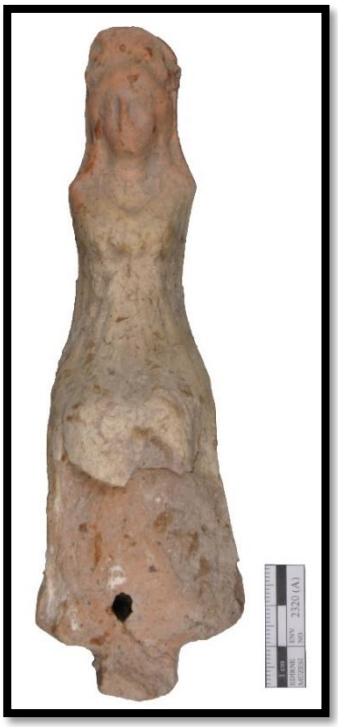
Hamur Niteliği **:** Taşçık ve mika katkılı, koyu gri renkli hamur kullanılmıştır. Pişmeye bağlı olarak yer yer renk farklılıkları görülmektedir.

Durumu: Eserin üst gövdeye ait kısmı birçok yerden kırılmış olup restore edilmiştir.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilen kadın figürü khiton üzerine himation giyimlidir. Dolgun vücut hatlarına oranla başı oldukça küçük, boynu uzun ve incedir. Hilal formlu yüksek tacının üzerinden atılan örtü omuzlarına doğru uzanırken, alın üzerinde görülen dalgalı saçları ortadan ikiye ayrılarak arkada topuz yapılmıştır. Uzun, narin yüz hatlarına sahip figürün alnı dar, burnu düzgün, ince dudakları hafif gülümser şekilde ve kapalıdır. Kolları himationun altında kalmakta, ince elleri ise açıktadır. Sol el karın hizasında, omuzdan çapraz şekilde inen himationun üzerinde, sağ el ise göğüs üzerinde durmaktadır. Aynı noktada yuvarlak formlu madalyonu göze çarpmaktadır. Aralık duran bacakları kalın, baseni ise oldukça geniştir. Kıyafetin kıvrımları omuzlardan itibaren geniş ve çapraz, dizden itibaren ince, çapraz ve düz yivlerle belirtilmiştir. Alçak tabanlı, modeli anlaşılamayan ayakkabı giyen figürün aralık ayakları aynı hizada, yere düz basmaktadır. Başında noktalar halinde açık kırmızı, ayaklarının arasında siyah, ayaklarının yanında ise kırmızı boya izleri görülmektedir. Eserin arkası, işlenmeden tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 89, 1188; Breitenstein, 1941: Pl. 83, 681

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 33 (Lev. 32)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2320

Kazı Env. Nu. **:** E94.N16

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 29.08.1994

Ölçüler **:** Yük. 146 mm Gen. 44 mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:**14x14 mm İçi tamamen boşaltılmamış, kapalıdır.

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/3 Açık kahverengi

Astar Rengi **:**10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile üretilen eserin ön kalıba ait parçası; dizden itibaren ayağa kadar kırık olup noksandır. Aynı kalıptan üretilen diğer eserlere göre yüzündeki aşınma yoğundur.

Tanım: Oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı düzdür ve karşıya bakmaktadır. Başında lotus palmet motifleriyle süslenmiş stephane bulunmakta, uzun ve dalgalı saçları omuzlarına dökülmektedir. Uzun ve köşeli yüz hatlarına sahip figürün gözleri küçük, burnu kemerli, dudakları ince ve kapalıdır. Vücuduna göre omuzlarının oldukça dar olması, kolsuz üretilmesinden kaynaklanmalıdır. Üzerinde olan peplos, göğüs altında fiyonk yapılmış ince bir kemerle toplanmıştır. Kıyafetin kıvrım ve kat detayları oturuş pozisyonuna göre dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık bırakılmış bacakları ise dizden itibaren genişleyen kıyafetinin altında belli edilmiştir. Bitişik duran ayaklarında alçak tabanlı sandalet bulunmaktadır. Kat. Nu. 34, 35, 36, 37 olan eserlerle aynı kalıp ürünü olan figürün arkası, tepede topuz yapılmış saçı haricinde işlenmeden bırakılmıştır

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 31, 301

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 34 (Lev. 32)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2321

Kazı Env. Nu. **:** E94.N17

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 29.08.1994

Ölçüler **:** Yük. 150 mm Gen. 50 mm
Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 14x13 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-5/4 Kahverengi

Astar Rengi **:**10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve taşçık katkılı, sert hamur kullanılmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: Omuz hizasından baş kısmı kırık olan eser yapıştırılmıştır. Basenin hemen altından bacaklar da kırılmış ve yapıştırılmıştır. Yapıştırılan noktada, bacağının sağında bir parça noksandır. Kalıpların birleşim kısmında yer yer çatlak ve kırık görülmektedir. Pişmeden kaynaklı ton farklılıkları bulunmaktadır. Yüzdeki aşınma detaylı tanımlama yapabilmeyi güçleştirmektedir.

Tanım: Oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı düzdür ve karşıya bakmaktadır. Başında lotus palmet motifleriyle süslenmiş stephane bulunmakta, uzun ve dalgalı saçları omuzlarına dökülmektedir. Uzun ve köşeli yüz hatlarına sahip figürün gözleri küçük, burnu kemerli, dudakları ince ve kapalıdır. Vücuduna göre omuzlarının oldukça dar olması, kolsuz üretilmesinden kaynaklanmalıdır. Üzerinde olan peplos, göğüs altında fiyonk yapılmış ince bir kemerle toplanmıştır. Kıyafetin kıvrım ve kat detayları oturuş pozisyonuna göre dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık bırakılmış bacakları ise dizden itibaren genişleyen kıyafetinin altında belli edilmiştir. Aynı kalıp ürünü olduğu Kat. Nu 33, 35, 36, 37 olan eserlerden farkı ayaklarının arasının boşaltılmış olmasıdır. Figürün arkası tepede topuz yapılmış saçı haricinde işlenmeden bırakılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 31, 301

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 35 (Lev. 33)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2322

Kazı Env. Nu. **:** E94.N18

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 29.08.1994

Ölçüler **:** Yük. 155 mm Gen. 47 mm
Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 15x14 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/4 Açık kırmızımsı kahverengi

Astar Rengi **:** 10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilen eserin; arka kalıba ait kısmında olan kırıklar yapıştırılsa da noksan parçalar bulunmaktadır. Yan yüzeylerde, kalıp birleşim yerlerinde ise çatlaklar ve düzeltme izleri görülmektedir.

Tanım: Oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı düzdür ve karşıya bakmaktadır. Başında lotus palmet motifleriyle süslenmiş stephane bulunmakta, uzun ve dalgalı saçları omuzlarına dökülmektedir. Uzun ve köşeli yüz hatlarına sahip figürün gözleri küçük, burnu kemerli, dudakları ince ve kapalıdır. Vücuduna göre omuzlarının oldukça dar olması, kolsuz üretilmesinden kaynaklanmalıdır. Üzerinde olan peplos, göğüs altında fiyonk yapılmış ince bir kemerle toplanmıştır. Kıyafetin kıvrım ve kat detayları oturuş pozisyonuna göre dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık bırakılmış bacakları ise dizden itibaren genişleyen kıyafetinin altında belli edilmiştir. Bitişik duran ayaklarında alçak tabanlı sandalet bulunmaktadır. Figürün arkası, tepede topuz yapılmış saçı haricinde işlenmeden bırakılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 31, 301

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 36 (Lev. 33)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2323

Kazı Env. Nu. **:** E94.N19

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 29.08.1994

Ölçüler **:** Yük. 152 mm Gen. 47 mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 13x12 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/4 Açık kırmızımsı kahverengi

Astar Rengi **:** 10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

Boya **:** 5R- 7/4 Soluk kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Üst bacak ve diz altından kırık olan eser yapıştırılmıştır. Yüzeysel kırıklar ve aşınma yoğundur. İkili kalıp tekniği ile üretilen eserin kalıp birleşim yerlerinde çatlaklar vardır.

Tanım: Oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı düzdür ve karşıya bakmaktadır. Başında lotus palmet motifleriyle süslenmiş stephane bulunmakta, uzun ve dalgalı saçları omuzlarına dökülmektedir. Uzun ve köşeli yüz hatlarına sahip figürün gözleri küçük, burnu kemerli, dudakları ince ve kapalıdır. Üzerinde olan peplos, göğüs altında fiyonk yapılmış ince bir kemerle toplanmıştır. Kıyafetin kıvrım ve kat detayları oturuş pozisyonuna göre dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık bırakılmış bacakları ise dizden itibaren genişleyen kıyafetinin altında belli edilmiştir. Bitişik duran ayaklarında alçak tabanlı sandalet bulunmaktadır. Figürün arkası, tepede topuz yapılmış saçı haricinde işlenmeden bırakılmıştır. Peplosun üzerinde, genelinde korunamamış çok soluk kahverengi astar ve soluk kırmızı boya kullanılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 31, 301

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 37 (Lev. 34)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2431

Kazı Env. Nu. **:** E95.N35

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük.148 mm Gen.43.2 mm
Der. 26 mm

Pişme Deliği **:**Eserin arka kalıbına ait parçasında kırıklar olduğundan tümlenmiştir. Tümlenen kısımda diğer eserlerden örnek alınarak pişme deliği bırakılmıştır.

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Astar Rengi **:** 2.5_/1-9 Beyaz

Boya **:** 5R-7-3 Soluk kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Omuz hizasından kırık olan baş yapıştırılmıştır. Arka kalıba ait parçada başın arkasından basene kadar noksan olup tümlenmiştir. Yine arka kalıba ait parçada; dizden itibaren alt bacakları kırık ve noksandır.

Tanım: Oturur pozisyonda, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı düzdür ve karşıya bakmaktadır. Başında lotus palmet motifleriyle süslenmiş stephane bulunmakta, uzun ve dalgalı saçları omuzlarına dökülmektedir. Uzun ve köşeli yüz hatlarına sahip figürün gözleri küçük, burnu kemerli, dudakları ince ve kapalıdır. Üzerinde olan peplos, göğüs altında fiyonk yapılmış ince bir kemerle toplanmıştır. Kıyafetin kıvrım ve kat detayları oturuş pozisyonuna göre dikey yivlerle belirtilmiştir. Aralık bırakılmış bacakları ise dizden itibaren genişleyen kıyafetinin altında belli edilmiştir. Bitişik duran ayaklarında alçak tabanlı sandalet bulunmaktadır. Figürün arkası tepede topuz yapılmış saçı haricinde işlenmeden Kıyafetinde, beyaz astar üzerine soluk kırmızı boya kullanılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 31, 301

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 38 (Lev. 34)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2387

Kazı Env. Nu. **:** E95.N40

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 152 mm Gen. 39.5 mm
Der. 27.6 mm

Pişme Deliği **:** 18x16mm

Hamur Rengi **:** 5YR-4/3 Kırmızımsı kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5Y-7/3 Soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Saman, kum ve taşçık katkılı, kırmızımsı kahverengi renkli hamur kullanılmıştır.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan baş yapıştırılmıştır. Tüm yüzey katkı maddelerinin dökülmesi nedeniyle pürüzlüdür ve aşınma yoğundur.

Tanım: Oturur pozisyonda olan kadın figürü cepheden tasvir edilmiştir. Uzun ve oval hatlara sahip yüzündeki ince detaylar aşınma nedeniyle tanımlanamamıştır. Saçları tepede fiyonk şeklinde toplanmış, fiyongun merkezinde oval süsleme kullanılmıştır. Salık olan saçları bukleler halinde omuzlarına dökülmektedir. Kolsuz olarak yapılmış figürün boynunun kalınlığı, göğüs, bel ve basenin düz bir hatta yapılması omuzlarının dar görünmesine neden olmuştur. Göğüs üzerinde duran oval formlu kabarıklık olasılıkla madalyonuna aittir. Dizden itibaren kıyafetinin etek kısmı yanlara doğru açılmış, pramidal bir görüntü vermektedir. Aralık olan ayaklarında detaya rastlanmasa da; yükseltisi ve genişliği dikkate alındığında yüksek tabanlı ayakkabı giydiği düşünülmektedir. Figürün arkası ise işlenmemiştir.

Analoji: -

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 39 (Lev. 35)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2392

Kazı Env. Nu. **:** E95.N39

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük. 193 mm Gen. 51 mm
Der. 27 mm

Pişme Deliği **:** 16x13 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı kırmızı

Boya **:** 5YR-2.5/1 Siyah

Hamur Niteliği **:** Temiz, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Omuz hizasında, ön ve arka kalıba ait her iki kısım, diz altında ön ve arka kalıba ait her iki kısım enlemesine kırılmış olup yapıştırılmıştır. Pişme deliğinin yanlarında kırık olan parçalar noksandır. Üst bacaklarının arasında kalan küçük delik kazı esnasında oluşmuş olmalıdır.

Tanım: Oturur pozisyonda cepheden tasvir edilmiş figürün başı düzdür. Ortadan ikiye ayrılmış saçları tepede fiyonk şeklinde toplanmış, salık olanları ise bukleler halinde omuzlarına bırakılmıştır. Dar alnı, düşük kaşları, küçük gözleri, kemerli ve ucu sivri burnu, dar dudakları olan figürün; yüz hatları uzun ve dardır. V yakalı peplosun üzerinde, göğüs hizasında madalyonu görülmektedir. Göğüs altından ince bir kemerle fiyonk yapılarak kıyafeti toplanmıştır. Göğüs altında ve dizden itibaren genişleyerek inen peplosun kıvrımları geniş yivlerle belirtilmiştir. Geniş basenli, kalın bacaklı figürün üst gövdesi daha narindir. Bilekte biten kıyafetin altında ayakları bitişik durmaktadır. Oval formlu, geniş tokalı, yüksek tabanlı sandalet giymektedir. Figürün arkası tepede yapılan düz topuz haricinde işlenmemiştir. Saçlarında görülen siyah boya haricinde astar ya da boya izi yoktur.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 42, 382-383

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 40 (Lev. 35)**

Eserin Adı **:** Oturan Kolsuz Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2430

Kazı Env. Nu. **:** E95.N36

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 08

Müzeye Geliş Tarihi: 23.08.1995

Ölçüler **:** Yük.213 mm Gen.61.2 mm
Der. 32 mm

Pişme Deliği **:** 16.3 x 20.9 mm

Hamur Rengi **:**10YR-6/4 Açık sarımsı kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum, saman ve mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış, iyi pişmiştir.

Durumu: Başının üzerinde fiyonk şeklinde toplanan saçının sol tarafı kırık ve parçası noksandır. İki kalıbın birleşim yerinde, başından başlayarak diz altına kadar devam eden kalıp birleşim yerinde ince çatlak bulunmaktadır.

Tanım: Peplos giyimli kadın figürü, oturur pozisyona cepheden tasvir edilmiştir. Omuzlarına dökülen dalgalı, uzun saçları tepede fiyonk şeklinde toplanmıştır. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip kadının alnı dar, kaşları düşük, gözleri iri, burnu kemerli, dudakları dar ve kapalıdır. Göğüs altında yuvarlak formlu tokası olan kemer takmaktadır. Kemerin hemen altından başlayarak bileklerine kadar uzanan peplosun kıvrımları da tokanın yanlarından başlayarak dikey, geniş yivlerle belirtilmiştir. Bel hizasında, figürün her iki yanında simetrik olarak açılmış iki delik; sonradan eklenecek gövdeye ya da kıyafete ait bir parça olamayacağından, bir yere sabitlenmesi amacıyla ip geçirilmek üzere bırakılmış olmalıdır. Bacak ve ayak aralığı oturan kolsuz kadın figürinleri arasında en fazla olan figür, yüksek tabanlı ayakkabı giymektedir. Yan ve arkası işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 42, 384; Rumscheid, 2006: Taf. 68, Kat. Nu. 167

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 41 (Lev. 36)**

Eserin Adı **:** Tahtta Oturan Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1770

Kazı Env. Nu. **:** E88.N53

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 93 mm Gen. 54 mm
Der. 44 mm

Pişme Deliği **:** 24x18 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-6/3 Soluk kahverengi

Astar Rengi **:** Beyaz Sayfa- N-9.5 Beyaz

Boya **:** 10R-3/4 Siyahımsı kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kireç, ince kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Eserin baş kısmı boyundan kırık olup noksandır. Tahtın alt kısmı sağ ayak haricinde kırık ve noksandır. Tüm yüzey pürüzlüdür ve pişmeden kaynaklı ton farklılıkları görülmektedir.

Tanım: Kolçaksız, arkası yüksek taht üzerinde oturan khiton üzerine himation giyimli kadın figürü cepheden tasvir edilmiştir. Kıyafetinin kıvrımları göğüs üzerinde ince ve dikey, bel bölgesinde yatay, diz altında çapraz ve geniş yivlerle belirtilmiştir. Sağ kolu gövdeye bitişik, eli ise diz üzerinde durmakta, göğsüne doğru uzanan sol eliyle de nar tutmaktadır. Çıplak olan ayakları tahtın kaidesine düz basmaktadır. Yer yer korunmuş olan beyaz astarın yanı sıra; tahtın sol yüzeyinde siyahımsı kırmızı boya izleri görülmektedir. Arkası işlenmeden tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Kobylina, M.M., 1970: Pl. 28, 8; Breitenstein, 1941:Pl. 53, 430; Pl. 84, 686

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 42 (Lev. 37)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2104

Kazı Env. Nu. **:** E91.N51

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Beşik çatılı kiremit mezarın kapaklarına yaslanmış vaziyette, Kat. Nu. 43-47 olan figürinler ile birlikte bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük. 136 mm Gen. 37 mm
Der. 24 mm

Kaide Ölçüsü **:** 17x37x28 mm

Pişme Deliği **:** 15x14 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Eserin genelinde aşınma ve katkı maddesinin döküntüleri görülmektedir. Yer yer ince kalker tabakasıyla kaplıdır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş, khiton üzerine himation giyimli olan figür; oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde yapılmışken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Saçlarında siyah ve kırmızı boya kalıntıları görülmektedir. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer döküntülerden dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Bileklerine kadar uzun olan kıyafetini sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de kıyafetin fazlasını dışarıda, karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Gövdenin arkası pişme deliğinin varlığı dışında tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Higgins, R.A.,1988: 136,139,152,185; Kobylina, M.M., 1970:Pl. 25,2; Laumonier,A., 1956:Pl. 53, 430; Pl.84, 686; Rumscheid, 2006:Taf. 39, Kat. 94,97

Dönemi: MS 1.yy.

Kat. Nu. **: 43 (Lev. 37)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2105

Kazı Env. Nu. **:** E91.N52

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 42

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük. 136 mm Gen. 38 mm
Der. 24 mm

Kaide Ölçüsü **:** 17x37.5x28.7 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: Kaide altında küçük bir parça kırık ve noksandır. Özellikle yüzündeki aşınma ve dökünтüler nedeniyle detaylı tanım yapılamamaktadır.

Tanım: Cepheden, khiton üzerine himation giyimli olan kadın figürü; oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde yapılmışken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Saçlarında kırmızı boya kalıntıları görülse de fazla soluk olduğundan renk kataloğundan tespit edilememiştir. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer dökünтülerden dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara, düşük kaşlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Geniş, kemerli burnu, dar ve kapalı dudakları vardır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Bileklerine kadar uzun olan kıyafetini sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de kıyafetin fazlasını dışarıda karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Gövdenin arkası pişme deliğinin varlığı dışında tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Higgins, R.A., 1988: 136, 139, 152, 185; Kobylina, M.M.,1970: Pl. 25, 2; Laumonier, A., 1956: Pl. 53, 430; Pl. 84, 686; Rumscheid, 2006: Taf. 39, Kat. Nu. 94,97

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 44 (Lev. 38)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2106

Kazı Env. Nu. **:** E91.N53

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 42

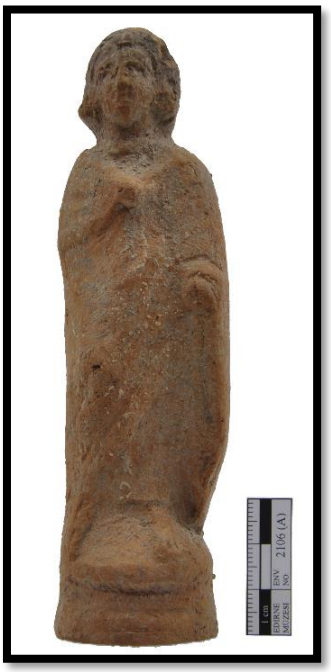
Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük. 136.1 mm Gen. 38 mm
Der. 24 mm

Kaide Ölçüleri **:** 17x36x28.8 mm

Pişme Deliği **:** 17x16 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

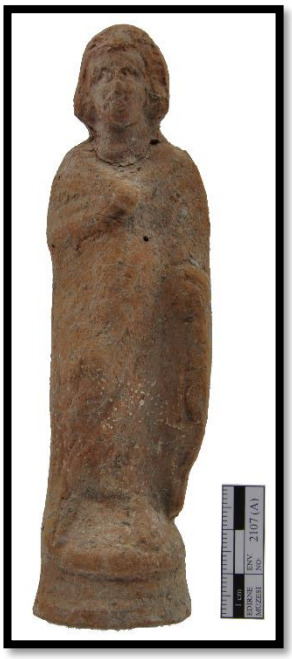
Hamur Niteliği **:** Kum, mika ve taşçık katkılıdır. Orta sertlikte olan hamur iyi pişmiş olmasına rağmen pişmeye bağlı olarak yoğun renk farklılığı görülmektedir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş eserde, kalıpların birleşim yerinde çatlak görülmektedir. Yüzünde aşınma ve yüzeysel soyulma yoğundur. Taşçık katkısının dökülmesi nedeniyle yer yer küçük boşluklar oluşmuştur.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, khiton üzerine himation giyimli olan kadın figürü; oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde görülürken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Saçlarında kırmızı boya kalıntıları görülse de fazla soluk olduğundan renk kataloğundan tespit edilememiştir. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer döküntülerden dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara, düşük kaşlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Geniş, kemerli burnu, dar ve kapalı dudakları vardır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Bileklerine kadar uzun olan kıyafetini sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de kıyafetin fazlasını dışarıda karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Gövdenin arkası pişme deliğinin varlığı dışında tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Higgins, R.A., 1988: 136, 139, 152, 185; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 25, 2; Laumonier, A., 1956: Pl. 53, 430; Pl. 84, 686; Rumscheid, 2006: Taf. 39, Kat. 94,97

Dönemi: MS. 1. yy.

Kat. Nu. **: 45 (Lev. 38)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2107

Kazı Env. Nu. **:** E91.N54

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 42

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük.136 mm Gen.38 mm Der.25 mm

Kaide Ölçüleri **:** 16.6x36.6x28 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Astar Rengi **:** 10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

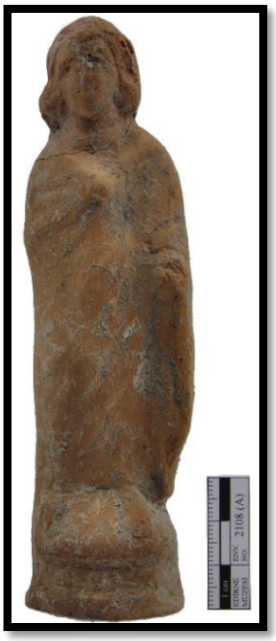
Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı, orta sert hamur kullanılmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından başı kırık olan eser yapıştırılmıştır. İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiştir. Üretim hatasına bağlı olarak baş kısmında kalıpların birleşim yerinde açıklık bulunmaktadır. Sol omuz üzerinde kırık olan küçük bir parça noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, khiton üzerine himation giyimli olan kadın figürü; oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde görülürken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Yüz hatları aşınmadan dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara, düşük kaşlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Geniş, kemerli burnu, dar ve kapalı dudakları vardır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, Venüs halkası belirtilmiştir. Himationu sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de fazla kumaşı dışarıda karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Gövdenin arkası pişme deliğinin varlığı dışında işlenmemiştir. Basen hizasında çok soluk kahverengi astar ile başın arkasında kırmızımsı kahverengi boya izi görülmektedir.

Analoji: Higgins, R.A., 1988: 136, 139, 152, 185; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 25, 2; Laumonier, A., 1956: Pl. 53, 430; Pl. 84; Rumscheid, 2006: Taf. 39, Kat. Nu. 94,97

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 46 (Lev. 39)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2108

Kazı Env. Nu. **:** E91.N55

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 42

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük.136 mm Gen.38 mm Der. 25 mm

Kaide Ölçüleri **:** 17x37x29 mm

Pişme Deliği **:** 15x15 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Boya **:** 2.5YR-3/4 Koyu kırmızımsı kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmıştır ve iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiştir. Ön kalıba ait baş kısmı boyundan kırık olup yapıştırılmıştır. Kalıpların birleşme yerinde, eserin sol yanında, uzunca devam eden çatlak görülmektedir.

Tanım: Cepheden, khiton üzerine himation giyimli olan kadın figürü; oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde görülmektedir. Saçlarında kırmızı boya kalıntıları görülse de fazla soluk olduğundan renk kataloğundan tespit edilememiştir. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer döküntülerden dolayı net olmamakla birlikte dolgun hatlara, düşük kaşlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Geniş, kemerli burnu, dar ve kapalı dudakları vardır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Himationu sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de fazla kumaşı dışarıda karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Figürün arkası işlenmemiştir.

Analoji: Higgins, R.A., 1988: 136, 139, 152, 185; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 25, 2; Laumonier, A., 1956: Pl. 53, 430; Pl. 84, 686; Rumscheid, 2006: Taf. 39, Kat. Nu. 94,97

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 47 (Lev. 39)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2109

Kazı Env. Nu. **:** E91.N56

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Bkz. Kat. Nu. 42

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük. 135 mm Gen. 37 mm
Der. 25 mm

Kaide Ölçüleri **:** 17x35x28 mm

Pişme Deliği **:** 15x15 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Boya **:** 2.5YR-3/4 Koyu kırmızımsı kahverengi

Hamur Niteliği **:** Taşçık katkılı, sert hamur kullanılmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş figürün, kalıp birleşim yerlerinde kalan fazla hamurun düzeltilmesi özenli yapılmıştır. Baş üzerinde birleşim yerinde görülen çatlak ve pişmeye bağlı oluşmuş kaidede görülen renk farklılığı haricinde kaliteli üretimdir.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, khiton üzerine himation giyimli olan kadın figürü; oval formlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde görülürken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer döküntülerden dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara, düşük kaşlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Geniş, kemerli burnu, dar ve kapalı dudakları vardır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Bileklerine kadar uzun olan kıyafetini sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de kıyafetin fazlasını dışarıda karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Saçlarında ve kaide üzerinde, koyu kırmızımsı kahverengi boya kullanılan figürün arkası işlenmemiştir.

Analoji: Higgins, R.A., 1988: 136, 139, 152, 185; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 25, 2; Laumonier, A., 1956: Pl. 53, 430; Pl. 84, 686; Rumscheid, 2006: Taf. 39, Kat. 94,97

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 48 (Lev. 40)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2303

Kazı Env. Nu. **:** E94.N35

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 13.04.1994

Ölçüler **:** Yük. 136 mm Gen. 38 mm Der. 26 mm

Kaide Ölçüleri **:** 18x36 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:** 7.5 YR-5/4 Kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Birçok yerden kırık olan eser restore edilmiş, ön yüzeyde, bel yanında noksan olan parça tümlenmiştir. Yüzeysel kırıkların yanı sıra, aşınma yoğundur.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş, khiton üzerine himation giyimli olan figür; ovalformlu yüksekçe bir kaide üzerinde ayakta durur vaziyettedir. Başı hafif sağa dönük olan figürün kulak altında biten kısa saçları yüzün etrafında bukleler halinde yapılmışken, başın üst ve arka tarafı düz bırakılmıştır. Saçlarında siyah boya kalıntıları görülmektedir. Yüz hatları aşınmadan ve yer yer döküntülerden dolayı net olarak görülemese de dolgun hatlara ve iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Boyun vücut ölçülerine göre kalındır, kat izleri kazıma çizgilerle verilmiştir. Bileklerine kadar uzun olan kıyafetini sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, sol kolu ile de kıyafetin fazlasını dışarıda, karın hizasında tutmaktadır. Sağ bacağın dizden büküldüğü kıyafet detayından anlaşılırken, ağırlığını verdiği sol bacak düz durmakta, sol ayağı basmakta olduğu kaide üzerinde çıplak görülmektedir. Parmak detayları ince bir aletle kazıma olarak belirtilmiştir. Durmakta olduğu oval formlu yüksekçe kaide profilli yapılmıştır. Gövdenin arkası pişme deliğinin varlığı dışında tamamen düz bırakılmıştır. Kat. Nu. 42-47 olan figürinlerle aynı kalıptan üretilmiştir.

Analoji: Higgins, R.A., 1988: 136, 139, 152, 185; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 25, 2; Laumonier, A., 1956: Pl. 53, 430; Pl. 84, 686; Rumscheid, 2006: Taf. 39, Kat. 94, 97

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 49 (Lev. 40)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Kadın Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2243

Kazı Env. Nu. **:** E93.N71

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:** Mezar dışı.

Müzeye Geliş Tarihi: 16.08.1993

Ölçüler **:** Yük. 106 mm Gen. 24 mm Der. 36 mm

Kaide Ölçüsü **:** 16x30 mm

Pişme Deliği **:** 18x16 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Çatlak ya da kırık bulunmayan eserin yüzündeki yoğun aşınma detaylı tanım yapmayı güçleştirmektedir. Bunun haricinde yer yer ince kalker tabakası ile kaplıdır.

Tanım: Dikdörtgen formlu yüksek bir kaide üzerinde cepheden, giyimli, ayakta durur pozisyondadır. Başı hafif sağa dönük, başına atılmış örtü dışında kalan kısa bukleli saçları görülmektedir. Kapalı olan ince dudakları haricinde yüz hatları aşınmadan dolayı anlaşılamamaktadır. Roma Dönemi kadınlarının üst giysisi olarak kullanılan pallayı sağ eliyle göğüs hizasında içeriden tutmakta, gövdeden ayrık yanda duran sol kolu nedeniyle kıyafet de dışa doğru yayılmıştır. Palla aynı zamanda başı örtmek amacıyla da kullanılabilmektedir. Sağ bacak dizden hafifçe bükülerek geride bırakılmış, ağırlık sol bacağa verilmiştir. Kaide üzerinde kıyafetin altında görülen sol ayak çıplaktır. Arka yüzeyde kıyafetin kıvrımları belli belirsiz de olsa işlenmiştir.

Analoji: Burr Thompson, 1963: Pl. XXI, 74; Laumonier, A., 1956: Pl. 84, 686

Dönemi: MS 1.yy.

Kat. Nu. **: 50 (Lev. 41)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Envanter Nu. **:** 1560

Kazı Envanter Nu. **:** E86.N13

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-1

Müzeye Geliş Tarihi: 02.08.1986

Ölçüler **:** Yük. 38 mm Gen. 25.5 mm Der. 19 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 10YR-7/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyundan kırık olan eserin gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak yapılmış kadın figürünün arka kalıba ait baş kısmı da kırık ve noksandır. Yüzündeki aşınma, ince detayları tanımlamayı güçleştirmektedir.

Tanım: Kadın figürü cepheden gösterilmiş olup yuvarlak ve dolgun yüz hatlarına sahiptir. Kavun dilimi şeklinde sekiz bölüme ayrılmış saçları arkaya doğru toplanmıştır. Dar alnı, yuvarlak çenesi ve dar dudakları haricinde yüz hatları aşınmadan anlaşılamamıştır.

Analoji: Rumscheid, 2006: Taf. 94, Kat. Nu. 229-230

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 51 (Lev. 41)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Parçası

Müze Envanter Nu. **:** 1572

Kazı Envanter Nu. **:** E86.N23

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4

Müzeye Geliş Tarihi: 02.08.1986

Ölçüler **:** Yük. 80 mm Gen. 44 mm
Der. 30 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Kırmızımsı sarı

Astar **:** 2.5YR- 8/2 Soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika katkılı, temiz hamurludur. Eser iyi pişmiştir ve yüzeyi serttir.

Durumu: Ön kalıba ait parçanın belden aşağısı, arka kalıba ait parçanın omuzlardan aşağısı kırık olup noksandır. Ayrıca birleşim yerinden ikiye ayrılmış eser yapıştırılmıştır. İkili kalıp tekniği kullanılarak içi boş olarak üretilmiştir. Birleşim yerinden ikiye ayrılmış olan eser yapıştırılmıştır. Eserin bu noktadan kırılarak ikiye ayrılması kalıpların birleştirildikten sonra fazla hamur ile birleşim yerlerinin kaynaştırılmamasından kaynaklanmış olmalıdır.

Tanım: Cepheden gösterilen kadın figürünün başı hafif sağa dönüktür. Uzun yüz hatlarına sahip kadının saçları ortadan ikiye ayrılarak arkaya doğru taranmış ve enseden başlanarak örgü yapılmıştır. Aşınmadan dolayı yüz hatları tam olarak anlaşılamasa da; alnı dar olup, açık ve küçük gözlüdür. Dudakları ince ve kapalıdır, çenesi oval çene altı ise etlidir. Üzerinde khiton bulunan figürün sağ eli göğüs üzerinde durmakta, sol alt kol kırık olduğundan pozisyonu bilinmemektedir. Omuzlarının üzerinde ve göğüs altında kıyafetin katları özenle belirtilmiştir. Oval formlu, büyükçe tokası olan, ince kayışlı kemeri kullanılan tek aksesuardır.

Analoji: Burr Thompson, 1963: Pl. XVIII, 64; Rumscheid, 2006: Taf. 93, Kat. Nu. 227

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 52 (Lev. 41)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1573

Kazı Env. Nu. **:** E86.N24

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4

Müzeye Geliş Tarihi: 02.08.1986

Ölçüler **:** Yük. 52 mm Gen. 34 mm
Der. 30 mm

Pişme Deliği **:** Yok.

Hamur Rengi **:** 7.5 YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum, mika ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilen eserin pişme kalitesi iyidir.

Durumu: Boyundan kırık olan eserin gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Yüzde görülen aşınma haricinde yüzeysel kırıklar da vardır. Başlığın kırık olan üst parçası noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş kadın figürünün başı düz, karşıya bakar pozisyondadır. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip olup başında lotus palmet süslemeli stephane takılıdır. Dalgalı saçları kulakları da örtecek şekilde arkaya doğru toplanmıştır. Dar alınlı, kısık gözlü ve oval çeneli olması haricinde; yüzündeki döküntüler nedeniyle ince detaylar tanımlanamamıştır. Göz kapaklarının belirtilmesi, saçlarının ve stephanenin detaylı işlenmesi kaliteli işçilik olduğunu göstermektedir. Figürün arkasına bakıldığına başlık taktığı görülmektedir.

Analoji: Breitenstein, 1941: Pl. 84, 686; Burr Thompson, 1963: Pl. XX, 71; Tzanavari, 2015: 179, 11

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 53 (Lev. 42)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürin Parçası

Müze Env. Nu. **:** 1625

Kazı Env. Nu. **:** E87.N7

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 51.6 mm Gen. 40 mm Der. 28 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 2.5 YR-6/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı hamur kullanılarak üretilen eser iyi pişmiştir.

Durumu: Omuz hizasından kırık olan eserin gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Kalıptan çıkarıldıktan sonra düzeltmelerin özensiz yapılması nedeniyle tüm yüzey pürüzlüdür.

Tanım: Başı hafif sola dönük olan kadın figürünü cepheden tasvir edilmiştir. Saçlarının ön kısmını açık bırakacak şekilde örtü bulunmakta, açıkta kalan dalgalı saçlarının ise ortadan ikiye ayrılarak geriye doğru toplandığı görülmektedir. Uzun ve dolgun yüz hatları olan kadının gözleri oldukça iri yapılmışken; göz kapakları da belirtilmiştir. Dudakları dolgun ve kapalı, çene altı etlidir. Stola üzerine başı örtmek için de kullanılan üst giysi olan palla giyen figürün arkası işlenmemiştir.

Analoji: Kösekul, 1995: Lev. XIV, 70; Laumonier, A., 1921: Pl. XII, 25

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı

Kat. Nu. **: 54 (Lev. 42)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1626

Kazı Env. Nu. **:** E87.N8

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 45 mm Gen. 30 mm Der. 18 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Tek kalıp ile üretilen eser boyun hizasından kırık olup, kalıptan çıkarıldıktan sonra düzeltmelerin özensiz yapılması nedeniyle pürüzlüdür.

Tanım: Cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı düz, karşıya bakar pozisyondadır. Altında ince şerit halinde süslemesi bulunan düz bir stephane takmaktadır. Dalgalı saçlarının ortadan ikiye ayrılarak omuzlarına doğru döküldüğü görülmektedir. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip figürün göz kapakları oldukça belirgin, burnu düzgün, kapalı dudakları ise incedir.

Analoji: Laumonier, A., 1956: Pl. 79, 940; Rumscheid, 2006: Taf. 23, Kat. Nu. 49

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 55 (Lev. 42)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1628

Kazı Env. Nu. **:** E87.N10

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi : 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 62 mm Gen. 30 mm Der. 30 mm

Pişme Deliği **:** Yok.

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı Kırmızı

Astar Rengi **:** Beyaz Sayfa, N-9.5 Beyaz

Hamur Niteliği **:** Mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan eserin gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Boyundaki kırığın devamında daha ince tabaka halinde parçanın olması başın gövdeden ayrı yapılarak oturtulduğu sonucuna varmamızı sağlamaktadır. Ayrıca burun ucu kırık olup, parçası noksandır.

Tanım: Kat. Nu. 56 olan eser ile aynı kalıp üretimi olup, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı hafif sola eğiktir. Saçları alnının üzerine doğru düz kavun dilimleri halinde ayrılmış ve her iki yana ait saç tutamları üst üste getirilerek alın üzerinde topuz görünümü verilmiştir. Uzun ve narin yüz hatlarına sahiptir. Yüzündeki işçilik detaylı olduğundan iri, badem şekilli gözleri, dar ve dolgun dudaklarının hafif aralık olduğu net olarak tanımlanabilmektedir. Kulakların tam yuvarlak ve kepçe olarak yapılması, diğer detaylar kadar özenilmediğini düşündürmüştür. Boynun hemen altında görülen daha ince tabaka, başın ayrı yapılarak gövdeye sonradan eklendiğini göstermektedir. Başının arkası ise işlenmemiştir.

Analoji: Çevirici, F., 1998: Lev. 11, 22; Çekilmez, M., 2017: Lev. 136, Kat. 83

Dönemi: MÖ 1. yy. sonu- MS 1. yy. başı

Kat. Nu. **: 56 (Lev. 43)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1772

Kazı Env. Nu. **:** E88.N55

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** -

Müzeye Geliş Tarihi : 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 51 mm Gen. 27 mm Der. 32 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-5/6 Sarımsı Kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı, kırmızımsı sarı orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan eserin gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Alnının hemen üzerinde toplanmış saçında küçük bir kırık vardır ve noksandır. Boyun altında daha dar olarak devam eden kısma bakıldığında, başın gövdeden ayrı yapılarak gövdeye sonradan oturtulduğu düşünülmektedir.

Tanım: Kat. Nu. 55 olan eser ile aynı kalıp üretimi olup, cepheden tasvir edilen kadın figürünün başı hafif sola eğiktir. Saçları alnının üzerine doğru düz kavun dilimleri halinde ayrılmış ve her iki yana ait saç tutamları üst üste getirilerek alın üzerinde topuz görünümü verilmiştir. Uzun ve narin yüz hatlarına sahiptir. Yüzündeki işçilik detaylı olduğundan iri, badem şekilli gözleri, dar ve dolgun dudaklarının hafif aralık olduğu net olarak tanımlanabilmektedir. Kulakların tam yuvarlak ve kepçe olarak yapılması, diğer detaylar kadar özenilmediğini düşündürmüştür. Boynun altında, figürün arka ve yanından görülen daha ince tabaka, başın ayrı yapılarak gövdeye sonradan eklendiğini göstermektedir. Başının arkası ise işlenmemiştir.

Analoji: Çevirici, F., 1998: Lev. 11, 22; Çekilmez, M., 2017: Lev. 136, Kat. 83

Dönemi: MÖ 1. yy.- MS 1. yy. başı

Kat. Nu. **: 57 (Lev. 43)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1896

Kazı Env. Nu. **:** E90.N46

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 57 mm Gen. 35 mm Der. 48 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5YR-5/3 Kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İçi dolu olarak üretilen figür boyun hizasından kırık olup gövdeye ait hiçbir parçası yoktur. Başına takılı polosta kırık olan parçalar yapıştırılmasına rağmen noksanlar vardır.

Tanım: Dolgun ve yuvarlak yüz hatlarına sahip figür polos taşımaktadır. Alın üzerinde, ortadan ikiye ayrılarak arkada toplanan saçları dalgalıdır. Abartılı büyüklükte burnu, dolgun ve kapalı dudakları, iri gözleri olan figürün; kaş kemeri ve elmacık kemikleri belirgindir.

Analoji: Kobylina, M.M., 1974: Pl. 3, 1

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 58 (Lev. 43)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1900

Kazı Env. Nu. **:** E90.N50

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 54.4 mm Gen. 35 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve kireç katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Kadın figürünün baş kısmı boyundan kırıktır ve gövdeye ait hiçbir parça yoktur. Katkı maddelerinin dökuntüsü nedeniyle pürüzlü olan yüzeyde aşınma da yoğundur.

Tanım: Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip kadın figürünün başı dik, karşıya bakar pozisyondadır. Dar alnını çevreleyen dalgalı saçları, ortadan ikiye ayrılarak arkaya doğru toplanmıştır. Kaş ve gözleri düşük, yüz hatlarına oranla kısa olan burnu geniş, burnuna neredeyse bitişik olan dolgun dudakları oldukça dardır. İkili kalıp tekniği kullanılarak üretilen eserin başı içi dolu olarak yapılmış, arka kalıba ait parçası olmadığından arkasının işlenip işlenmediği bilinmemektedir.

Analoji: Töpperwein, 1976: Pl. 32, 194

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 59 (Lev. 44)**

Eserin Adı **:** Kadın Figürini Başı

Müze Env. Nu. **:** 1901

Kazı Env. Nu. **:** E90.N51

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 57.2 mm Gen. 33mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Astar Rengi **:** 5YR-5/4 Kırmızımsı kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Pişmeden kaynaklı yer yer yüzeysel çatlaklar ve renk tonu farklılıkları görülmektedir.

Tanım: Dolgun yüz hatlarına sahip kadın figürünün başı düz, karşıya bakar pozisyonda, cepheden tasvir edilmiştir. Alnının etrafını çevreleyen dalgalı ve kabarık saçları çelenk saç stiline benzemektedir. Hilal formlu, düz stephane takılı başı, himation ile örtülmüştür. Alnı geniş, kaş kemeri belirgin ve düşük, geniş burnu basık ve kapalı dudakları dolgundur. İri gözleriyle birlikte, göz kapakları da belirtilmiştir. Arkası işlenmemiş olan figürün yüz detaylarına bakıldığında kaliteli bir işçilik eseri olduğu anlaşılmaktadır.

Analoji: Kösekul, 1995: Lev. 3, 13; Töpperwein, 1976: Pl.2, 8; Rumscheid, 2006: Taf. 23, Kat. Nu. 49- Taf. 90, Kat. Nu. 223

Dönemi: MÖ 1. yy.

Kat. Nu. **: 60 (Lev. 44; Lev. 1-Çiz. 1)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1633

Kazı Env. Nu. **:** E87.N15a

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahidin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 157 mm Gen. 47 mm

Der. 32 mm

Pişme Deliği **:** 15x15 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/4 Açık kırmızımsı kahverengi

Astar Rengi **:** 10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

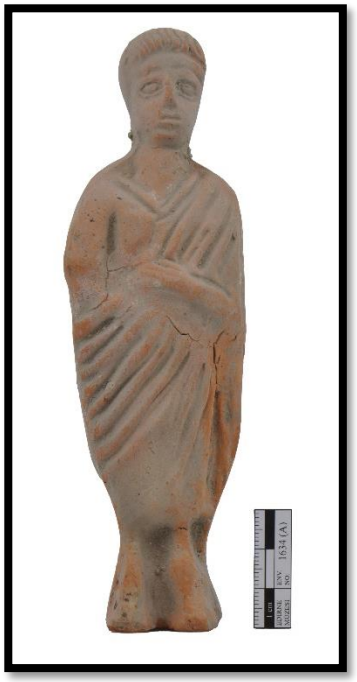
Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak yapılmış eser iyi korunmuştur. Yüzdeki aşınma ve burundaki yüzeysel kırık haricinde kazıma tekniği kullanılmış ince detaylar belirgindir. Ayaklarının altında görülen yatay ince kısmın ayakkabı tabanını belirtmek amacıyla mı yapıldığı yoksa üretim hatasından kaynaklı çatlak mı olduğu anlaşılamamaktadır. Figürün genelinde ince detaylar belirtilmeye çalışılırken ayakkabının işlenmemiş olacağı düşünülemeyeceğinden üretim hatası olduğu ihtimali daha kuvvetlidir.

Tanım: Cepheden gösterilmiş olan figür uzun ve köşeli yüz hatlarına sahiptir. Geniş olan alnına doğru, düz saçları dilimler halinde taranmıştır. Göz, burun ve dudak detayları kazıma çizgilerle belirtilmiştir. Oldukça iri, düşük olan gözlerinin altında gözaltı torbaları da belirtilmiştir. Bilekte biten tunik üzerine toga giyimlidir ve sağ omuz açıkta bırakılmıştır. Sağ kol toganın içinde karın hizasında, sol kol ise göğüs hizasında toganın üzerinde durmaktadır. Toganın kıvrımları başarılı bir şekilde verilmiştir Ayak kısmı detaylı olarak işlenmemiş, kütlevi bırakılmıştır. Figürün arka yüzeyi tamamen düz bırakılmıştır. Pişme deliğinin hemen altında koroplastın ya da üretildiği atölyenin ismi olan "ΘPACω NOC" (Trazonos'un-Trazonos yaptı) yazısı yer almaktadır.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 23, 123; Töpperwein, 1976: Pl. 49, 342

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 61 (Lev. 45; Lev. 1-Çiz 2)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1634

Kazı Env. Nu. **:** E87.N15b

Ş.B. Yer **:** Edirne Müzesi- Teşhir

Buluntu Yeri **:**Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahidin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:**Yük.157 mm Gen.44 mm Der. 34 mm

Pişme Deliği **:** 18x16 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık Kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilen eser iyi pişmiştir.

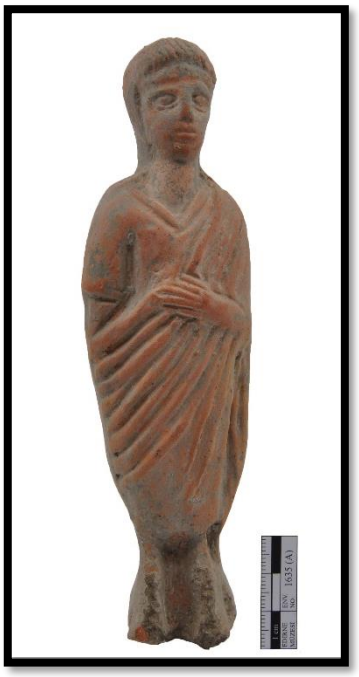
Durumu: Oldukça iyi korunmuş olan eserin, kalıp birleşme yerlerinde düzeltme için kullanılan ince alet izleri görülmektedir.

Tanım: Cepheden gösterilen, ayakta duran erkek figürü; uzun ve köşeli yüz hatlarına sahiptir. Geniş olan alnına doğru, düz saçları dilimler halinde taranmıştır. Göz, burun ve dudak detayları kazıma çizgilerle belirtilmiştir. Oldukça iri, düşük olan gözlerinin altında gözaltı torbaları da belirtilmiştir. Bilekte biten tunik üzerine toga giyimlidir ve sağ omuz açıkta bırakılmıştır. Sağ kol toganın içinde karın hizasında, sol kol ise göğüs hizasında toganın üzerinde durmaktadır. Toganın kıvrımları başarılı bir şekilde verilmiştir Ayak kısmı detaylı olarak işlenmemiş, kütlevi bırakılmıştır. Figürün arka yüzeyi tamamen düz bırakılmıştır. Pişme deliğinin hemen altında koroplastın ya da üretildiği atölyenin ismi olan "ΘPACω NOC" (Trazonos'un-Trazonos yaptı) yazısı yer almaktadır.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 23, 123; Töpperwein, 1976: Pl. 49, 342

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 62 (Lev. 45; Lev. 1-Çiz. 3)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1635

Kazı Env. Nu. **:** E87.N15c

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:**Yük.158 mm Gen.47 mm
Der. 34 mm

Pişme Deliği **:** 15x15 mm

Hamur Rengi **:** 2.5 YR-6/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilmiş eser iyi pişmiştir.

Durumu: Tüm olan eserin kalıp birleşme yerlerinde yer yer çatlaklar ve düzeltme izleri göze çarpmaktadır. Ayak kısmında yoğun olmak üzere kalker tabakası ile kaplıdır.

Tanım: Cepheden gösterilmiş olan figür uzun ve köşeli yüz hatlarına sahiptir. Geniş olan alnına doğru, düz saçları dilimler halinde taranmıştır. Göz, burun ve dudak detayları kazıma çizgilerle belirtilmiştir. Oldukça iri, düşük olan gözlerinin altında gözaltı torbaları da belirtilmiştir. Bilekte biten tunik üzerine toga giyimlidir ve sağ omuz açıkta bırakılmıştır. Sağ kol toganın içinde karın hizasında, sol kol ise göğüs hizasında toganın üzerinde durmaktadır. Toganın kıvrımları başarılı bir şekilde verilmiştir. Ayak kısmı detaylı olarak işlenmemiş, kütlevi bırakılmıştır. Figürün arka yüzeyi tamamen düz bırakılmıştır. Pişme deliğinin hemen altında koroplastın ya da üretildiği atölyenin ismi olan "ΘPACω NOC" (Trazonos'un-Trazonos yaptı) yazısı yer almaktadır. Kat. Nu. 60-61 olan eserlerle aynı kalıp ürünü olup tek farkı; pişme deliğinin izi görülmesine rağmen açılmamış olmasıdır.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 23, 123; Töpperwein, 1976: Pl. 49, 342

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 63 (Lev. 46)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1636

Kazı Env. Nu. **:** E87.N16a

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 121 mm Gen. 38 mm Der. 24.4 mm

Pişme Deliği **:** 13x13 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilmiş olan eserin pişme kalitesi ortadır.

Durumu: Eserin başı boyun hizasından kırık olup yapıştırılmıştır. Başının arkası ile pişme deliğine kadar omuz kısmında kırık olan parçalar noksandır. Figürün arkasında daha yoğun olmak üzere, sol kol üzerinde de görülen yüzeysel kırıkların yanı sıra aşınma da fazladır.

Tanım: Kat. Nu. 64 ve 65 olan eserler ile aynı kalıp üretimidir. Ayakta duran, giyimli erkek figürü cepheden görülmektedir. Boyun hizasındaki kırığın özensiz yapıştırılması nedeniyle başının yönü hakkında kesin yorum yapılamamaktadır. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip figürün kısa saçları, dar alnının üzerine doğru taranmıştır. Göz çukuruna bakılarak iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Yüz hatlarına, gözlerine ve kapalı duran ince dudaklarına göre geniş burnu abartılı büyüklüktedir. Vücuduna oranla başı hayli küçüktür ve omuzları düşüktür. Tunik üzerine giydiği togasını; gövdesine bitişik inen sağ eliyle bel hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında tutmaktadır. Kalın bir bağa asılı, oval formlu madalyonu göğüs üzerinde durmaktadır. Sol omzunu açıkta bırakan, sağ omuzdan giydiği toganın kıvrımları, giyildiği doğrultuda yatay ve derin yivlerle belirtilmiştir. Bilek hizasında biten kıyafetinin altında aralık duran ayakları oldukça kütlevidir. Figürün arkası ise işlenmemiştir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 64 (Lev. 46)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1637

Kazı Env. Nu. **:** E87.N16b

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 120 mm Gen. 36 mm Der. 26 mm

Pişme Deliği **:** 14x14 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eserin; pişme kalitesi ortadır.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan başı yapıştırılmıştır. İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilen eserin; kalıp birleşme kısmında yer yer çatlaklar ve düzeltme izleri görülmektedir. Arka yüzey tamamen kalkerle kaplıdır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş, ayakta duran, giyimli erkek figürünün başı sağa dönüktür. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip figürün kısa saçları, dar alnının üzerine doğru taranmıştır. Göz çukuruna bakılarak iri gözlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Yüz hatlarına, gözlerine ve kapalı duran ince dudaklarına göre geniş burnu abartılı büyüklüktedir. Vücuduna oranla başı hayli küçüktür ve omuzları düşüktür. Tunik üzerine giydiği togasını; gövdesine bitişik inen sağ eliyle bel hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında tutmaktadır. Kalın bir bağa asılı, oval formlu madalyonu göğüs üzerinde durmaktadır. Sol omzunu açıkta bırakan, sağ omuzdan giydiği toganın kıvrımları, giyildiği doğrultuda yatay ve derin yivlerle belirtilmiştir. Bilek hizasında biten kıyafetinin altında aralık duran ayakları oldukça kütlevidir. Figürün arkası ise işlenmemiştir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 65 (Lev. 47)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1638

Kazı Env. Nu. **:** E87.N16c

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-2. 3 Nu.'lı semerdam kapaklı lahitin içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.07.1987

Ölçüler **:** Yük. 102.7 mm Gen. 36 mm Der. 27 mm

Pişme Deliği **:** 15x15 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş eser boyun hizasından kırık olup başı noksandır. Kalıpların birleşim yerinde, sol omuzdan başlayarak dize kadar devam eden çatlak vardır. Yer yer yüzeysel kırıkların da gözlendiği figürün arka yüzeyinde daha yoğun olmak üzere kalker tabakasıyla kaplı olduğu görülmektedir.

Tanım: Ayakta duran, tunik üzerine toga giyimli erkek figürü cepheden tasvir edilmiştir. Başı kırık ve noksan olan figür; toganın kıvrılan kısmını gövdesine bitişik inen sağ eliyle bel hizasında, sol eliyle de göğüs hizasında tutmaktadır. Kalın bir bağa asılı, oval formlu madalyonu göğüs üzerinde durmaktadır. Sol omzunu açıkta bırakan, sağ omuzdan giydiği toganın kıvrımları, giyildiği doğrultuda yatay ve derin yivlerle belirtilmiştir. Bilek hizasında biten kıyafetinin altında aralık duran ayakları oldukça kütlevidir. Figürün arkası ise işlenmemiştir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 66 (Lev. 47)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1739

Kazı Env. Nu. **:** E88.N18

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:**Yük.137 mm Gen. 43.2mm

Der. 30.1 mm

Pişme Deliği **:** 19x18 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/4 Açık kırmızımsı kahverengi

Boya **:** 10R-4/4 Hafif kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Aşınma ve yüzeysel kırıklar haricinde eser iyi korunmuştur.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran, tunik üzerine toga giyimli erkek figürünün başı sağa dönüktür. Yuvarlak ve dolgun yüz hatlarına sahip olup, kısa saçları dar alnına doğru taranmıştır. Kaş kemeri belirgin, gözleri kısıktır. Boynu kısa ve kalın, omuzları düşük olan figürün göğsünde yuvarlak formlu madalyonu vardır. Gövdeye bitişik olan sol eli ile basen hizasında, sağ eli ile ise göğüs üzerinde, sol omuzdan atılan toganın katlanmış parçasını tutmaktadır. Kıyafetin kıvrımları, giyildiği ve devam ettiği yöne uygun olarak, çapraz ve derin yivlerle belirtilmiştir. Aralık duran ayaklarında yüksek tabanlı ayakkabı vardır. Saçlarının arkasında zayıf kırmızı boya izleri görülmektedir. Kat. Nu. 67, 68 ve 69 olan eserlerle aynı kalıptan üretilmiştir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 67 (Lev. 48)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1740

Kazı Env. Nu. **:** E88.N19

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük.141mm Gen. 42.2mm Der. 31 mm

Pişme Deliği **:** 18x19 mm

Hamur Rengi **:** 10R-5/6 Kırmızı

Boya **:** 10R-3/3 Siyahımsı kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan baş yapıştırılmıştır. Sol ayak ucundaki kırık parça noksandır. Pişmeden kaynaklı ton farklılıkları haricinde, yüzünde yoğun olmak üzere aşınma görülmektedir.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, ayakta erkek figürü cepheden tasvir edilmiştir. Başı sağa dönüktür ve kısık gözleri de sağa yönlendirilmiştir. Dar alnına doğru taranmış saçları alın ortasında daha yoğun ve uzun, yanları ise açıktır. Büyük ve geniş olan burnu nedeniyle aktör figürinlerine benzemektedir. Uzun, oval hatlı yüzünde dudakları aşınmadan dolayı tanımlanamamıştır. Boyuna oranla omuzları oldukça dar olan figürün göğüs üzerinde yuvarlak formlu madalyonu vardır. Sağ omuzu açıkta bırakacak şekilde, sol omuzdan atılan toganın kıvrılarak toplanmış fazla kumaşını; gövdeye bitişik inen sağ el ile basen hizasında, sol el ile de göğüs hizasında tutmaktadır. Alçak tabanlı ayakkabı giyimli, aralık olan ayakları V formunda açı yapacak şekilde durmaktadır. Figürün arkasında tunik ve toganın oluşturduğu kıvrımlar, geniş aralıklarla ve kazıma çizgilerle özensiz olarak işlenmiştir. Başının arkasında siyahımsı kırmızı boya izleri görülmektedir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 68 (Lev. 48)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2546

Kazı Env. Nu. **:** E96.N36

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 05.09.1996

Ölçüler **:** Yük. 143 mm
Gen. 44 mm Der. 30 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:**7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Astar Rengi **:** Beyaz Sayfa- 2.5Y_/1-9.5 Beyaz

Boya **:** 10R-4/6 Kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum, kireç ve mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Aşınma ve döküntü katkı maddeleri nedeniyle oluşan pürüzler haricinde her iki ayağının önü kırık ve parçaları noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, tunik üzerine toga giyimli erkek figürünün başı sağa dönüktür ve kısık gözleri de sağa yönlendirilmiştir. Dar alnına doğru taranmış saçları alın ortasında daha yoğun ve uzun, yanları ise açıktır. Uzun, oval hatlı yüzünde; kaş kemeri belirgin, gözleri düşük, burnu abartılı büyüklüktedir. Boyuna oranla omuzları oldukça dar olan figürün göğüs üzerinde yuvarlak formlu madalyonu vardır. Sağ omuzu açıkta bırakacak şekilde, sol omuzdan atılan toganın kıvrılarak toplanmış fazla kumaşını; gövdeye bitişik inen sağ el ile basen hizasında, sol el ile de göğüs hizasında tutmaktadır. Alçak tabanlı ayakkabı giyimli, aralık olan ayakları V formunda açı yapacak şekilde durmaktadır. Figürün arkasında tunik ve toganın oluşturduğu kıvrımlar, geniş aralıklarla ve kazıma çizgilerle özensiz olarak işlenmiştir. Arka yüzeyde daha yoğun olmak üzere beyaz astar, saç ve omuz üzerinde ise kırmızı boya izi görülmektedir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 69 (Lev. 49)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2557

Kazı Env. Nu. **:** E96.N46

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 05.09.1996

Ölçüler **:** Yük. 142mm Gen. 38mm
Der. 27 mm

Pişme Deliği **:** Kırık

Hamur Rengi **:** 7.5YR-5/4 Kahverengi

Astar Rengi **:** Beyaz Sayfa-2.5Y_/2-9.5 Beyaz

Boya **:** 2.5YR-4/4 Kırmızımsı kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika ve ince kum katkılı, sert hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Arka kalıba ait kısımda omuz altından bilek hizasına kadar olan parça, ön kalıba ait kısımda ise sol omuzdan bele kadar olan parça kırık ve noksandır. Ayrıca yine omuz hizasından kırık olan baş kısmı yapıştırılmıştır. Yüzünde aşınma yoğun olduğundan genel hatları tanımlanabilmektedir.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, ayakta duran erkek figürü cepheden tasvir edilmiştir. Başı sağa dönüktür ve kısık gözleri de sağa yönlendirilmiştir. Dar alnına doğru taranmış saçları alın ortasında daha yoğun ve uzun, yanları ise açıktır. Uzun, oval hatlı yüzünde dudakları aşınmadan dolayı tanımlanamamıştır. Boyuna oranla omuzları oldukça dar olan figürün göğüs üzerinde yuvarlak formlu madalyonu vardır. Sağ omuzu açıkta bırakacak şekilde, sol omuzdan atılan toganın kıvrılarak toplanmış fazla kumaşını; gövdeye bitişik inen sağ el ile basen hizasında, sol el ile de göğüs hizasında tutmaktadır. Alçak tabanlı ayakkabı giyimli, aralık olan ayakları V formunda açı yapacak şekilde durmaktadır. Figürün arkasında tunik ve toganın oluşturduğu kıvrımlar, geniş aralıklarla ve kazıma çizgilerle özensiz olarak işlenmiştir. Sol el ve yüzünde beyaz astar, başının arkasında ise kırmızımsı kahverengi boya kalıntıları görülmektedir.

Analoji: Kassab, 1988: Pl. 8, 39; Kozanlı, 2015: 396, 9

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 70 (Lev. 49)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1725

Kazı Env. Nu. **:** E88.N3

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 135 mm Gen. 40 mm Der. 22 mm

Pişme Deliği **:** 17x18 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/2 Açık gri

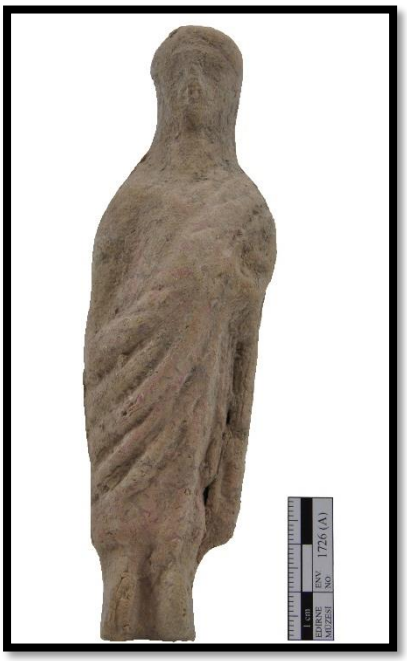
Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış, iyi pişmiştir**.**

Durumu: Boyun hizasından kırık olan başı yapıştırılmıştır. Ayaklarının arasında ve belinin solunda oluşan kırık kalıp hatasından kaynaklanmaktadır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Kısa olan dalgalı saçları; alın üzerinde noktalarla belirtilmiştir. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Boynu oldukça kalın, omuzları düşüktür. V yakalı tuniğinin kısa kolu, toganın açıkta bıraktığı sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda bitişik, belden itibaren toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Kat. Nu. 71-82 olan figürinlerle aynı kalıptan üretilmiştir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 71 (Lev. 50)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1726

Kazı Env. Nu. **:** E88.N4

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 134.4 mm Gen. 40 mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 17x18 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Boya **:** 5R-6/4 Soluk kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılarak üretilen eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş figürün sol yanında, toga ile gövde arasında kalan fazla kumaş üzerinde, olasılıkla kalıp hatasından boşluklar görülmektedir. Kalıpların birleşim yerlerinde de yine üretim hatasına bağlı olarak çatlaklar bulunmaktadır. Tüm yüzeyde yer yer ince kalker tabakası kaplıdır. Genelinde görülen aşınma yüz ve ayak kısmında daha yoğundur.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, ayakta duran erkek figürü cepheden tasvir edilmiştir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Dar alnı üzerinde, noktalarla işlenmiş dalgalı saçları görülmektedir. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Gövdeye oranla boynu abartılı kalınlıktadır. Sağ kol vücuda bitişik, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Tunik ve toga üzerinde, yer yer korunduğu görülen soluk kırmızı boya kullanılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 72 (Lev. 50)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1727

Kazı Env. Nu. **:** E88.N5

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 136mm Gen. 40 mm
Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 17x18 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-8/2 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Başının yanında, kalıp birleşim yerinde görülen çatlak ve yüzündeki aşınmanın yoğunluğu haricinde iyi korunmuştur.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Dar alnının üzerine taranan saçları dalgalıdır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Boynu oldukça kalın, omuzları düşüktür. V yakalı tuniğinin kısa kolu, toganın açıkta bıraktığı sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda bitişik, belden itibaren toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 73 (Lev. 51)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1728

Kazı Env. Nu. **:** E88.N6

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 135 mm Gen. 40 mm
Der. 23 mm

Pişme Deliği **:** 14x14 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Figürün yanlarında, kalıp birleşme yerlerinde, düzeltme için kullanılan ince alet izleri görülmektedir. Özellikle yüzünde aşınma yoğundur.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Dalgalı ve kısa saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Boynu oldukça kalın, omuzları düşüktür. V yakalı tuniğinin kısa kolu, toganın açıkta bıraktığı sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda bitişik, belden itibaren toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 74 (Lev. 51)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1729

Kazı Env. Nu. **:** E88.N7

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük.136 mm Gen.40.2 mm

Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 19x18 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve az taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İçi boş, ikili kalıp tekniği kullanılarak yapılmış eserin kalıp birleşim yerlerinde görülen çatlaklar üretim hatası olmalıdır. Ön yüzeyde yer yer ince kalker tabakası görülmektedir. İyi pişirilmiş olan eser tümdür.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Kısa ve dalgalı saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. V yakalı tuniğin kısa kolu açıkta kalan sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda yapışık, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 75 (Lev. 52)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1730

Kazı Env. Nu. **:** E88.N8

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:**Yük.134 mm Gen.39.7 mm

Der. 24 mm

Pişme Deliği **:** 13x14 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/4 Çok soluk kahverengi

Boya **:** 5R-6/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Eserin bütününe bakıldığında daha ince et kalınlığının olduğu sol yanda toganın fazla kumaşı üzerinde ve ayak bilekleri arasında görülen küçük kırıklar kalıp hatasından kaynaklanmış olmalıdır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Kısa olan dalgaları saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. V yakalı tuniğin kısa kolu açıkta kalan sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda yapışık, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Toga kıvrımının üzerinde yer yer açık kırmızı boya izi göze çarpmaktadır.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 76 (Lev. 52)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1731

Kazı Env. Nu. **:** E88.N9

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük.134 mm Gen.40 mm Der. 23.4 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve az taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Kalıp birleşim yerlerinde artan hamurun özensiz temizlenmesi sonucu ince alet izleri göze çarpmaktadır. Sol yanda, toganın gövdeden ayrılan fazlalığı üzerinde görülen küçük kırık, bu kısmın ince yapılması ve kalıplama hatasından kaynaklanmış olmalıdır. Tüm yüzeyde yer yer ince kalker tabakası kaplı olduğu görülmektedir.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Kısa olan dalgalı saçları, dar alnı üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Vücut oranına göre boynu oldukça kalındır. V yakalı tuniğin kısa kolu açıkta kalan sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda yapışık, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Toga kıvrımının üzerinde yer yer noktalar halinde açık kırmızı boya izi göze çarpmaktadır.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 77 (Lev. 53)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1732

Kazı Env. Nu. **:** E88.N10

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:**Yük.136 mm Gen.38.3 mm
Der. 24 mm

Pişme Deliği **:** 18x15 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Astar Rengi **:** 10YR-7/2 Açık gri

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve taşçık katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Kalıp birleşim yerlerinde artan hamurun temizlenmesi özensiz yapıldığından ince alet izleri göze çarpmaktadır. Dökülen katkı maddeleri nedeniyle yer yer küçük kırıklar vardır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Dar alnı üzerinde görülen kısa saçlarının dalgalı olduğu, nokta şeklindeki işlemeden anlaşılmaktadır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. V yakalı tuniğin kısa kolu açıkta kalan sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda yapışık, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Eserin tamamında akıtma tekniği ile açık gri astar uygulanmıştır. Tunik ve toga üzerinde noktalar halinde açık kırmızı boya izleri görülse de boyutlarının küçüklüğü ve soluklaşması nedeniyle net rengi belirlenememiştir. Figürün arkası işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 78 (Lev. 53)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1733

Kazı Env. Nu. **:** E88.N11

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:**Yük.136 mm Gen.40 mm Der. 25 mm

Pişme Deliği **:** 17x17 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Döküntü katkı maddeleri nedeniyle tüm yüzeyde pürüzler görülmektedir. Çatlak ve kırık olmayan eser noksansızdır.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, cepheden tasvir edilen ayakta duran erkek figürünün gövdesi hafif sola eğiktir. Çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Dar alnı üzerinde görülen kısa saçlarının dalgalı olduğu, nokta şeklindeki işlemeden anlaşılmaktadır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. V yakalı tuniğinin kısa kolu, toganın açıkta bıraktığı sağ kolda görülmektedir. Sağ kol vücuda yapışık, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir. Tunik ve toga üzerinde açık kırmızı boya izleri görülen figürün arkası işlenmemiştir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 79 (Lev. 54)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1735

Kazı Env. Nu. **:** E88.N14

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 136 mm Gen. 40 mm Der. 24 mm

Pişme Deliği **:** 15x14 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Astar Rengi **:** 10YR-7/3 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika, kum ve az taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış eserin pişme kalitesi iyidir.

Durumu: Boyun hizasından baş tamamen kırık olup yapıştırılmıştır. Ayaklarının arkasında kırık, noksan parçalar vardır. Kalıpların birleşim noktasında, sol yanda uzunca devam eden çatlak üretim hatasından kaynaklanmış olmalıdır.

Tanım: Tunik üzerine toga giyimli, cepheden tasvir edilen ayakta erkek figürünün gövdesi hafif sola eğik olup, başı dik, karşıya bakar pozisyondadır. Dar alnı üzerinde görülen kısa saçları dalgalıdır. Elmacık kemiklerinin çıkık, çenesinin dar ve sivri olması nedeniyle yüz hattı üçgen şeklinde görülmektedir. Aynı kalıptan üretilen diğer eserlere göre yüz detayları daha belirgindir. Kaşları düşük, gözleri iri, kanatları abartılı açıklıkta geniş burunlu, dar ve ince dudaklıdır. Gövdeye oranla boynu oldukça kalın olan figürün geniş omuzları ise düşüktür. Sol omuz üzerinden atılan toganın açıkta bıraktığı sağ kolu; vücuduna bitişik olarak aşağıya sarkıtılmış, bel hizasına kadar çapraz olarak gelen toganın içinde kalmaktadır. Sol eliyle göğüs hizasında, kat detayları çapraz olarak verilen toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Bacakları aralık olan figür yüksek tabanlı ayakkabı giymektedir. Akıtma tekniği kullanılarak uygulanan çok soluk kahverengi astar tüm yüzeyde korunmuştur. Figürün arkası işlenmemiştir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 80 (Lev. 54)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1737

Kazı Env. Nu. **:** E88.N16

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük.136 mm Gen.38.3 mm Der. 23 mm

Pişme Deliği **:** 15x16 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Göğüs ile sol kol arasında ve sağ kol altında kalıp birleşim yerinde çatlak görülmektedir. Tüm olan eserde aşınma yoğundur.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdeye oranla başı büyük, boynu abartılı kalınlıktadır. Kısa olan dalgalı saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Sağ kol vücuda bitişik, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 81 (Lev. 55)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1738

Kazı Env. Nu. **:** E88.N17

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 133.5 mm Gen.39 mm Der. 24 mm

Pişme Deliği **:** 18x15 mm

Hamur Rengi **:** 10YR-7/2 Açık gri

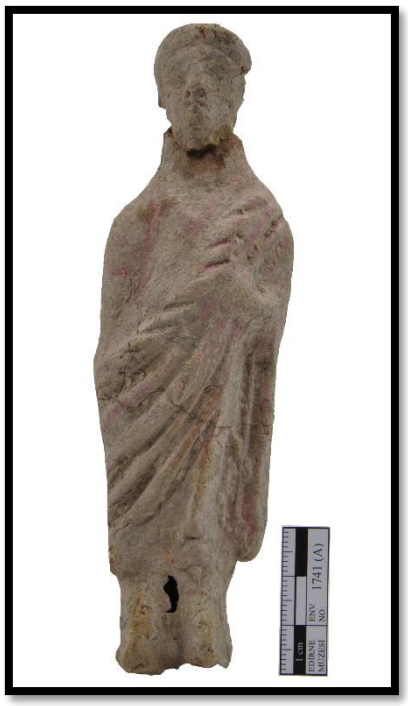
Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Toga bitiminin hemen altında, bilek arasında ve ayak altında, olasılıkla kum tanesinin dökülmesinden kaynaklı küçük kırıklar vardır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen, ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Gövdesi hafif sola eğimli olan figürün, çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Kısa olan dalgalı saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. Sağ kol vücuda bitişik, sol omuzdan atılarak çapraz şekilde beline doğru devam eden toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları derin, çapraz yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış, arası tamamen boşaltılmamış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giydiği görülmektedir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 82 (Lev. 55)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1741

Kazı Env. Nu. **:** E88.N20

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük.135mm Gen. 39.6mm Der. 23 mm

Pişme Deliği **:** 16x16 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Boya **:** 5R-6/8 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Kum ve taşçık katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Eserin başı boyun hizasından enlemesine kırıktır. Arka kalıba ait parça noksan olduğundan sadece ön tarafı yapıştırılmıştır. Bunun haricinde bel hizasında da enlemesine kırık görülmektedir ve yapıştırılmıştır. Toga bitiminin hemen altında, bilek arasında oluşan küçük kırığın parçası noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş ayakta duran erkek figürü tunik üzerine toga giyimlidir. Çenesinin dar ve sivri oluşu nedeniyle yüz hatları V şeklindedir. Dalgalı ve kısa saçları noktalarla işlenmiş, dar alnının üzerine taranmıştır. Yüz hatlarına oranla göz çukurları hayli büyük, burun kanatları geniş ve ortadaki kıkırdak çıkıntılı, ince dudakları ise dar ve kapalıdır. V yakalı tuniğin kısa kolu açıkta kalan sağ kolda görülmektedir. Sağ kol gövdeye bitişik, toganın içinde durmakta, sol el ise göğüs üzerinde toganın fazla kumaşını tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrımları giyildiği yönle orantılı olarak yatay, derin yivlerle belirtilmiştir. Hafif aralık olan ayakları oldukça kütlevi yapılmış olup, yüksek tabanlı ayakkabı giymektedir.

Analoji: Laumonier, A., 1921: Pl. XXII, 6; Laumonier, A., 1956: Pl. 76, 849

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 83 (Lev. 56)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1734

Kazı Env. Nu. **:** E88.N12

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 128 mm Gen. 39 mm Der. 29 mm

Pişme Deliği **:** 18x15 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık kırmızı

Hamur Niteliği **:** Mika, kum ve az saman katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Eserin her iki yanında, kalıp birleşim yerinde yer yer çatlak görülmektedir. Katkı kum tanelerinin dökülmesi nedeniyle yüzeyde pürüzler oluşmuştur.

Tanım: Kat. Nu. 84 olan eser ile aynı kalıp üretimi olan figür cepheden tasvir edilmiştir. Gövdeye oranla büyük olan başı sola dönüktür. Yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün alın üzerine taranan kısa saçları ve yüzüne oranla geniş ve basık olan burnu haricinde hiçbir detay tanımlamamaktadır. Geniş omuzları düşük, boynu ince ve uzundur. Kalın bir ipe takılı olan yuvarlak formlu madalyonu göğsün biraz yukarısında durmaktadır. Tunik üzerine giydiği togası, sol omuz üzerinden atılmış, sağ kolu açıkta bırakmaktadır. Toganın katlanmış kumaşını sol eli ile göğüs üzerinde, vücuduna bitişik olarak aşağıya bırakılan sağ eli ile de basen hizasında tutmaktadır. Giyildiği yön doğrultusunda kıvrım detayları derin yivlerle verilmiştir. Yüksek tabanlı ayakkabı giydiği ayakları aralık ve düz durmaktadır. Astar ya da boya izi görülmeyen figürün arkası işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 84 (Lev. 56)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1736

Kazı Env. Nu. **:** E88.N15

Ş.B. Yer **:**Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-4. 7 Nu.'lı kiremit mezarın üzerinde, mezar kapaklarına yatırılmış vaziyette bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 128 mm Gen. 41 mm Der. 29 mm

Pişme Deliği **:** 17x15 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 5Y-8/2 Soluk sarı

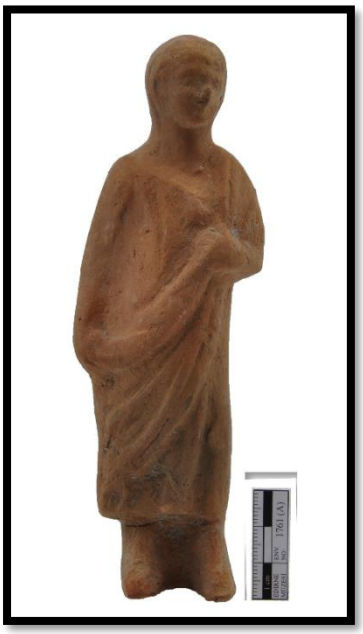
Hamur Niteliği **:** Mika, kum ve saman katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan figürün başı restore edilmiştir. Sağ ayak önünde görülen kırık parça noksan olup, hamurda bulunan katkı maddelerinin dökülmesi nedeniyle tüm yüzey pürüzlüdür.

Tanım: Ayakta duran giyimli erkek figürü cepheden tasvir edilmiştir. Gövdeye oranla büyük olan başı sola dönüktür. Yuvarlak yüz hatlarına sahip figür; alın üzerine taranan düz ve kısa saçlı, yüzüne oranla büyük ve basık burunlu, düşük gözlüdür. Geniş omuzları düşük, boynu ince ve uzundur. Kalın bir ipe takılı olan yuvarlak formlu madalyonu göğsün biraz yukarısında durmaktadır. Tunik üzerine giydiği togası, sol omuz üzerinden atılmış, sağ kolu açıkta bırakmaktadır. Toganın katlanmış kumaşını sol eli ile göğüs üzerinde, vücuduna bitişik olarak aşağıya bırakılan sağ eli ile de basen hizasında tutmaktadır. Giyildiği yön doğrultusunda kıvrım detayları derin yivlerle verilmiştir. Yüksek tabanlı ayakkabı giydiği ayakları aralık ve düz durmaktadır. Aynı kalıptan üretildiği Kat. Nu. 83 olan eserden tek farkı; soluk sarı astar kullanılmış olmasıdır.

Analoji: -

Dönemi: MS 1.yy.

Kat. Nu. **: 85 (Lev. 57)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1761

Kazı Env. Nu. **:** E88.N44

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma 4

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

Ölçüler **:** Yük. 153 mm Gen. 50 mm
Der. 35 mm

Pişme Deliği **:** 19x16 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık kırmızı

Astar Rengi **:**7.5YR-6/4 Açık Kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş figürün yan yüzeylerinde kalıp birleşim yerlerinde kalan hamurun temizlenme işi özensiz yapıldığından ince alet izleri dikkat çekmektedir. Detayları göstermek için ince işçiliğin kaliteli yapılmaması ve aşınma olması tanımlamayı güçleştirmektedir. Toganın bitiminde, bilek hizasında görülen çatlağın haricinde katkı maddesinin dökülmesiyle oluşan yüzeysel pürüzler vardır. İyi pişmesine rağmen; pişmeden kaynaklı renk farklılıkları görülmektedir.

Tanım: Gövdesi hafif sola dönük olan tunik üzerine toga giyimli figür, ayakta ve cepheden tasvir edilmiştir. Sola dönük olan başına ve gövdeye oranla boynu oldukça kalındır. Yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün kısa saçları, dar olan alın üzerine taranmıştır. Gözleri iri, burnu düzgün, çene altı ise etlidir. Yüz hatlarına ve ifadesine bakıldığında genç bir erkek olduğu anlaşılmaktadır. Sol omuz üzerinden giydiği toganın katlanan kısmını; gövdeye bitişik inen sağ eliyle basen hizasında, sol eliyle de göğüs üzerinde tutmaktadır. Sol elin hemen üzerinde yuvarlak formlu madalyonu dikkat çekmektedir. Diz altında görülen tuniğinin kıvrımları dikey, toganın kıvrımları ise devam ettiği yöne uygun olarak çapraz, geniş yivlerle belirtilmiştir. Aralık duran ayaklarında yüksek tabanlı ayakkabılar olan figürün arkası işlenmemiştir. Başın arkasında tamamen soluklaşmış boya izleri olsa da, hangi renk boyanın kullanıldığına bakılamamıştır. Kat. Nu. 86 ile aynı kalıptan üretilmiştir.

Analoji: Grandjouan, 1961: Pl. 8, 391

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 86 (Lev. 57)**

Eserin Adı **:** Ayakta Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1762

Kazı Env. Nu. **:** E88.N45

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 08.08.1988

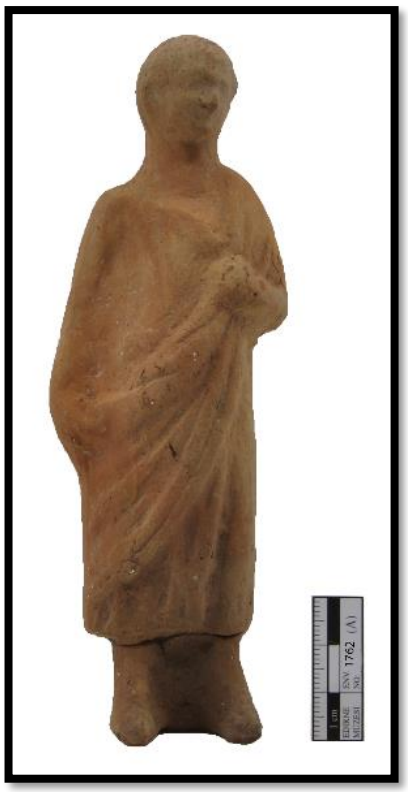
Ölçüler **:** Yük. 154 mm Gen. 49 mm Der. 35.4 mm

Pişme Deliği **:** 17x16 mm

Hamur Rengi **:** 2.5YR-6/6 Açık kırmızı

Astar Rengi **:**7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:**Mika, saman ve kum katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile içi boş olarak üretilmiş eserin kalıp birleşim yeri olan sol ayak hizasında ve ön kalıba ait toganın bitim yerinde derin çatlak görülmektedir. Aşınma ve yüzeysel döküntüler detaylı tanımı güçleştirmektedir.

Tanım: Gövdesi hafif sola dönük olan tunik üzerine toga giyimli figür, ayakta ve cepheden tasvir edilmiştir. Sola dönük olan başına ve gövdeye oranla boynu oldukça kalındır. Yuvarlak yüz hatlarına sahip figürün kısa saçları, dar olan alın üzerine taranmıştır. Gözleri iri, burnu düzgün, çene altı ise etlidir. Yüz hatlarına ve ifadesine bakıldığında genç bir erkek olduğu anlaşılmaktadır. Sol omuz üzerinden giydiği toganın katlanan kısmını; gövdeye bitişik inen sağ eliyle basen hizasında, sol eliyle de göğüs üzerinde tutmaktadır. Sol elin hemen üzerinde yuvarlak formlu madalyonu dikkat çekmektedir. Diz altında görülen tuniğinin kıvrımları dikey, toganın kıvrımları ise devam ettiği yöne uygun olarak çapraz, geniş yivlerle belirtilmiştir. Aralık duran ayaklarında yüksek tabanlı ayakkabılar olan figürün arkası işlenmemiştir. Başın arkasında tamamen soluklaşmış boya izleri olsa da, hangi renk boyanın kullanıldığına bakılamamıştır.

Analoji: Grandjouan, 1961: Pl. 8, 391

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 87 (Lev. 58; Lev. 1-Çiz 4)**

Eserin Adı **:** Kaide Üzerinde Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2762

Kazı Env. Nu. **:** E99.N427

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** 29 Nu.'lı semerdam kapaklı kiremit mezarın içinde bulunmuştur.

Müzeye Geliş Tarihi: 27.08.1999

Ölçüler **:** Yük. 130 mm Gen. 37 mm Der. 31 mm

Kaide Ölçüleri **:** 24x34x34 mm

Pişme Deliği **:** 10x10 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-7/3 Pembe

Hamur Niteliği **:** Kum ve kireç katkılı, sert hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan başı yapıştırılmıştır. İkili kalıp tekniği ile üretilen eserin kalıp birleşim yerlerinde çatlaklar görülmektedir. Üç parça halinde kırılan kaide yapıştırılmıştır. Tüm yüzeyi pürüzlü olan eserde aşınma da yoğundur.

Tanım: Oval formlu, profilli, yüksek bir kaide üzerinde ayakta duran erkek figürünün gövdesi hafif sağa eğiktir. Gövdeye oranla oldukça küçük olan başı da sağa yatıktır. Düz, kısa saçları dar alnının üzerine taranmıştır. Uzun yüz hatlarına sahip figürün; iri gözleri haricinde ince detayları aşınma nedeniyle tanımlanamasa da, acı bir ifadenin hakim olduğu anlaşılmaktadır. Tunik üzerine giydiği, sağ omzu açıkta bırakan toganın kıvrımları çapraz ve derin yivlerle belirtilmiştir. Gövdeye bitişik olarak inen sağ eli ile basen hizasında, sol eli ile karın üzerinde toganın kıvrılmış parçasını tutmaktadır. Bacakları aralık olup; sol bacak dizden bükülerek daha önde durmaktadır. Bilek hizasında biten tuniğinin altında görülen ayakları çıplak halde kaideye basmaktadır. Figürün arkası işlenmemiş olsa da; kaidenin biraz üzerinde, kazıma olarak iki sıra halinde "PACO NOC" yazılı atölye imzası görülmektedir.

Analoji: Çekilmez, M., 2017: Lev. 135, Kat. 46-48

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 88 (Lev. 59)**

Eserin Adı **:** Erkek Savaşçı

Müze Env. Nu. **:** 1898

Kazı Env. Nu. **:** E90.N48

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma 90-2. Mezar dışı.

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 121 mm Gen.71 mm Der. 53 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-6/6 Kırmızımsı sarı

Hamur Niteliği **:** Taşçık ve az mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılmış ve iyi pişmiştir.

Durumu: İkili kalıp tekniği ile üretilen figürün başı boyun hizasından kırık olup yapıştırılmıştır. Yüzündeki yüzeysel kırık nedeniyle burun ve dudak şekli anlaşılamamaktadır.

Tanım: Cepheden tasvir edilmiş olan figürün başı sola dönüktür. Uzun, yuvarlak yüz hatlarına sahip olup, kısa ve dalgalı saçları dar alnı üzerinde durmaktadır. Arkasının kıyafet detayları verilmişken saçlarının düz bırakılması, düz bir başlık taktığını kanıtlamaktadır. Toga giyimli figürün sağ kolu gövdeye bitişik, sağ eliyle karnının üzerinde kılıç tutmakta, sol eliyle de gövdesine bitişik olan kalkan tutmaktadır. Kıyafetinin kat ve kıvrım detayları; çapraz derin yivlerle belirtilmiştir. Figürün her iki yanında, bel hizasında simetrik olarak açılan iki delik; ayrı üretilerek sonradan eklenen bacaklar için bırakılmış olmalıdır.

Analoji: Güçlü, 2006: Lev. 27, Res. 47

Dönemi: MS. 1. yy.

Kat. Nu. **: 89 (Lev. 60)**

Eserin Adı **:** Erkek Figürin Başı

Müze Env. Nu. **:** 1559

Kazı Env. Nu. **:** E86.N18

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:** Açma N-3

Müzeye Geliş Tarihi: 02.08.1986

Ölçüler **:** Yük. 36 mm Gen. 21 mm Der. 29 mm

Pişme Deliği **:** Yok.

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyundan kırık olan eserin baş haricinde hiçbir parçası yoktur. Boyunda da kırık olan parça yapıştırılmıştır.

Tanım: Başı sağa yatık ve hafif dönük olan figürün kısa saçları, alnına doğru dilimler halinde taranmıştır. Alnına dökülen saçların hemen üzerinde görülen ince çizgiden sonra saçların işlenmemesi nedeniyle düz bir başlık taktığı düşünülmektedir. Kısık olan gözleri başının dönük olduğu yöne bakmaktadır. Burun kanatları geniş, ortasındaki kıkırdak ise çıkıntılıdır. Tamamen kapalı olan dudakları dar ve küçük olup, hemen altında çene gamzesine benzer çukur bulunmaktadır. Özenle yapılan yüz işçiliğine oranla, hafif kepçe olan kulakları basit yapılmıştır.

Analoji: Hasselin Rous-Işık-Kongaz, 2015: 106, 68; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 13,2; Laumonier, A., 1921: Pl. XVIII, 4; Pl. XXI, 27; Grandjouan, 1961: Pl. 8, 389

Dönemi: MÖ 1. yy. ikinci yarısı- MS 1. yy. ilk yarısı

Kat. Nu. **: 90 (Lev. 60)**

Eserin Adı **:** Erkek Figürin Başı

Müze Env. Nu. **:** 2596

Kazı Env. Nu. **:** E97-4 / 429

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1997

Ölçüler **:** Yük. 79 mm Gen.42 mm Der. 42 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 5YR-5/4 Kırmızımsı kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5Y_/1/9.5 Beyaz

Boya **:** 2.5Y_/2/9.5 Çok soluk sarı 2.5Y-2.5/1 Siyah

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı, sert hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Oldukça iyi korunmuş olan eserin başının arkasında kırık olan parça noksandır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen uzun yüz hatlarına sahip erkek figürünün başında defne çelengi takılıdır. Saçları düz dilimler halinde alın üzerine taranmıştır. Badem şeklindeki gözleri dışında göz kapakları da ustalıkla belirtilmiştir. Burnu düzgün, kapalı dudakları ise dar ve dolgundur. Boynundan daha ince devam eden uzantısı nedeniyle; başın gövdeden ayrı yapılarak, gövdeye sonradan oturtulduğu düşünülmektedir. Beyaz astar üzerine yüzünde çok soluk sarı, saçında ise siyah boya kullanılmıştır. Başının arkası işlenmemiştir.

Analoji: Töpperwein, 1976: Pl. 37, 227; Işın, 2007: 85, 49

Dönemi: MÖ 1. yy. sonu- MS 1. yy başı

Kat. Nu. **: 91 (Lev. 61)**

Eserin Adı **:** Tahtta Oturan Çocuk Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1902

Kazı Env. Nu. **:** E90.N52

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 01.09.1990

Ölçüler **:** Yük. 64 mm Gen. 40 mm
Der. 32 mm

Taht Kaidesi **:** 6x22x40 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** İnce kum ve mika katkılı, orta sertlikte hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından kırık olan eserin baş kısmı noksandır. Taht kaidesinin sağ yanında yüzeysel kırık görülmektedir. Hamurdaki katkı maddesinin dökülmesi nedeniyle yüzeyde pürüzler oluşmuştur.

Tanım: Taht üzerinde oturan çıplak çocuk figürünün gövdesi sağa eğimli durmaktadır. Özensiz, kaba bir işçilikle üretilen eser üzerinde ince detaylar da işlenmemiştir. Kol, bacak ve göbeğine bakılarak dolgun vücut hatlarına sahiptir ve sağ eli göğüs üzerinde, sol eli ise tahtın kolu üzerinde durmaktadır. Bacakları aralık olan figürün çıplak ayakları taht kaidesine düz basmaktadır. Tek kalıp kullanılarak üretilen eserin arkası işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Breitenstein, 1941: Pl. 74, 618; Kobylina, M.M., 1970: Pl. 14, 4; Kobylina, M.M., 1974: Pl. 48, 2

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 92 (Lev. 62)**

Eserin Adı **:** Ayakta Genç Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2110

Kazı Env. Nu. **:** E91.N57

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük.141 mm Gen.46 mm Der.32 mm

Pişme Deliği **:** 21x20 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-5/4 Kahverengi

Boya **:** 10R-3/2 Siyahımsı kırmızı
10R-4/4 Hafif kırmızı

Hamur Niteliği **:** İnce kum katkılı, sert hamur kullanılmış eser iyi pişmiştir.

Durumu: Boyun hizasından başı kırık olan eser yapıştırılmıştır. Her iki ayağının ucu kırık ve parçaları noksandır. Pişme ve üretim hatasından kaynaklı, kalıpların birleşim yerlerinin haricinde yer yer ince çatlaklar oluşmuştur. Kıyafet üzerinde noktasal şekillerde pembe renkli boya izleri gözlense de; soluklaşması nedeniyle kesin rengi belirlenememiştir.

Tanım: Cepheden, ayakta duran genç erkek figürünün başı hafif sola dönüktür. Vücut proporsiyonuna göre büyük olan başı yuvarlak hatlıdır. Kısa saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Göz çukuruna bakılarak gözlerinin iri ve açık olduğu anlaşılmaktadır. Dolgun dudakları kapalı, çenesi yuvarlak ve çene altı etlidir. Tunik üzerine toga giyimli figürün göğüs üzerinde yuvarlak madalyonu bulunmaktadır. Sağ eliyle bel hizasında duran togasını tutmaktadır. Sol eli ile ise göğüs hizasında toganın kıvrılmış olan kısmını tutmaktadır. Toganın giyildiği yöne paralel olarak kıvrımları da yatay, derin yivler şeklinde verilmiştir. Sol bacak dizden hafifçe bükülmüş olup sağ ayağa göre daha önde durduğundan; vücut ağırlığının sağ bacak üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Aralık duran ayakları oldukça kaba yapılmasına rağmen ayakkabı giydiği anlaşılmakta; ancak modeli hakkında yorum yapılamamaktadır. El ve parmak detayları özensiz de olsa işlenmiştir. Saçlarının arkasında yer yer siyahımsı kırmızı, ayaklarının arasında ise soluk kırmızı boya izleri vardır. Figürün arkası sol omuzdan atılan toganın kıvrımı haricinde tamamen düz bırakılmıştır. Kat. Nu. 93 ve 94 olan eserler ile aynı kalıptan üretilmiştir.

Analoji: -

Dönemi: Roma

Kat. Nu. **: 93 (Lev. 62)**

Eserin Adı **:** Ayakta Genç Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2111

Kazı Env. Nu. **:** E91.N58

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

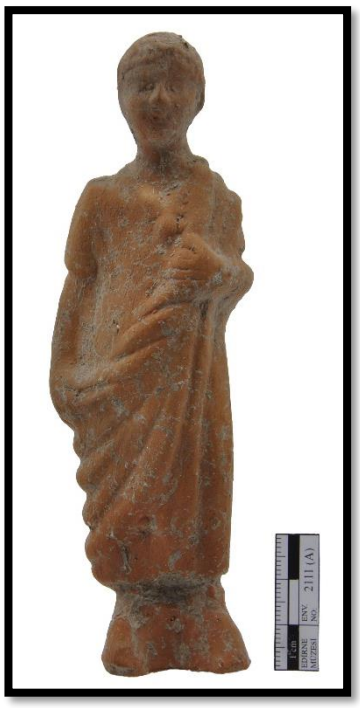
Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük. 140 mm Gen. 42 mm Der. 27 mm

Pişme Deliği **:** 19x21 mm

Hamur Rengi **:**5YR-5/4 Kırmızımsı kahverengi

Hamur Niteliği **:** Mika ve kum katkılı, sert hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Tüm olan eserde pişmeden kaynaklı renk tonu farklılıkları görülmektedir.

Tanım: Cepheden, ayakta duran genç erkek figürünün başı düz, karşıya bakar pozisyondadır. Kısa saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Açık olan gözleri iri, dolgun dudakları kapalı, çenesi yuvarlak ve çene altı etlidir. Tunik üzerine toga giyimli figürün göğüs üzerinde yuvarlak madalyonu bulunmaktadır. Açıkta olan sağ kolu gövdeye bitişik olarak inmekte, sağ eliyle bel hizasında duran togasını tutmaktadır. Sol eli ile ise göğüs hizasında toganın kıvrılmış olan kısmını tutmaktadır. Toganın giyildiği yöne paralel olarak kıvrımları da yatay, derin yivler şeklinde verilmiştir. Sol bacak dizden hafifçe bükülmüş olup sağ ayağa göre daha önde durduğundan; vücut ağırlığının sağ bacak üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Aralık duran ayakları oldukça kaba yapılmışken, el ve parmak detayları özensiz de olsa işlenmiştir. Figürün arkası sol omuzdan atılan toganın kıvrımı haricinde tamamen düz bırakılmıştır. Saçlarında noktalar halinde kırmızımsı kahverengi boya izleri görülmektedir.

Analoji: -

Dönemi: Roma

Kat. Nu. **: 94 (Lev. 63)**

Eserin Adı **:** Ayakta Genç Erkek Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2112

Kazı Env. Nu. **:** E91.N59

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük.138 mm Gen.46 mm Der. 32 mm

Pişme Deliği **:** 18x19 mm

Hamur Rengi **:** 5YR-6/4 Açık kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı hamur kullanılan eser iyi pişmiştir.

Durumu: Sağ ayak ucunda kırık olan parça noksandır. Aşınmanın yoğunluğu ince detayları tanımlamayı güçleştirmektedir.

Tanım: Cepheden, ayakta duran genç erkek figürünün başı düz, karşıya bakar pozisyondadır. Vücut proporsiyonuna göre büyük olan başı yuvarlak hatlıdır. Kısa saçları, dar alnının üzerine taranmıştır. Göz çukuruna bakılarak gözlerinin iri ve açık olduğu anlaşılmaktadır. Burnu düzgün, dolgun dudakları kapalı, çenesi yuvarlak ve çene altı etlidir. Tunik üzerine toga giyimli figürün göğüs üzerinde yuvarlak madalyonu bulunmaktadır. Açıkta olan sağ kolu gövdeye bitişik olarak inmekte, sağ eliyle bel hizasında duran togasını tutmaktadır. Sol eli ile ise göğüs hizasında toganın kıvrılmış olan kısmını tutmaktadır. Toganın giyildiği yöne paralel olarak kıvrımları da yatay, derin yivler şeklinde verilmiştir. Sol bacak dizden hafifçe bükülmüş olup sağ ayağa göre daha önde durduğundan; vücut ağırlığının sağ bacak üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Aralık duran ayakları oldukça kaba yapılmasına rağmen; aynı kalıptan üretildiği Kat. Nu. 92 ve 93 olan eserlere göre arası daha özenli boşaltılmıştır. Alçak tabanlı ayakkabı giydiği anlaşılsa da modeli hakkında yorum yapılamamaktadır. El ve parmak detayları özensiz de olsa işlenmiştir. Figürün arkası sol omuzdan atılan toganın kıvrımı haricinde tamamen düz bırakılmıştır. Saçında noktalar halinde kırmızımsı kahverengi, kıyafetinin çok küçük bölgesinde ise pembe boya izi görülmektedir.

Analoji: -

Dönemi: Roma

Kat. Nu. **: 95 (Lev. 63)**

Eserin Adı **:** Ayakta Genç Kız Figürini

Müze Env. Nu. **:** 2113

Kazı Env. Nu. **:** E91.N60

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **: -**

Müzeye Geliş Tarihi: 14.08.1991

Ölçüler **:** Yük. 90 mm Gen. 25 mm Der. 17 mm

Kaide Ölçüsü **:** 12x22x18 mm

Pişme Deliği **:** 10x8 mm

Hamur Rengi **:** 7.5YR-5/1 Gri

Hamur Niteliği **:** Kum katkılı, sert hamur kullanılarak üretilen eserin pişme kalitesi iyidir.

Durumu: Tüm olan eser yer yer kalker ve kireç tabakası ile kaplıdır.

Tanım: Dikdörtgen formlu, profilli bir kaide üzerinde duran genç kız figürü cepheden tasvir edilmiştir. Gövdesine oranla oldukça büyük olan başı hafif sola eğiktir. Saçları ortadan ikiye ayrılarak arkada örülmüştür. Uzun ve dolgun yüz hatlarına sahip figürün; alnı geniş, gözleri iri, elmacık kemikleri belirgin, dudakları ise dolgundur. Khiton üzerine giydiği himationunu sağ eli ile göğüs üzerinde, gövdesine bitişik olan sol eli ile bel hizasında tutmaktadır. Sağ bacak bükülerek önde durmakta, vücut ağırlığının verildiği sol bacak ise düz durmaktadır. Ayakları çıplak olan figürün arkası işlenmemiş, tamamen düz bırakılmıştır.

Analoji: Töpperwein, 1976: Pl. 40, 245-Pl. 67, 442

Dönemi: MS 1. yy.

Kat. Nu. **: 96 (Lev. 64)**

Eserin Adı **:** Aslan Figürini

Müze Env. Nu. **:** 1810

Kazı Env. Nu. **:** E89.N29

Ş.B. Yer **:** Arkeoloji Deposu

Buluntu Yeri **:**Açma N-5. Mezar dışı. Der. 244 cm

Müzeye Geliş Tarihi: 15.08.1989

Ölçüler **:** Yük.83 mm Gen.26 mm Der. 33 mm

Pişme Deliği **:** Yok

Hamur Rengi **:** 7.5YR-6/1 Gri

Astar Rengi **:** 10YR-7/4 Çok soluk kahverengi

Hamur Niteliği **:** Kum ve mika katkılı, oldukça sert hamur kullanılan eserin pişme kalitesi de iyidir.

Durumu: İçi dolu olarak üretilmiş olan aslan figürünün sol ön ayağı kırık olup parçası noksandır. Kum katkısı nedeniyle yüzeyde pürüzler olsa da oldukça iyi durumdadır.

Tanım: Cepheden tasvir edilen aslan figürü oturur pozisyondadır. Başın etrafını çevreleyen yelesi düz dilimler halinde belirtilmiştir. Sol kulak başına bitişik, sağ kulak daha açıktır. İri gözleri açık, karşıya bakmaktadır. Yarı açık olan ağzında dişleri aşınmanın yoğunluğu nedeniyle görülememektedir. Aralık duran ön bacaklarında, yere yaptığı baskıyla pençelerinin açıklığı da belirtilmiştir. Arka bacaklarının işlenmesi oturma pozisyonuna uygun olarak, alçak kabartmayla yetinilmiştir.

Analoji: -

Dönemi: Roma

KAYNAKÇA

Antik Kaynaklar

Herodotos

1983 *Herodot Tarihi,* Çev. M. Ökmen, Remzi Kitapevi, İstanbul.

Homeros

1958 *İlyada,* Çev. A. Erhat-A. Kadir, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul.

Strabon

1987 *Geographika,* Çev. A. Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

Vergilius

1995 *Aeneas,* Çev. Z. Eyüpoğlu, Payel Yayınevi, Ankara.

Modern Kaynaklar

Baldıran, A.

1999 "Ereğli Müzesi'nden Pişmiş Toprak Heykelcikler", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Sayı 5, S.Ü. Basımevi, Konya, s. 153-172.

Barrett, C. E.

2015 **"**Terracotta Figurines and the Archaeology of Ritual: Domestic Cult in Greco Roman Egypt", *Archaiologia,* Figurines grecques en contexte, s. 401-420.

Başaran, S.

1997 "Enez (Ainos) 1995 Yılı Kazısı ve Onarım Çalışmaları" *XVIII. KST,* Cilt 2, Ankara, s. 489-513.

1998 "1996 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *XIX. KST,* Cilt 2, Ankara, s. 593-624.

2000 "Enez (Ainos) 1998 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *XXI. KST,* Cilt 2, Ankara, s. 405-416.

2001 "Enez (Ainos) 1999 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *XXII. KST,* Cilt 2, Ankara, s. 371-386.

2004 "Balkanları Anadolu ve Ege'ye Bağlayan Kent", *Toplumsal Tarih,* Sayı 125, s. 84-87

2008 "Enez (Ainos) Kazısı", *Türkiye Arkeolojisi,* Ankara, s. 96-98.

2010 *Medeniyetler Durağında Enez*, Ceren Yayıncılık, Edirne.

2012 *Enez (Ainos)*, Paragraf Basım, İstanbul.

2013 *Enez-Ainos,* Enez Doğal Kültürel ve Turistik Güzellikleri**,** Ed. A. Yeşil, A. Uzun, G. A. Aksu, İstanbul Üniversitesi Yayınları, Babil Basım Evi, İstanbul.

2016 "Enez-Ainos", *Arkeoloji ve Sanat,* Sayı 152, İstanbul, s. 97-132.

Besques, S.

1954 *Musee National du Louvre Catalogue Raisonne des Figurines et Reliefs en Terre Cuite Grecques, Etrusques et Romaines Volume I Epoques Prehellenique Geometrique, Archaique et Classique,* Editions des Musees Nationaux, Paris.

1963 *Musee National du Louvre Catalogue Raisonne des Figurines et reliefs en Terre Cuite Grecques, Etrusques et Romaines Volume II Myrina,* Editions des Musees Nationaux, Paris.

1972 *Musee National du Louvre Catalogue Raisonne des Figurines et Reliefs en Terre Cuite Grecques, Etrusques et Romaines Volume III Epoques Hellenistique et Romaine-Grece et Asie Mineure,* Editions des Musees Nationaux, Paris.

1986 *Musee National du Louvre Catalogue Raisonne des Figurines et Reliefs en Terre Cuite Grecques, Etrusques et Romaines Volume IV-I Epoques Hellenistique et Romaine-Italie Meridionale-Sicile-Sardaigne,* Editions des Musees Nationaux, Paris.

Breitenstein, N. J.

1941 *Danish National Museum Catalogue of Terracottas Cypriote, Greek, Etrusco-Italian and Roman,* Copenhagen.

Burn, L.- Higgins, R.

2001 *Greek Terracottas in the British Museum,* Vol. III, The British Museum Press.

Burr, D.

1933 "The Terracotta Figurines" *American School of Classical Studies at Athens,* Vol. 2, No. 2, s. 185-194.

1934 *Terra-Cottas from Myrina in the Museum of Fine Arts,* Boston.

Burr Thompson, D.

1963 *Troy: The Terracotta Figurines of the Hellenistic Period, Supplementary Monograph 3,* Princeton University Press, Princeton.

Ceylan, S.

2009 "Enez (Edirne) İlçesi'nin Turistik Çekicilikleri ve Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi", *TÜCAUM V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu,* Ankara, s. 403-420.

Çekilmez, M.

2015 "Halikarnassos Yarımadası'ndan Bir Grup Figürin", *TÜBA-AR,* V.18, Ankara, s. 109-123.

2017 *Tralleis Güney Nekropolü Terrakotta Figürinleri,* Aydın Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Aydın

Çevirici, F.

1998 *Kültler Açısından Daskyleion Terrakottaları,* (Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) İzmir.

2010 "Adana, Mersin ve Silifke Müzelerinde Bulunan Kourotrophos Figürinleri" *4. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu*, Eskişehir, s. 181-197.

Charbonneaux, J.

1936 *Les Terres Cuites Grecques,* Paris.

Dereboylu E.

2012 *Aigai Pişmiş Toprak Figürinleri,* (Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi), İzmir.

Dumont, A., Homolle, T.,

1892 "Inscriptions et Monuments Figures de la Thrace" In: *Melanges d'Archeologie et d'Epigraphie, par Albert Dumont*, Paris.

Erpehlivan H.

2011 *Metropolis'in Plastik Sanatlarında Tanrı ve Tanrıça Figürleri,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne.

Erzen, A.

1973 " 1971 Yılı Enez (Ainos) Araştırmaları", *Türk Arkeoloji Dergisi,* Sayı: XX-2, s. 29-33.

1983 "1981 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *IV. KST,* Ankara, s. 285-290

1983 "Enez Kazı Çalışmaları", *V. KST*, Ankara, s. 299-300.

1984 "1983 Yılı Enez Kazısı", *VI. KST*, Ankara, s. 215-216.

1988 "1986 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *IX. KST*, Cilt 2, Ankara, s. 279-297.

Erzen, A. - Başaran, S.

1989 "Enez (Ainos) Kazıları, 1987 Yılı Çalışmaları", *X. KST,* Cilt 2, Ankara, s. 89-107.

1990 "1988 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları", *XI. KST*, Cilt 2, Ankara, s. 107-123.

1991 "Enez (Ainos) Kazısı, 1989 Yılı Çalışmaları", *XII KST,* Cilt 2, Ankara, s. 155-170.

1992 "Enez (Ainos) Kazısı, 1990 Yılı Çalışmaları", *XIII. KST*, Cilt 2, Ankara, s. 53-67.

1993 "1991 Yılı Enez (Ainos) Kazıları", *XIV. KST,* Cilt 2, Ankara, s. 207-221.

Evecen A. , Ölmez F. N.
2014 "Antik Çağ Giysi ve Donatılarında Ekinsel Göndermeler", *ART-E,* Sayı:14, Isparta, s. 366-388.

Eyice S.
1963 "Enez'de Yunus Kaptan Türbesi ve Has Yunus Bey'in Mezarı Hakkında Bir Araştırma'', *Türk Dünyası Tarih Dergisi,* Cilt 13, Sayı:17-18, İstanbul, 1963.

Grandjouan, C.
1961 "Terracottas and Plastic Lamps of the Roman Period", *The Athenian Agora,* Vol. VI, ASCSA, New Jersey.

Güçlü H.
2006 *Tekirdağ Çevresi Pişmiş Toprak Figürinleri,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne.

Harrison, E. B.
1953 "Portrait Sculpture", *The Athenian Agora,* Vol. 1, ASCSA, New Jersey.

Hasselin Rous, I.
2006 "Pişmiş Toprak Figürin Atölyeleri", *Smyrna/İzmir Fransız Koleksiyonları Işığında Bir Kent'in Portresi Sergi Kataloğu,* Çev: Şakar, G., İzmir Fransız Kültür Merkezi, İzmir, s. 48-65.

Hasselin Rous, I.-Işık, M.E.-Kongaz, G.
2015 *İstanbul Arkeoloji Müzeleri Yunan-Roma Dönemi Pişmiş Toprak Smyrna Figürinleri Kataloğu,* Varia Anatolica XXIX, İstanbul

Higgins, R. A.
1954 *Catalogue of the Terracottas in the Department of Greek and Roman Antiquities British Museum, I,* British Museum, London.

1963 *Greek Terracotta Figures,* London.

1967 *Greek Terracottas,* London.

1969 *Greek Terracotta Figures,* London.

1986 *Tanagra and the Figurines,* Princeton University Press, New Jersey

Işın, G.

2007 "Patara Terrakottaları Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri", *Patara,* Vol.1, Ege Yayınları, İstanbul.

Kalaycıoğulları, S.

2016 "Roma Yazınında Emzirme: Anne Sütünün Bebeğin Bedensel ve Zihinsel Gelişimine Etkisi", *DTCF Dergisi*, Sayı 56, Cilt 2, Ankara, s. 319-331.

Kassab, D.

1988 *Statuettes en Terre Cuite de Myrina,* Paris

Kobylina, M. M.

1970 *Terrakotovye statuėtki 3, . Pantikapej P. F. Silant'eva,* Moscow.

1974 *Terrakoty Severnogo Prichernomoriâ,* Moscow.

Kozanlı, C.

2015 "Trois Tombes D'enfants de la Necropole de Parion", *Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine,* Vol. 2, Iconogrophie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, s. 385-396

Köse, V.

1993 *Ainos Pişmiş Toprak Heykelcikleri, Oturan Kollu Aphroditler ve Adak Grubu Eserleri,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul

Kösekul, Y.

1995 *Daskyleion Pişmiş Toprak Heykelcikleri,* (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara

Layenaar-Plaisier, P. G.

1979 *Les Terres Cuites Grecques et Romanies,* Leiden.

Laumonier, A.

1921 *Catalogue de terres cuites du Musée archéologique de Madrid,* Feret & Fils press, Bordeaux

1956 *Exploration Archeologique de Delos (Les Figurines de Terre Cuite),* Paris

Malama, P.

2015 "Terracotten aus der Östlichen Nekropole von Amphipolis", *Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine,* Vol. 2, Iconogrophie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, s. 365-374

Mansel M. A.

1938 *Trakya'nın Kültür ve Tarihi,* Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu Yayınları Sayı 5, Resimli Ay Matbaası, İstanbul.

Mendel, G.

1908 *Musees Imperiaux Ottomans Catalogue des Figurines Grecques de Terre Cuite,* İstanbul

Munsell

1994 Munsell Soil Color Charts, Macbeth Division of Kollmorgen Instruments, New Windsor, NY.

Öztepe, E.

1991 *Smintheion Pişmiş Toprak Heykelcikleri,* (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeolji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

Piri Reis

1935 "Kitabı Bahriye"**,** Türk Tarihi Araştırmaları Kurumu Yayınları, İstanbul.

Rumscheid, F.

2006 "Die Figürlichen Terrakotten von Priene", *Archaologische Forschungen,* Band 22, Wiesbaden

Sarıkaya, B.

2009 *Epigrafik Buluntular Işığında Trakya'da Kültler,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne.

Seki, M.

1985 *Yunan ve Roma Dönemi Giysileri,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Lisans Tezi), İstanbul.

Sinn, U.
1977 *Antike Terrakotten, Staatliche Kunstsammlungen Kousel,* Kassel.

Smith, R. R. R.
2002 *Hellenistik Heykel,* Homer Yayınevi, İstanbul.

Şahin, I., Güçlü, H.,
2008 **"**Terracotta Figurines of Aphrodite from Turkish Thrace: The Cult of Aphrodite", *ANODOS,* Studies of the Ancient World, 6-7/2006-2007, Trnava, s. 403-411.

Şakar, G.
2015 *Smyrna Terrakottaları,* (Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Bilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi), İzmir.

Tahberer, S.
2006 *Adana Arkeoloji Müzesi'ndeki Helenistik ve Roma Dönemleri, Terracotta Figürinlerin Yapım Tekniklerinin Araştırılması ve Uygulanması,* (Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana.

Tandoğan R.
2016 *Roma Dönemi Erkek Kıyafetlerine Bakış,* (Kocaeli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Bitirme Tezi), Kocaeli.

Taşlıklıoğlu, Z.
1971 *Trakya'da Epigrafya Araştırmaları II,* İstanbul.

Tolun, V.
2002 *Assos Batı Nekropolü 1988-1994 Kazılarında Bulunan Pişmiş Toprak Heykelcikler,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Bilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul.

Töpperwein-Hoffmann, E.
1971 "Terrakotten von Priene", *Istanbuler Mitteilungen,* Band 21, Verlag Ernst Wasmuth Tübingen, Berlin.

Töpperwein, E.
1976 *Terrakotten von Pergamon,*Walter de Gruyter&Co., Berlin.

Tzanavari, K.

2015 "Protomes de terre cuite de I'antique Lete (Mygdonie), *Figurines de terre cuite en Mediterranee grecque et romaine,* Vol. 2, Iconogrophie et contextes, Ed. Ergün Laflı, Presses Universitaires du Septentrion, s. 165-179

Winter, F.

1903 *Die Typen der Figürlichen Terracotten I,* Berlin.

1903 *Die Typen der Figürlichen Terracotten II,* Berlin.

Yaraş, A.

2015 "Telesphoros Heykeli (Edirne Müzesi 1148)", *Mustafa Büyükkolancı'ya Armağan,* Ege Yayınları, İstanbul, s. 723-727.

2016 "Kütahya Müzesinde Pişmiş Toprak İki Telesphoros Heykelciği", *Kütahya Müzesi 2015 Yıllığı "50.Yıl Anısına",* Bilgin Kültür Sanat Yayınları, Kütahya, s. 269-276.

Yaraş, A., Yaraş, C.

2010 "Antik Çağ'da Oyuncaklar ve Günümüze Yansıması", *Günümüzde Çocuk Oyunlarında ve Oyuncaklarında Yaşanan Değişimler Sempozyumu Bidiriler Kitabı,* Ankara, s. 61-74

İnternet Tabanlı Kaynaklar

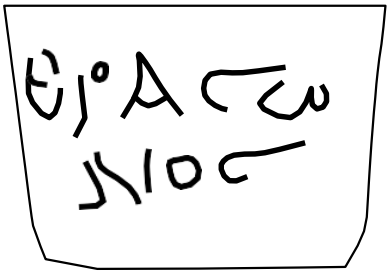
http://www.arkeolojidunyasi.com/bolgeler/thrakia.html (08.05.2018)

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Via_Egnatia-en.jpg (06.05.2018)

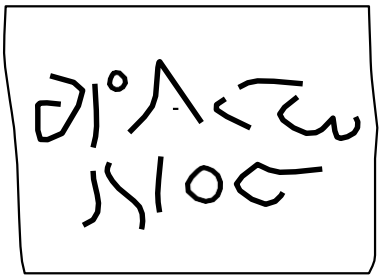
https://www.google.com/maps/place/Enez,+Edirne/@40.7220186,26.0793145,2826m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x14b18a813d211341:0x8e8d2aede261a33b!8m2!3d40.725024!4d26.084574 (12.05.2018)

LEVHALAR

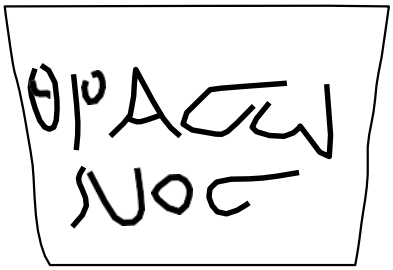
LEVHA 1

Çiz.1: Kat. Nu. 60

Çiz. 2: Kat. Nu. 61

Çiz. 3: Kat. Nu. 62

Çiz. 4: Kat. Nu. 87

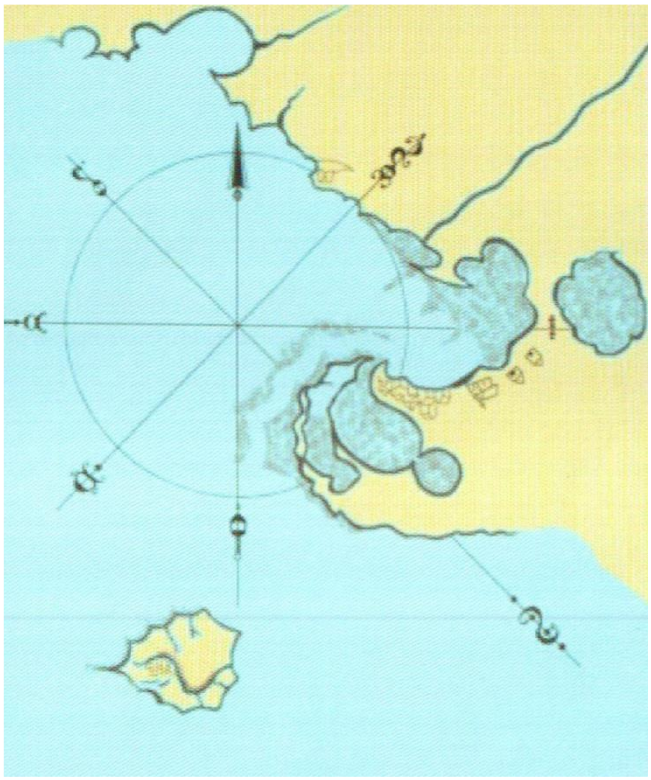
Çiz. 5: Kat. Nu. 11

LEVHA 2

Har. 1: Ainos'u Gösteren Harita

http://www.arkeolojidunyasi.com/bolgeler/thrakia.html (08.05.2108)

Har. 2: Piri Reis'in Liman Haritası

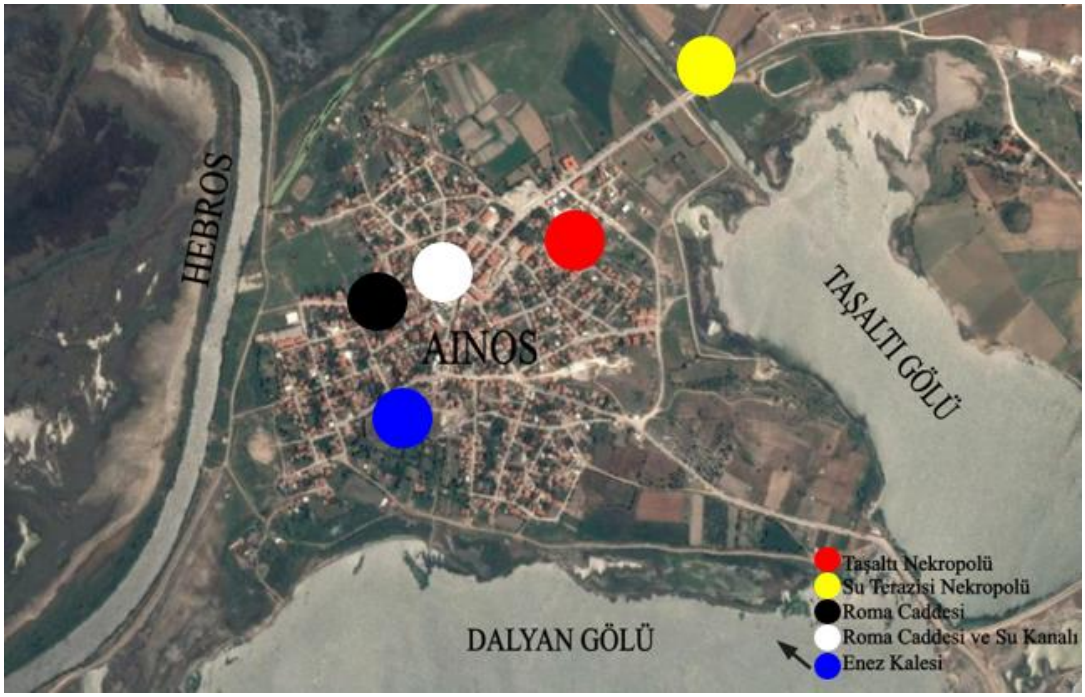
(Piri Reis, 1935: s. 99)

LEVHA 3

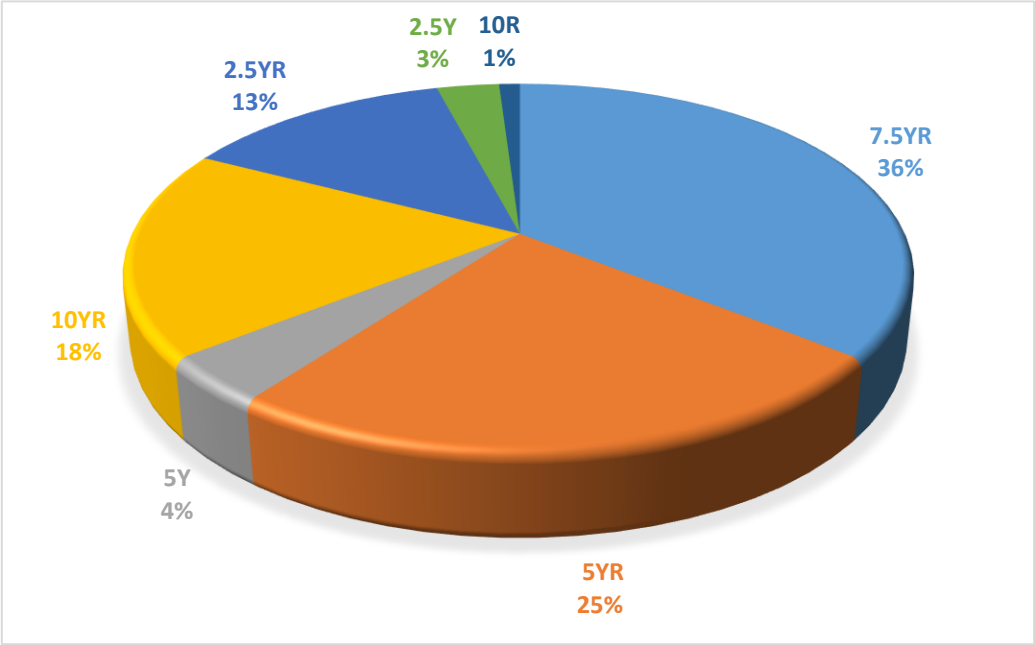
Har. 3: *Via Egnatia* Güzergahı

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Via_Egnatia-en.jpg (06.05.2018)

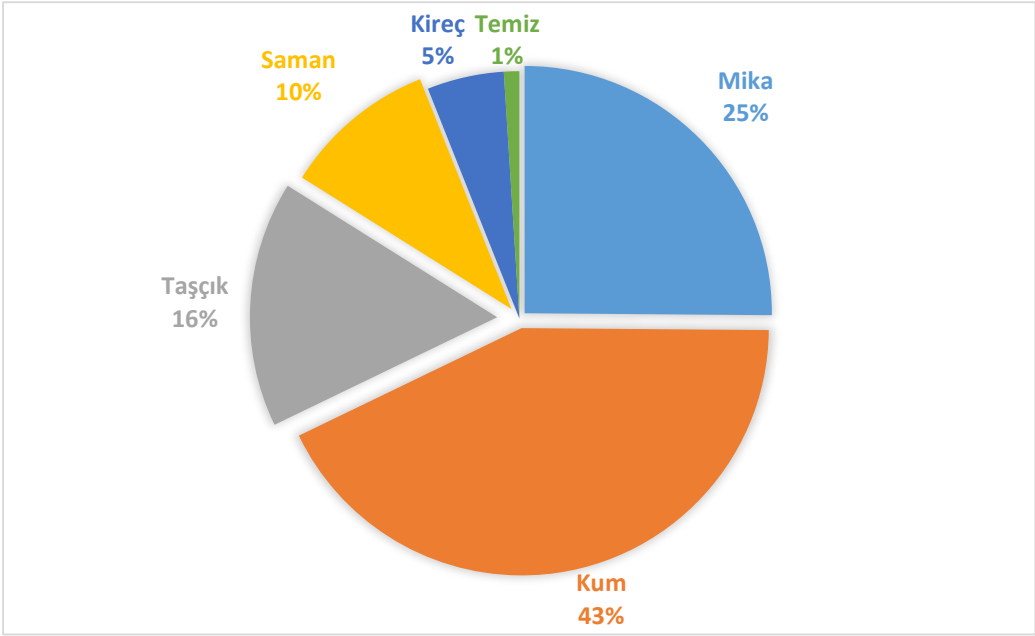

Har. 4: Ainos Kazı Yerleri

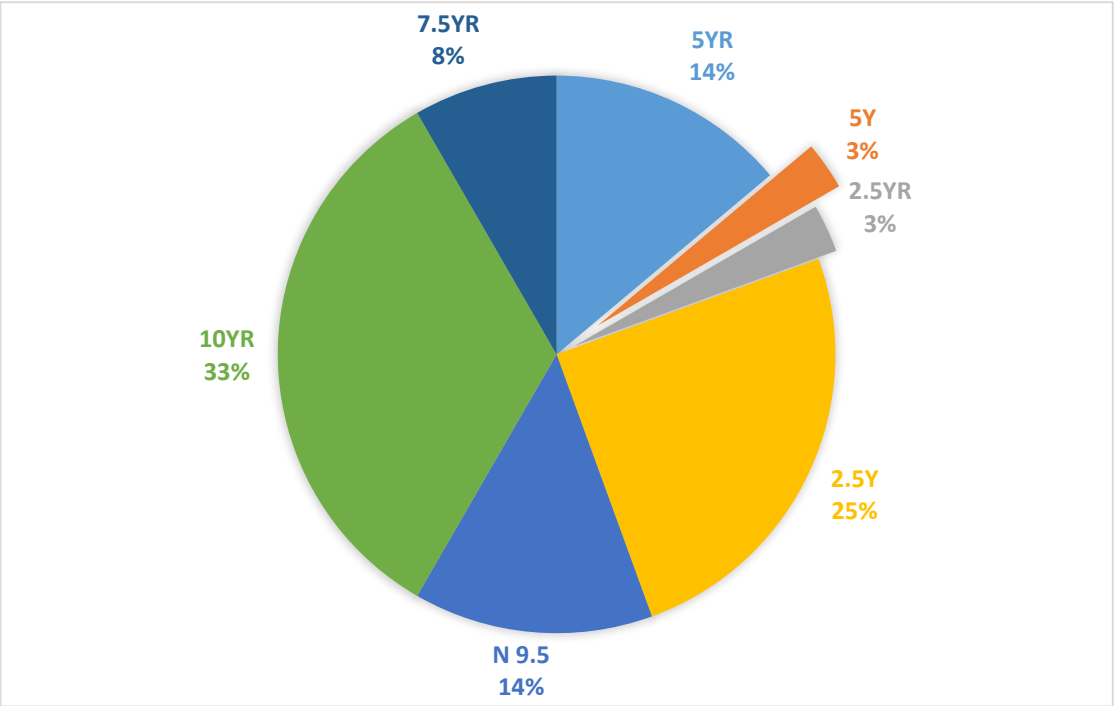
https://www.google.com/maps/place/Enez (12.05.2018)

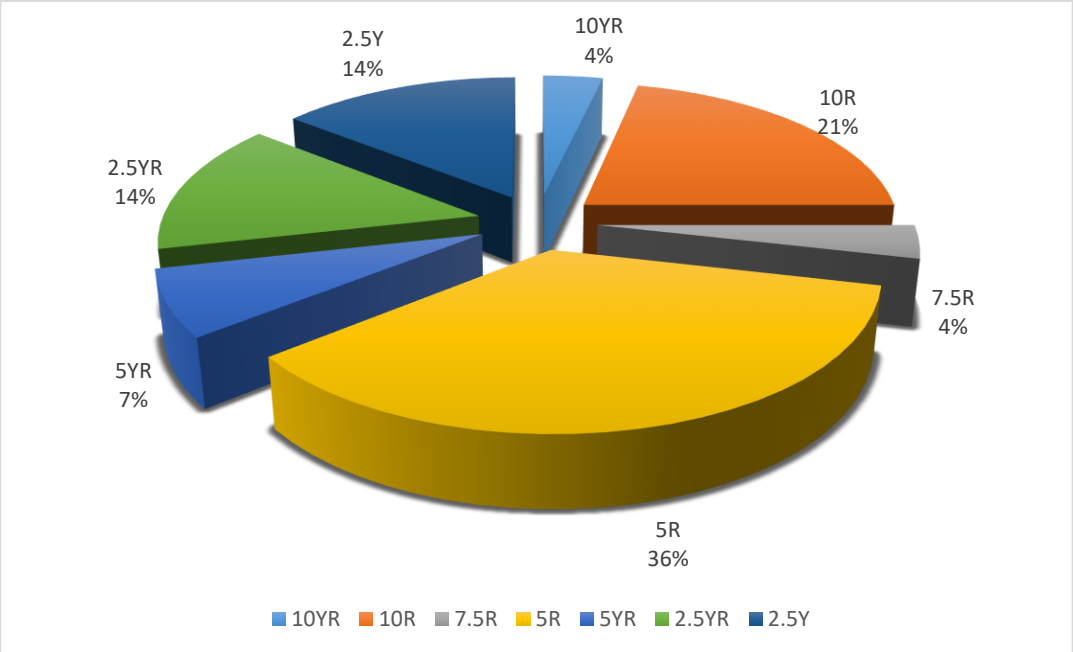
Grf. 1: Munsell Kataloğuna göre hamur renginin yüzdelere dağılımı

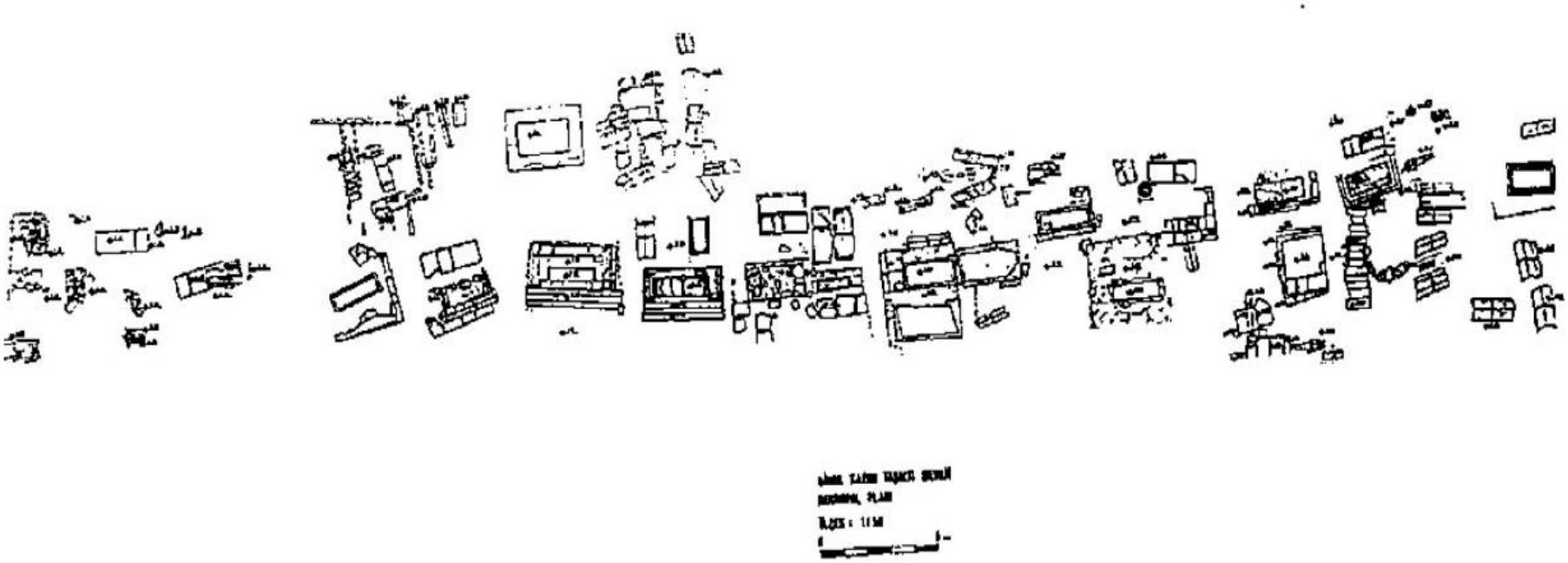
Grf. 2: Hamur içinde kullanılan katkı maddelerinin yüzdelere göre dağılımı

Grf. 3: Munsell Kataloğuna göre astar renginin yüzdelere dağılımı

Grf. 4: Munsell Kataloğuna göre boya renginin yüzdelere dağılım

Plan 1: Ainos Taşaltı Nekropolü Planı

(Başaran, 1997: 504, Resim 5)

LEVHA 7

Foto. 1: *Via Egnatia* Enez Bağlantısı (Ceylan, 2009: 415 Foto, 9)

Foto. 2: Enez Kalesi ve Meriç Nehri

Foto. 3: Enez Kalesi Panoramik Fotoğrafı

LEVHA 9

Foto. 4: Ainos Taşaltı Nekropolü

Foto. 5: Ainos Taşaltı Nekropolü

LEVHA 10

Foto. 6: Ainos Taşaltı Nekropolü

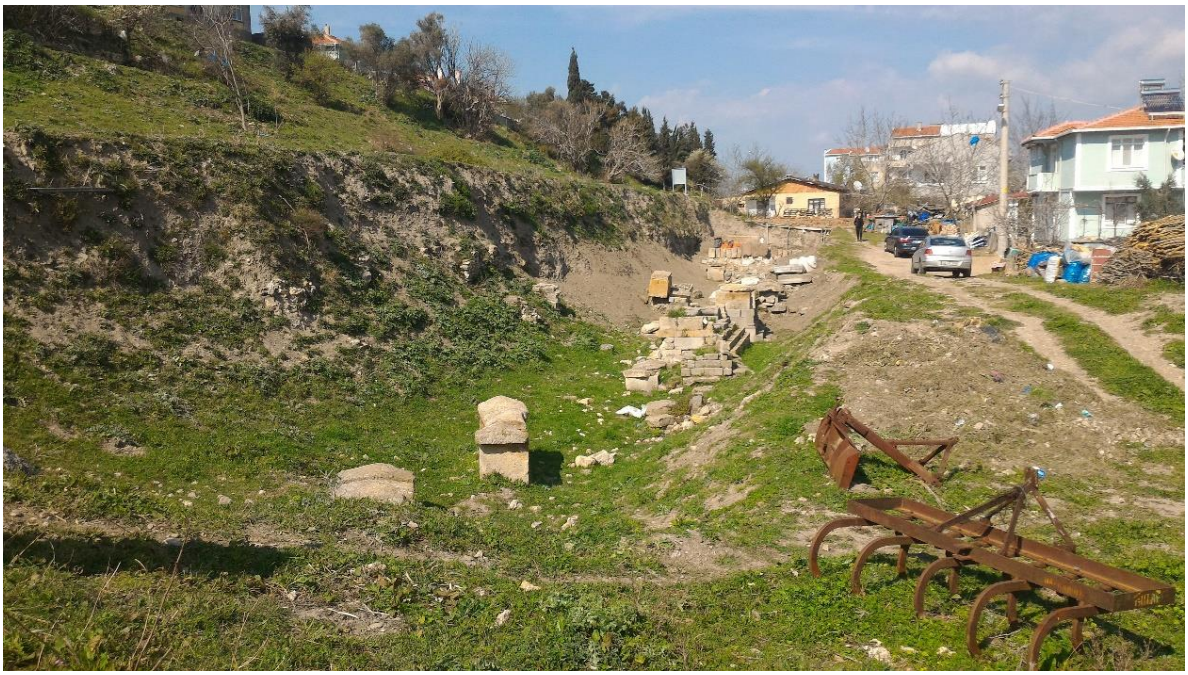

Foto. 7: Ainos Taşaltı Nekropolü

LEVHA 11

Foto. 8: Ainos Taşaltı Nekropolü

Foto. 9: Ainos Taşaltı Nekropolü

LEVHA 12

Kat. Nu. 01

Kat. Nu. 02

Kat. Nu. 03

LEVHA 13

Kat. Nu. 04

LEVHA 14

Kat. Nu. 05

LEVHA 15

Kat. Nu. 06

LEVHA 16

Kat. Nu. 07

Kat. Nu. 08

LEVHA 17

Kat. Nu. 09

LEVHA 18

Kat. Nu. 10

LEVHA 19

Kat. Nu. 11

LEVHA 20

Kat. Nu. 12

Kat. Nu. 13

LEVHA 21

Kat. Nu. 14

LEVHA 22

Kat. Nu. 15

LEVHA 23

Kat. Nu. 16

LEVHA 24

Kat. Nu. 17

Kat. Nu. 18

LEVHA 25

Kat. Nu. 19

Kat. Nu. 20

LEVHA 26

Kat. Nu. 21

Kat. Nu. 22

LEVHA 27

Kat. Nu. 23

Kat. Nu. 24

LEVHA 28

Kat. Nu. 25

Kat. Nu. 26

LEVHA 29

Kat. Nu. 27

Kat. Nu. 28

LEVHA 30

Kat. Nu. 29

Kat. Nu. 30

LEVHA 31

Kat. Nu. 31

Kat. Nu. 32

LEVHA 32

Kat. Nu. 33

Kat. Nu. 34

LEVHA 33

Kat. Nu. 35

Kat. Nu. 36

LEVHA 34

Kat. Nu. 37

Kat. Nu. 38

LEVHA 35

Kat. Nu. 39

Kat. Nu. 40

LEVHA 36

Kat. Nu. 41

LEVHA 37

Kat. Nu. 42

Kat. Nu. 43

LEVHA 38

Kat. Nu. 44

Kat. Nu. 45

LEVHA 39

Kat. Nu. 46

Kat. Nu. 47

LEVHA 40

Kat. Nu. 48

Kat. Nu. 49

LEVHA 41

Kat. Nu. 50

Kat. Nu. 51

Kat. Nu. 52

LEVHA 42

Kat. Nu. 53

Kat. Nu. 54

Kat. Nu. 55

LEVHA 43

Kat. Nu. 56

Kat. Nu. 57

Kat. Nu. 58

LEVHA 44

Kat. Nu. 59

Kat. Nu. 60

LEVHA 45

Kat. Nu. 61

Kat. Nu. 62

LEVHA 46

Kat. Nu. 63

Kat. Nu. 64

LEVHA 47

Kat. Nu. 65

Kat. Nu. 66

LEVHA 48

Kat. Nu. 67

Kat. Nu. 68

LEVHA 49

Kat. Nu. 69

Kat. Nu. 70

LEVHA 50

Kat. Nu. 71

Kat. Nu. 72

LEVHA 51

Kat. Nu. 73

Kat. Nu. 74

LEVHA 52

Kat. Nu. 75

Kat. Nu. 76

LEVHA 53

Kat. Nu. 77

Kat. Nu. 78

Kat. Nu. 79

Kat. Nu. 80

LEVHA 55

Kat. Nu. 81

Kat. Nu. 82

LEVHA 56

Kat. Nu. 83

Kat. Nu. 84

LEVHA 57

Kat. Nu. 85

Kat. Nu. 86

LEVHA 58

Kat. Nu. 87

LEVHA 59

Kat. Nu. 88

LEVHA 60

Kat. Nu. 89

Kat. Nu. 90

LEVHA 61

Kat. Nu. 91

LEVHA 62

Kat. Nu. 92

Kat. Nu. 93

LEVHA 63

Kat. Nu. 94

Kat. Nu. 95

LEVHA 64

Kat. Nu. 96

LEVHA 65

Kapsam Dışı 1

Kapsam Dışı 2